

ΝΕΟΛΟΓΟΥ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ 27.

Προκλέους Βαδιάδου, περί προφορᾶς τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης.—ΕΠΙΣΤΟΛΙΜΑΙΑΙ ΔΙΑ ΤΡΙΒΑΙ, πρὸς τὸν μαρκήσιον DE QUEUX DE SAINT-HILAIRE, ἀνέκδοτοι.

Ὁ ἐν τοῖς Ἠθικοῖς Πλουτάρχου τοῦ Χαιρωνέως θησαυρὸς παιδαγωγικῶν γνώσεων, ὑπὸ Χριστοφόρου Σαμαρτίδου.

Καλλιτεχνικά.—ΕΚ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ, ὑπὸ Π. Καμπανάκη.

Σηροτροφία.—ΑΣΘΕΝΕΙΑΙ ΤΟΥ ΜΕΤΑΕΘΟΣΚΩΛΗΚΟΣ, ὑπὸ Δ. Γ. Τδιώμη.

Ὁ γέλως καὶ τὰ δάκρυα, ὑπὸ Ε. ΜΟΥΤΟΝ.

Ἐπιστημονικὴ Ἐπιθεώρησις.—Ο ΑΔΑΜΑΣ.—ΧΡΟΝΙΚΑ, ὑπὸ Ἡλ. Γ. Βαλδαυμάκη.

Δραματικὴ Ἐπιθεώρησις.—Η ΣΑΡΡΑ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, ὑπὸ Ὁδ. Ἀνδρεάδου

Πολιτικὴ Ἐπιθεώρησις, ὑπὸ Μ. Ε. Μ.

Φύσθην Μίγθην.

Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις, ὑπὸ Ν. Φωτιάδου.

Βιβλιογραφία.

ΕΚΑΣΤΟΝ ΤΕΥΧΟΣ ΤΙΜΑΤΑΙ ΓΡΟΣΙΩΝ 2.

ΤΙΜΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει.
Ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις
Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ

Γρ. 80
Μετζ. 5
Φρ. χρ. 25

ΜΕΤΑ ΤΟΥ "ΝΕΟΛΟΓΟΥ".

Ἐν Κωνσταντινουπόλει Λ. Τ. 2
Ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις Μετζ. 16
Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ Φρ. χρ. 70

ΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΑΡΧΟΝΤΑΙ ΤΗΝ 1^{ην} ΕΚΑΣΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

Συνδρομῆται ἐγγράφονται ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ ΝΕΟΛΟΓΟΥ, ἐν τῷ Πέραν ὁδῶς Κιουτσούκ Χενδέκ ἀρ. 29, 31, καὶ παρὰ τοῖς ἀνταποκριταῖς αὐτοῦ.

Αἱ ἀγγελίαι συμφωνοῦνται ἰδιαίτερος ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Νεολόγου.

Κρίσεις ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων δημοσιεύονται, ἀποστελλομένων τῇ διευθύνσει δύο ἀντιτύπων, ὧν τὸ μὲν προώριστα τῇ βιβλιοθήκῃ αὐτῆς, τὸ δὲ τῷ τὴν κρίσιν ποιῶσιν.

ΟΙΚΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΡΑΠΠΑΠΟΥ ΒΕΗ. Πέραν, Σαχίτζ 'Αγάτς 21. Κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν πωλήσεις ἐπὶ δημοπρασίᾳ. Ἄγορά καὶ φύλαξις ἐπίπλων. Προκαταβολαὶ κτλ.	14	27
ΔΙΑΡΗΑΝΕ. Μυροποιεῖον Α' τάξεως. Ἐξὸς ἀρίστης ποιότητος. Γενικὴ χρῆσις τῆς πούδρας Σάβρας Βερνάρ ὑπὸ τῶν φιλοκάλων κυριῶν. Ἄλεξιὰδὴ χάν, Ἄριθ. 17.	15	28
ΚΟΝΙΑΚ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ Σ. καὶ Η. καὶ Γ. ΜΕΤΑΞΑ. Ἐν Πειραιεῖ. Ἐξ οἴνου γνησίου παλαιόν. Ἄπειρία συστάσεων. Ἀντιπρόσωποι Ἄδελφοὶ Τριανταφυλλόπουλοι.	16	29
ΣΙΓΑΡΟΧΑΡΤΟΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΤΣΑΟΥΣΗ. Λεπτότατον, μεταξωτόν, ὑγιεινόν, ὑπὸ τὸ διακριτικὸν σῆμα Ἄγκύρας. Ἄριστον εἰς τὸ εἶδος του. Ἀποφεύγετε τὰς παραποιήσεις.	17	30
ΖΥΘΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ Δ. ΚΟΤΟΥΛΑ. Μ. Ὀδὸς Πέραν, ἔναντι τοῦ Ἑλλ. Προξενείου. Νέον Κατάστημα. Διακόσμησις φιλόκαλος. Ποτὰ καὶ φαγητὰ ἐκλεκτά. Ἐπηρεσία ἀνελλιπής.	18	31
ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ Ν. Τσαούση Γραφικὴ ὕλη. Χάρτης μουσικῆς, Ἐπισκεπτηρίων, Ἰγνογραφίας κτλ. Τετράδια, ΣΥΝΔΑΪΤΙΚΑΙ, ΦΟΡΤΩΤΙΚΑΙ κτλ. Ἐν Γαλιτῆ ὁδὸς Μαχμουδιᾶ Ἄριθ. 8. ΤΙΜΑΙ ΛΙΑΝ ΣΥΓΚΑΤΑΒΑΤΙΚΑΙ	19	32
ΓΑΛΟΤΣΑΙ ΕΛΑΣΤΙΚΑΙ ΚΑΙ ΑΔΙΒΡΟΧΑ τοῦ Ἐργοστασίου North British Rubber Co τοῦ Ἐδιμβούργου Στερεότης ἠγγυημένη. Ἄποθῆκη: Βακτὸδὲ Καπὴ, Ἄριθ. 13.	20	33
ΜΕΓΑΛΗ ΑΠΟΘΗΚΗ ΑΓΓΛΟ-ΓΑΛΛΙΚΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΟΚΚΟΛΑΤΟΣ. Γαλατῆ, ὁδὸς Τουννέλ, ἀρ. 28 -- 30. Ἐκκαθάρισις. Πλουσία συλλογὴ ὑφασμάτων, ταπήτων, ἀσπρορούχων κτλ.	21	34
ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Ν. ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΥ. Σουλτάν Βαγιαζίτ, Κιοκτσιλέρ-μπαση, 99. Τελειόταται μηχαναί, ἐφευρέσεις νέαι. Εὐθηνία, ταχύτης, Ἄπαράμιλλος ἐπιτυχία.	22	35
ΡΩΣΣΙΚΑΙ ΓΑΛΟΤΣΑΙ τῆς ἐν Πετροπόλει Ρωσσο-αμερικανικῆς ἐταιρίας. Μοναδικὴ στερεότης. Ἀποφεύγετε τὰς παραποιήσεις. Μόνος ἀντιπρόσωπος Ε. Ι. Μερτζανώφ.	23	36
Γ. ΜΟΣΚΟΝΑΣ. Ὀρολογοποιὸς Α' τάξεως καὶ κοσμηματοπώλης. Διορθώσεις ὀρολογίων. Κατασκευὴ, κοσμημάτων. Κομψότης καὶ εὐθηνία. Γαλατῆ, Βοεβόδα, παρὰ τὴν Κρήνην.	24	37
	25	38
	26	39

ΝΕΟΛΟΓΟΥ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 27.

ΤΟΜΟΣ Β'.

25 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1893.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ.

ΗΡΟΚΛΕΟΥΣ ΒΑΣΙΛΔΟΥ
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΦΟΡΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΙΜΑΙΑΙ ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ
πρὸς τὸν Μαρκήσιον de QUEUX de SAINT-HILAIRE
ἀνεκδοτοί.*

Δ'.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, Μαρτίου 26 1887.

Ἐρίτιμῃ κύριε,

Τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ὑπόθεσις καὶ ὑποκείμενον εἰσὶν αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ καὶ τὰ ἀξιώματα τῶν περὶ τὸν Blass, ὧν ἐμφοροῦνται καὶ ἐφ' ὧν στηρίζονται λέγοντες καὶ γράφοντες περὶ τῆς γνησίας προφορᾶς τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς. Καὶ δὴ ἀφ' ἐστίας ἀρχομαι, ἀπὸ τῶν ὀνομασιῶν, αἷς χαίρουσι χρώμενοι, τὴν μὲν ἔθνικὴν τῶν Ἑλλήνων προφορὰν τῆς ἀρχαίας καλοῦντες βρεῦχλίνοιον, νεοελληνικὴν, προφορὰν τῶν νέων Ἑλλήνων, στρεβλὴν, διεφθαρμένην, κακόφωνον, ἀποτρόπαιον καὶ βάρβαρον (abscheuliche und barbarische), τὴν δὲ ἐρασμικὴν, ἐρασμίαν, εὐ-

χον, εὐφώνον, ἀρμονικὴν, ἀληθῆ καὶ γνησίαν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ἀπὸ Ὀμήρου μέχρι Πλάτωνος καὶ Δημοσθένους (unsere aussprache ist in allen andern [πλὴν ὀλίγων μικρῶν ἐλλείψεων] punkten des vokalismus fest genug begründet als die wenigstens annähernd wahre und echte nicht etwa nur der Homerischen zeit, sonder der gesammten Blütezeit der griechischen Nation).

Αἱ ὀνομασίαι αὗται ἔχουσι πολὺ μὲν τὸ κωμικόν, πολὺ δὲ καὶ τὸ παράλογον καὶ τῆ ἱστορικῆ ἀληθείᾳ ἀντιβαίνον, τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν ἀνατρέπουσαι, καὶ τὰ μὲν ἀρχαῖα σοφιστικῶ τῷ τρόπῳ μεταστρέφουσαι εἰς νέα, τὰ δὲ νέα εἰς ἀρχαῖα· πᾶς τις κατανοεῖ διὰ τί ἡ ἐρασμικὴ προφορὰ καλεῖται οὕτως, οὐχ ὅμως καὶ διὰ τί ἡ ἔθνικὴ τῶν Ἑλλήνων προφορὰ καλεῖται βρεῦχλίνοιος, ὡς εἰ ὁ ἀγαθὸς οὗτος ἐλληνιστὴς ἦν ὁ πατὴρ καὶ δημιουργὸς αὐτῆς, ὅς, ὅτε ἡ ἐρασμικὴ φιλολογικὴ αἵρεσις ἀνεβάνη τῷ 1528, οὐκ ἦν ἐν τοῖς ζώσιν, οὐδ' εἶδεν αὐτὴν γιγνομένην, οὐδὲ κατεπολέμησεν αὐτήν, ὅπως ἀντίπαλος τῷ Ἐράσμῳ ὑποληφθῆ. Τοῦτο ἦν ἀδύνατον· διότι οὐδ' αὐτὸς ὁ πατὴρ τῆς αἵρέσεως ἀναφανδὸν ὑπερήσπιζεν αὐτήν, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἐκδοσὶν τοῦ διαβοήτου Διαλόγου Περὶ ὀρθῆς προφορᾶς τῆς λατινικῆς καὶ ἐλληνικῆς γλώσσης διετέλει διδάσκων τὴν ἀρχαίαν κατὰ τὴν ἐλληνικὴν προφορὰν, μεταπεμπόμενος ἐπίτηδες Ἑλληνα, ὅπως ἐν τῇ ἀναγνώσει τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων καὶ ἐν τῇ ὀμιλίᾳ ἀκούῃ τὴν γνησίαν ἐκείνην καὶ πατριον

*) Ἐν τοῖς ὑπ' ἀριθμ. 7 καὶ 8 τεύχεσι τῆς «Νεολόγου Ἐβδομαδιαίας Ἐπιθεωρήσεως» ἐδημοσιεύσαμεν τὰς ἐπιστολάς δευτέραν καὶ τρίτην ἐξ ὧν ὁ αἰδιμὸς Ἡεροκλῆς Βασιλίδης ἔπειθε τῷ αἰδιμῷ ἐλληνιστῇ μαρκησίῳ de Queux de Saint-Hilaire, αἰτησάμενον τὴν γνώμην αὐτοῦ περὶ τοῦ ζητήματος τῆς προφορᾶς τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης. Αἱ ἐπιστολαὶ ἐκεῖναι δύναται νὰ λογισθῶσιν ὡς προεισαγωγὴ εἰς τὸ θέμα. Ἡ τετάρτη δ' ἐπιστολή, ἣς τὴν δημοσίευσιν ποιούμεθα ἀπὸ τοῦ τεύχους τούτου, εἰσέρχεται εἰς αὐτὸ καὶ ἀναπτύσσει τὸ ζήτημα ἀναίρῶσα τὰς ὁξυασίας τῶν τοῦ Ἐράσμῳ ὀπαδῶν, ὧν κυριώτατος νῦν ὁ καθηγητὴς τοῦ ἐν Kiel πα-

νεπιστημίου, ἡμέτερος δὲ φίλος κ. Fr. Blass, οὕτινος τὸ περὶ προφορᾶς τῆς ἐλληνικῆς σύγγραμμα θεωρεῖται καὶ εἶνε ἡ τελεία ἀπολογία τῶν ὑπὲρ τοῦ Ἐράσμῳ, τοῦτο δὲ πρὸς τοὺς ἄλλοις ὑπ' ὄψιν ἔχει καὶ ὁ κ. Θ. Παπαδημητράκης· ἐν τῇ περισπουδαστῶ καὶ σοφῇ Βασάνω τῶν περὶ τῆς ἐλληνικῆς προφορᾶς ἐρασμικῶν ἀποδείξεων (ἐν Ἀθήναις 1889).

Ἐν Σταυροδρομίῳ, τῇ 20 ἀπριλίου 1893.

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

φω ν ή ν, ως αὐτὸς λέγει ἐν τῷ τέλει τοῦ Διαλόγου· ad hoc munus interdum natione Graecum mercede conduxit, licet alioqui parum eruditum. propter nativum illum et patrium sonum· ἤτλησε δὲ καὶ παρὰ τοῦ φίλου αὐτῷ Ἰ. Λασκάρως ἵνα εἰς Löwen Ἑλληνα τὸ γένος διδάσκαλον πέμψῃ, ὅπως οἱ μαθηταὶ τὴν γνησίαν τοῦ Ἑλληνος λόγου προφορὰν ποτισθῶσιν : ut ascisceretur Graecus natus, unde statim germanam graeci sermonis pronunciationem imbibant audidores. Εἴπερ ὁ σοφὸς Ὀλλανδὸς διετέλει μέχρι τέλους τοιαῦτα φρονῶν καὶ πράττων πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς γνησίας τοῦ Ἑλληνος λόγου προφορᾶς, ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα, διδασκομένη ὡς ζῶσα, εἶχεν ἂν τὴν προσήκουσαν τάξιν καὶ λάμπην καὶ ἐμελλε μείζονας τῶν γενομένων εὐεργεσίας τοῖς πεπολιτισμένοις τῆς Δύσεως ἔθνει παρέξειν. Ταῦτας, ὡς εἶπον καὶ ἐν ταῖς προηγουμέναις ἐπιστολαῖς, ἀνεχαίτισε καὶ ἐξεμυδένισεν ὁ διάλογος τῆς ἀρκτου καὶ τοῦ λέοντος, ὀλέθριον κατασκευάσας δηλητήριον κατὰ τῆς γνησίας τῆς ἑλληνικῆς γλῶσσης προφορᾶς, ἥτις ἀπὸ τῆς Ἀναγεννήσεως ἄχρι τοῦ 1528 πῦξανε καὶ ἐκραταιοῦτο καὶ ἐν τοῖς σχολαίοις τῆς ἐσπερίας Εὐρώπης. « Ἡ τύχη τῆς ἑλληνικῆς φαίνεται καὶ ἐν ταῖς σχολαῖς καταδικασθεῖσα· διότι γλῶσσαν ὑπὸ ἐξ ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων ἔτι καὶ νῦν λαλουμένην, βιαίως νεκρὰν κατέστησαν· τί δὴ θαυμαστόν, ἂν νεκρὰ γλῶσσα μικέτι μακρότερον ἐπιζῆν δύνηται ; » Engel.

Οἱ περὶ τὸν Ἑρασμὸν αἰσθανόμενοι ὅτι οὐδὲν ἐκ τοῦ παρελθόντος ἔχουσι κύρος, διότι ἡ αἴρεσις αὐτῶν ἦν νεοχάλκευτος καὶ νεότευκτος καὶ γνωστὴ ἢ ἀρχή, ἢ καταγωγὴ, τὸ γένος, ὁ τόπος καὶ ὁ χρόνος τῆς γεννήσεως αὐτῆς (1528), διανοήθησαν ἵνα καὶ τὴν γένεσιν τῆς ἐθνικῆς προφορᾶς, ἣν ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν ἐκάλει γνησίαν τοῦ Ἑλληνος λόγου προφορὰν, περὶ τοὺς αὐτοὺς καταδιδάσῃ χρόνους, σύγχρονόν τινα ἑλληνιστὴν κηρύσσοντες ἀρχηγὸν αὐτῆς καὶ πρὸς τοῦτον ἀντιτάσσοντες τὸν Ἑρασμὸν· καὶ δὴ εὖρον τὸν Ρεῦχλίνον, ὃς οὐδὲν ἔγραψε περὶ προφορᾶς, οὐδὲ ἀντίπαλος ἐγένετό ποτε τῷ Ἑράσμῳ, ἀλλὰ μάλλον συναγωνιστῆς, διότι ἀμφω ἦσαν ζηλωταὶ καὶ ὀτρυνοὶ θεράποντες τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, εἴπερ τινὲς καὶ ἄλλοι πρὸς διάδοσιν αὐτῶν ἀγωνισάμενοι, οὐδὲ διαφωνήσαντες οὐδαμῶς πρὸς ἄλλήλους περὶ τῆς γνησίας προφορᾶς τῆς ἑλληνικῆς γλῶσσης, καὶ τοῦ Ἑράσμου, ὡς εἶδομεν, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ρεῦχλίνου ὁμολογοῦντες ὅτι ἡ ἐθνικὴ τῶν Ἑλλήνων προφορὰ γνησία ἐστίν.

Ἀποδεξαμένων δὲ καὶ τῶν ὀπαδῶν τῆς ἑλληνικῆς προφορᾶς ἐν τῇ Δύσει ἀρχηγόν, λόγῳ εὐγνωμοσύνης καὶ σεβασμοῦ, τὸν Ρεῦχλίνον, ἡ ἐθνικὴ προφορὰ κατέστη οὕτως ἐνός καὶ μόνου ἀνδρὸς προφορὰ καὶ τούτου ξένου, ὁ δὲ ἀγὼν ὑπὲρ τῆς γνησίας προφορᾶς τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς ἀπέβη πάλιν δύο ἀνδρῶν, Ἑράσμου καὶ Ρεῦχλίνου καὶ τῶν ὀπαδῶν αὐτῶν. Ὁ Δανὸς Henrichsen ἐκτενῆ πραγματείαν ἐκδούς τῷ 1839 κατὰ τῆς ἡμετέρας προφορᾶς ἐπέγραψεν αὐτήν : *Reuchlinische Aussprache*. Τοσοῦτῳ δὲ κοινόν, ἐν τῇ Δύσει ἐγένετο τὸ ὄνομα καὶ σύνθεσις, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ ἀναγνωρίζοντες τὴν ἀρχαιότητα καὶ τὴν ὀρθότητα τῆς ἐθνικῆς προφορᾶς χρῶνται αὐτῷ· οἷον ὁ περιώ- νυμος γραμματικὸς Rost λέγων : « Ἡ ὀρθότης τῆς

ρεῦχλινείου προφορᾶς ἀποδεικνύται μέχρι τῆς Χριστοῦ γεννήσεως διὰ τεκμηρίων, ἅπερ ἐν μέρει καὶ εἰς ἀρ- χαιοτέρους χρόνους ἀνέρχονται ». Καὶ ὁ περιώνυμος φιλέλλην Θείρισιος, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Engel χρῶνται τῷ ὀνόματι, ὡς καὶ τῷ ἑτέρῳ, νεοελληνικῇ.

Καίτοι τὸ ὄνομα τοῦ Ρεῦχλίνου σεβαστόν, οὐδεὶς Ἑλλήνων περὶ τῆς ἐθνικῆς προφορᾶς λαλῶν, χρῆται τῇ ὀνομασίᾳ ρεῦχλινείῳ, αἰσθανόμενος τὸ ἄτοπον, ὅπερ συνήθως τοὺς ξένους λανθάνει, καὶ αὐτοὺς δὴ τοὺς φιλέλληνας.

Ὁ δὲ ἡμερθεὶς Ἑρασμὸς τί μαθὼν ἢ τί παθὼν ἠλλαξε γνώμην καὶ τὸν πολύκροτον ἐκδούς διάλογον ἀνέθηκε τῇ ἀρκτῷ ἀποδείξαι τίς ἐστὶν ἡ ἀληθὴς καὶ γνησία τῆς ἑλληνικῆς γλῶσσης προφορὰ, αὐτὸς ὁ πρότερον τὴν ἑλληνικὴν προφορὰν ἀσπαζόμενος καὶ λογοπαίγνια ποιῶν ἐκ τῆς ὁμοίας παρηχίσεως λατινικῶν καὶ ἑλληνικῶν λέξεων ; οἷον ὁ νέος ἔρωτῆ, ἐν τινὶ διαλόγῳ, ἢ δὲ ἤχῳ ἀντιχεῖ :

Juv. Qualia tibi videntur musarum studia ?

Echo Dia.

- invisos
- ἰδως
- eruditionis
- ὄνοις
- episcopi
- κόποι
- astrologi
- λόγοι
- famelici (fameliki)
- λύκοι.

Τίς ὁ αἴτιος τῆς περὶ προφορᾶς μεταβολῆς τῶν φρονημάτων τοῦ Ἑράσμου ; Κατὰ τὸν Βόσσιον, οὗ μνημονεύει ὁ Ἑρασμὸς Schmidt (ιδ. Engel die Aussprache des Griechischen σελ. 14—15) ἐκ Παρισίων ἐλθὼν εἰς Löwen ὁ Ἑρρίκος Glareanus καὶ ἐπισκεψάμενος τὸν Ἑρασμὸν ἀφηγήσατο αὐτῷ πρὸς τοὺς ἄλλοις, ὅτι ἐν Παρισίοις διατριβούσιν Ἑλληνέες τινες λόγοι, οἵτινες πάνυ διαφόρως ἢ κατὰ τὴν συνήθη προφορὰν τὴν ἑλληνικὴν ἀπαγγέλλουσι, προφέροντες τὸ βῆτα Beta, τὸ η Eta, τὸ αι αι (ai), τὸ οι οι (oi) κτλ. Ὀλίγου χρόνου παρελθόντος ὁ Ἑρασμὸς τὸν περιόπτον ἐξέδωκε διάλογον, ὅπως αὐτὸς πατήρ καὶ εὐρετὴς φημισθῆ τῆς νέας προφορᾶς : ut videretur hujus rei ipse inventor. Ὁ Ἑρασμὸς Schmidt τὴν τοῦ ὁμωνύμου προφορὰν τῆς ἑλληνικῆς καλεῖ νέαν καὶ ἐξ ἀπάτης παραχθείσαν εἰς ἧῶς : *nova est et fracede memorabili in orbem introducta* ἐκ τῶν δακτύλων αὐτοῦ ἐξέθορε, λέγει : *e digitis quasi exsurgit*.

Τῆς δὲ ἀπάτης γνωστῆς γενομένης οὐδέποτε ὁ Ἑρασμὸς οὔτε αὐτὸς τῇ προφορᾷ ταύτῃ ἐκρήσατο, οὔτε τοὺς φίλους, μεθ' ὧν οἰκεῖος ἦν, χρῆσθαι αὐτῇ ἐδίδαξεν : Verum Erasmus cognita fracede, nunquam ea pronuncianti ratione postea usum, nec amicis quibuscum familiariter vivebat, ut eam observarent, praecepisse. Ὅπως ποτ' ἂν ἔχωσι ταῦτα, εἴτε ἐξ ἐρέσεως ἄλλων, εἴτε ἐξ ἑαυτοῦ ἐπινοήσας τὴν νέαν προφορὰν συνέγραψε τὸν διάλογον, ὁ διάλογος οὗτος μέγα πῆμα ἐγένετο τῇ ἑλληνίδι φωνῇ καὶ τοῖς ἑλλη- νικοῖς γράμμασι, διακόψας ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ ὑπὲρ τὸ

τριακόσια καὶ πεντήκοντα ἔτη τὴν ζῶσαν καὶ συνε- χῆ παράδοσιν. Ὁ διάλογος οὔτε ἐπὶ βαθείαις, ὡς φασί, διαπρέπει γνώσεσιν, οὔτε ἐπὶ ὀρθοσείᾳ, καίτοι ὁ Ἑρασμὸς φημιζεται ἔξοχος λατινιστῆς καὶ ἑλληνισ- τῆς, καυχόμενος ὅτι καὶ μεθ' ὧν ἠδύνατο κάλλιον γράφειν ἑλληνιστὶ ἢ ὁ Χρυσόστομος, οὗ ὅμως αἱ ὀμι- λιαὶ ὑπ' αὐτοῦ μεταφρασθεῖσαι πολλῶν βριθουσιν ἀ- μαρτημάτων.

Τὸν περὶ ὀρθῆς προφορᾶς τῆς λατινι- κῆς καὶ ἑλληνικῆς γλῶσσης διάλογον πάνυ ὀλίγοι ἀναγινώσκουσι νῦν, οἱ δὲ πλείστοι ἐξ ἀκοῆς μόνον γινώσκουσι ὅτι τοιοῦτον συνέγραψε διάλογον· ἡ ἀνάγνωσις ὅμως ἐστὶ λίαν ὠφέλιμος ὁσῶ ἄλλοτε ἦν ὀλεθρία. Διὸ ὁ Engel (σελ. 98) ἐκφράζει εὐχὴν « ἵνα ἡ ἐν Παρισίοις ἐδρεύουσα, πανταχοῦ δὲ γῆς τὰς ἑαυτῆς ἐνεργείας ἐκτείνουσα Association pour l'encouragement des études Grecques νέαν ποιήσῃται ἐκδοσὶν τοῦ διαλόγου εὐθηνὴν καὶ ταύτην πᾶσι τοῖς διδασκάλοις τῶν γυμνασίων διανείμῃ, ὅπως τοῦλά- χιστον ἀπαξ ἐξ ὄψεως μάθωσι τὴν πρῶτην πηγὴν τῆς ἀρχαίας αὐτῶν ἑλληνικῆς προφο- ρᾶς. Ὁ σεβασμὸς πρὸς τὸ ἀρχαῖον ἐκεῖνο εἶδωλον διαλυθήσεται, ὥστε τοῦ λοιποῦ τὸ « Ἑσμὲν Ἑρα- σμίται » μετατραπήσεται εἰς αἰσχύνην ».

Κάγῳ φρονῶ ὅτι ἡ διάδοσις τοῦ ἐρασμικοῦ διαλό- γου ἐπανορθώσεται ὅσα πρότερον ἐποίησε κακὰ, δι- δάσκουσα πόσον νέον καὶ τεχνητόν ἐστι κατασκευά- σμα ἢ φημιζομένη ἀρχαία ἑλληνικὴ προφορὰ τῶν ἐρασμικῶν· ὁ τρῶσας ἰάσεται. Ἐνταῦθα οὐδὲν ὑπάρχει ἀντίτυπον, οὐδ' αὐτὸς ἐγὼ ἔχω νῦν, ἀπολέσας τὴν συλλογὴν Haverkamp ἐν τῇ πυρκαϊᾷ τοῦ 1870.

Ὅσοι ἂν ἀναγνῶσι τὸν διάλογον, ὀρῶντες ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν γέννησιν τῆς ἐρασμι- κῆς προφορᾶς, τοῦλάχιστον, εἰ μὴ τι ἄλλο, αἰσχυν- θήσονται ταύτην μὲν καλεῖν ἀρχαίαν καὶ γνησίαν, τὴν δὲ ἐθνικὴν τῶν Ἑλλήνων, νεοελληνικὴν, προ- φορὰν τῶν νέων Ἑλλήνων, ὡς εἰ ἐγεννήθη χθὲς, καθὰ πράττουσι νῦν, ἀλαζονεύμενοι καὶ ἀντιτασ- σόμενοι ὡς ἀρχαῖοι Ἑλληνες πρὸς τοὺς νέους, ὡς γνήσιοι πρὸς τοὺς ἐκπεφυλισμένους, ὧν καὶ τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν προφορὰν ἐκφραζίζουσι ὡς ἐκφυλα καὶ ἀποθῶλια τέρατα. Ὁ Blass ἀξιοῖ ὅτι οἱ μὲν ἐρα- σμίται ἐν τῇ ἀρχῇ ἴστανται τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἑλ- ληνικῆς γλῶσσης, οἱ δὲ ρεῦχλινεῖοι ἐν τῷ τέλει : der Erasmaner also stellt sich an den anfang der Entwicklung, der Reuchlinianer ans Ende· ἀρσ οἱ ἐρασμῖται εἰσιν ἀρχαιότεροι, ἐν τῇ ἀρχῇ ἰστάμενοι, οἱ δὲ ρεῦχλινεῖοι, τουτέστιν οἱ παραδεχόμενοι τὴν ἐθνικὴν προφορὰν, Ἑλληνέες τε καὶ μὴ, νεώτεροι.

Ἐν τοιαύταις προλήψεσι τριακόσια καὶ πεντήκον- τα ἐννέα ἔτη μυριάδων νέων ἀνατραφείσων ἐν τοῖς σχολαίοις τῆς ἐσπερίας Εὐρώπης, οὐδαμῶς θαυμα- στόν ἐστὶν ἂν οἱ πλείστοι ἀποφοιτῶντες ἐκ τῶν scho- λείων τὰ αἰσχίστα περὶ τῆς ἐθνικῆς τῶν Ἑλλήνων προφορᾶς φρονῶσιν. Ἡμεῖς, ὅταν ἐρασμικῶν ἀκούω- μεν κατηγορούντων τὴν καθ' ἡμᾶς προφορὰν ἐπὶ κακοφωνίᾳ, οὔτε ἀποροῦμεν, οὔτε ἐκπλησσομεθα, καλῶς εἰδότες, ὅτι ταῦτα φρονοῦσι καὶ λέγουσιν, αἰχμάλωτοι ὄντες τῶν ἰδίων αὐτῶν προλήψεων καὶ δουλεύοντες αὐταῖς. Τῶν προλήψεων τούτων ἐπι- γεννήματά εἰσι καὶ ὅσα ὁ Engel (σελ. 92) περὶ Ἑρα-

σμικῶν λέγει· « Οὐκ ὀλίγοι τῶν Ἑρασμικῶν νομιζου- σιν, ὅτι ἡ οἰοῖ καὶ αἰαῖ γλῶσσα αὐτῶν (hoiioi und aiaī sprache) ἐξ ἀρχῆς μέχρι τοῦ νῦν ὑπῆρξε, μέχρι τῆς εὐρέσεως τῆς νέας Ἑλλάδος· ἡ ἑλληνικὴ μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος ἦν νεκρὰ γλῶσσα· οἱ νότιοι Σλαῦοι καὶ οἱ Ἀλβανοὶ κατέλαβον καὶ κα- τεῖχον τὴν χώραν, ἥτις Ἑλλάς ἐκλήθη· οὗτοι, ὅπως ἐνώπιον τῆς Εὐρώπης τὸ πρόσωπον τῶν ἀπογόνων διαδραματίσωσιν, εἶδος τι ἑλληνικοῦ ιδιώματος κα- τεσκεύασαν· ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῶν βιβλίων τεχνητῶς τὴν ἀληθῆ προφορὰν εὐρεῖν οὐκ ἠδύνατο, εὐκόλῳ τινα ἐξελέξαντο, καθ' ἣν τὰ πλείστα τῶν φωνηέντων καὶ τὰς πλείστας τῶν διφθόγγων προφέρουσιν ». Ἐντεῦ-θεν ὀρῶμενοι οἱ νεότευκτοι οὗτοι Ἑλληνες peuge- backene Neugriechen, ὡς καλοῦσιν αὐτοὺς τῶν ἐ- ρασμικῶν τινες, ἐθέλουσι διδάσκειν ἡμᾶς τὴν ὀρθὴν προφορὰν, ἡμᾶς τοὺς ἀπ' αἰῶνων κατέχοντας αὐτήν ».

Ταῦτα, καίπερ γελοῖα καὶ παράλογα, συγγνωστά εἰσιν, ὅταν παρ' ἀνδρῶν λέγωνται οὐδὲν ἀκριβὲς εἰ- δότων, οὔτε περὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, οὔτε περὶ τῆς γλῶσσης, οὔτε περὶ τῆς προφορᾶς αὐτοῦ, οὐδὲ ἀκουσάντων ποτὲ Ἑλλήνων ἀναγινώσκοντες ἑλληνα συγγραφέα· ὅταν ὅμως ἔξοχοι φιλόλογοι, οἷος ὁ Blass, τὴν ἐθνικὴν τῶν Ἑλλήνων προφορὰν καλῶσι βάρβα- ρον καὶ ἀποτρόπαιον, τί ἂν εἴποιμεν ; ὅτι δεινὸν ἢ πρόδηλον καὶ πολλῶν κακῶν ἀνθρώποις αἰτία, καὶ αὐτῶν τῶν σοφωτάτων τὴν γνώμην διαστρέφουσα.

Τούτων ἕνεκα καὶ οὐχὶ χάριν κενῆς λογομαχίας ἐ- πιμένομεν λέγοντες, ὅτι ἡ ἐπανόρθωσις ὀφείλει γενέ- σθαι ἀπὸ τῶν ὀνομασιῶν· διότι τὰ ὀνόματα σκιά τοῦ ἔργου· ἡ ἐρασμικὴ προφορὰ καλεῖσθω ὅ,τι ἂν ἄλλο ἐθέλωσιν οἱ Ἑρασμῖται, ἀρχαία ὅμως μηδαμῶς, διότι νέον ἐστὶ καὶ νεότευκτον εὐρημα· ἡ δὲ ἡμετέρα κα- λεῖσθω ἐθνικὴ τῶν Ἑλλήνων προφορὰ, ἑλληνικὴ προφορὰ, μηδαμῶς δὲ νέα, διότι ἀρχαία ἐστὶ καὶ ἐξ ἀρχαίων ἥρξατο χρόνων·

οὗ γάρ τι νῦν γε κάχθές, ἀλλ' αἰεῖποτε ζῆ ταῦτα·

διὰ τῆς ζώσης καὶ ἀδιαλείπτου παραδόσεως ἀπὸ γε- νεᾶς εἰς γενεάν μεταδιδόμενη καὶ διασωζομένη.

(* Ἀκολουθεῖ).

Ο ΕΝ ΤΟΙΣ "ΗΘΙΚΟΙΣ, ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ ΤΟΥ ΧΑΙΡΩΝΕΩΣ ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ*

Δ'.

(Ὡς ἂν τις διακρίνειε τὸν κόλακα τοῦ φίλου).

1. Τυφλοῦται τὸ φιλοῦν περὶ τὸ φιλούμενον, ἂν μὴ τις μαθῶν ἐθισθῆ τὰ καλὰ τιμᾶν καὶ διώκειν μᾶλλον ἢ τὰ συγγενῆ καὶ οἰκεῖα.

2. Αὐτὸς αὐτοῦ κόλαξ ἕκαστος ὧν πρῶτος καὶ μέγιστος οὐ χαλεπῶς προσίεται τὸν ἕξωθεν ὧν ὄει- ται καὶ βούλεται μάρτυν ἀμ' αὐτῷ καὶ βεβαιωτὴν προσγιγνώμενον· ὁ γὰρ λοιδορούμενος φιλοκόλαξ σφό-

*) Ἰδε ἀριθ. 26, σελ. 502—504.

δρα φίλουτός ἐστι, δι' εὐνοίαν ἑαυτῷ πάντα μὲν ὑπάρχειν βουλούμενος πάντα δ' οἰόμενος ὧν ἢ μὲν βούλησις οὐκ ἄτοπος ἢ δ' οἴησις ἐπισφαλῆς καὶ δεομένη πολλῆς εὐλαβείας.

3. Εἰ θεῖον ἢ ἀλήθεια, καὶ «πάντων μὲν ἀγαθῶν θεοῖς, πάντων δὲ ἀνθρώποις» ἀρχή, κατὰ Πλάτωνα, κινδυνεύει θεοῖς ἐχθρὸς ὁ κόλαξ εἶναι, τῷ δὲ Πυθίῳ διαφερόντως. Ἀντιπάττεται γὰρ αἰεὶ πρὸς τὸ «Γνώθι σαυτόν», ἀπάτην ἐκάστω πρὸς ἑαυτὸν ἐμποιῶν καὶ ἄγνοιαν ἑαυτοῦ καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ἀγαθῶν καὶ κακῶν, τὰ μὲν ἑλλιπῆ καὶ ἀτελῆ τὰ δ' ὅλως ἀνεπανόρθωτα ποιῶν.

4. Εἰ μὲν, ὡς τὰ πλεῖστα τῶν ἄλλων κακῶν, ὁ κόλαξ ἤπτετο μόνον ἢ μάλιστα τῶν ἀγεννῶν καὶ φαύλων, οὐκ ἂν ἦν οὕτω δεινὸν οὐδὲ δυσφύλακτον· ἐπεὶ δ' ὡς περ οἱ θοῖπες ἐνδύονται μάλιστα τοῖς ἀπαλοῖς καὶ γλυκεῖσι ξύλοις, οὕτω τὰ φιλότιμα τῶν ἠθῶν καὶ χρηστὰ καὶ ἐπιεικῆ τὸν κόλακα δέχεται καὶ τρέφει προσφύμενον. . . . Τὴν κολακείαν δ' ὀρώμεν οὐ πένησιν οὐδὲ ἀδόξοις οὐδὲ ἀδυνάτοις ἀκολουθοῦσαν, ἀλλ' οἴκων τε καὶ πραγμάτων μεγάλων ὀλίστημα καὶ νόσημα γιγνομένην.

5. Οἱ μὲν φθείρες ἀπίσιν ἀπὸ τῶν τελευτώντων καὶ ἀπολείπουν τὰ σώματα σβεννυμένου τοῦ αἵματος ἐξ οὗ τρέφονται τοὺς δὲ κόλακας οὐδ' ὅλως ἰδεῖν ἐστὶ πράγμασι ξηροῖς καὶ κατεφυγμένοις προσιδόντας, ἀλλὰ ταῖς δόξαις καὶ ταῖς δυνάμειν ἐπιτίθενται καὶ αἰξονται, ταχὺ δ' ἐν ταῖς μεταβολαῖς ὑπορρέουσιν.

6. Χαλεπὴ ἐν καιρῷ δεομένη φίλων ἢ τῶν μὴ φίλων αἴσθησις, ἀντικαταλλαγὴν οὐκ ἔχουσα χρηστοῦ καὶ βεβαίου πρὸς ἀβέβαιον καὶ κίβδηλον.

7. Ὡς περ νόμισμα δεῖ τὸν φίλον ἔχειν πρὸ τῆς χρείας δεδοκιμασμένον, μὴ ὑπὸ τῆς χρείας ἐλεγχόμενον.

8. Οὐ δεῖ βλαβέντας αἰσθῆσθαι, ἀλλ', ὅπως μὴ βλαβῶμεν ἐμπειρίαν λαβεῖν καὶ κατανόησιν τοῦ κόλακος· εἰ δὲ μὴ, ταυτό πεισόμεθα τοῖς αἰσθανόμενοις τῷ προγεγεῦσθαι τῶν θανασίμων φαρμάκων εἰς τὴν κρίσιν ἀπολλύντες ἑαυτοὺς καὶ διαφθείροντες. Οὕτε γὰρ δὴ τούτους ἐπαινοῦμεν, οὐθ' ὅσοι τὸν φίλον εἰς τὸ καλὸν τιθέμενοι καὶ ὠφέλιμον οἴονται τοὺς κεχαρισμένους ὀμιλοῦντας εὐθύς ἔχειν ἐπ' αὐτοφῶρ κόλακας εἰλημένους. Οὐδὲ γὰρ ἀηδῆς ὁ φίλος οὐδ' ἄκρατος, οὐδὲ τῷ πικρῷ σεμνὸν ἢ φιλία καὶ αὐστηρῶ, ἀλλ' αὐτὸ δὴ τούτο τὸ καλὸν καὶ τὸ σεμνὸν αὐτῆς ἠδὺ καὶ ποθοῦμενόν ἐστι· παρὰ δ' αὐτῆ

— Χάριτες τε καὶ ἱμερος οἴκι' ἔθεντο· καὶ οὐ δυστυχοῦντι μόνον

«εἰς ὄμματ' εὐνοῦ φωτὸς ἐμβλέψαι γλυκύ,» κατ' Εὐριπίδην, ἀλλ' οὐδὲν ἦττον τοῖς ἀγαθοῖς ἠδονὴν ἐπιφέρεισα καὶ χάριν ἢ τῶν κακῶν ἀφαιροῦσα τὰς λύπας καὶ τὰ ἀπορίας παρέπεται.

9. Καθ' ἑπερ ὁ Εὐρηγος εἶπε, τῶν ἠδυσμάτων τὸ πῦρ εἶναι κράτιστον, οὕτω τῷ βίῳ μίξας τὴν φιλίαν

ὁ θεὸς ἅπαντα φαιδρὰ καὶ γλυκέα καὶ προσηνῆ, ταύτης παρουσίας καὶ συναπολαούσης ἐποίησεν.

10. Ὡς περ τὰ ψευδόχρυσά καὶ τὰ κίβδηλα τὴν λαμπρότητα τοῦ χρυσοῦ καὶ τὸ γάνωμα μιμεῖται μόνον, οὕτως ἔοικεν ὁ κόλαξ τοῦ φίλου τὸ ἠδὺ καὶ κεχαρισμένον ἐκμιμούμενος αἰεὶ παρέχειν ἰλαρόν καὶ ἀνθηρόν καὶ πρὸς μηδὲν ἀντιβαίνοντα μὴδ' ὑπεναντιούμενον ἑαυτόν. Ὅθεν οὐδὲ τοὺς ἐπαινοῦντας εὐθύς ὡς κολακεύοντας ἀπλῶς ὑφορατέον. Ἐπαινοὺς γὰρ οὐχ ἦττον ἐν καιρῷ ψόγου φιλίᾳ προσήκει.

11. Τὸ μὲν δύσκολον ὅλως καὶ μεμφίμορον ἄφιλον καὶ ἀνομίλητον, τῆς δ' ἀφθόνως καὶ προθύμως τὸν ἐπὶ τοῖς καλοῖς ἀποδιδούσης ἐπαινον εὐνοίας καὶ τὸ νοθετοῦν αὐθις καὶ παρρησιαζόμενον ἐλαφρῶς καὶ ἀλύπως ὑπομένομεν, πιστεύοντες καὶ ἀγαπῶντες ὡς ἀναγκαίως ψέγοντα τὸν ἠδέως ἐπαινοῦντα.

12. Χαλεπὸν ἐστὶ διακρίνειν τὸν κόλακα καὶ τὸν φίλον, εἰ μὴτ' ἠδονῆ μὴτ' ἐπαινῶ διαφέρουσι· καὶ γὰρ ἐν ὑπουργίαις καὶ διακονίαις πολλὰκις ἰδεῖν ἐστὶ τὴν φιλίαν ὑπὸ τῆς κολακείας παρατρεχομένην.

13. Τίνα δεῖ φυλάττεσθαι; τὸν μὴ δοκοῦντα μὴδ' ὀμολογοῦντα κολακεύειν, ὃν οὐκ ἐστὶ λαβεῖν περὶ τούπτανειον, οὐδὲ ἀλίσκεται σικάν καταμετρῶν ἐπὶ δεῖπνον, οὐδ' ἔρριπται μεθυσθεῖς ὅπως ἔτυχεν, ἀλλὰ νήφει τὰ πολλά καὶ πολυπραγμονεῖ καὶ πράξεων μετέχειν οἶεται δεῖν καὶ λόγων ἀπορητῶν βούλεται κοινωνῆσθαι εἶναι, καὶ ὅλως τραγικός ἐστὶν οὐ σατυρικός φίλιος ὑποκριτής, οὐδὲ κωμικός.

14. Κολακείαν ἠγῆτέον χαλεπὴν τὴν λανθάνουσαν οὐ τὴν ὀμολογοῦσαν, οὐδὲ τὴν παίζουσαν ἀλλὰ τὴν σπουδάζουσαν· αὕτη γὰρ ἀναπίμπλησι καὶ τὴν ἀληθινὴν φιλίαν ἀπιστίας, συνεπιπτόουσαν αὐτῆ πολλὰκις, ἢ μὴ προσέχουσαν.

15. Ἡμεῖς δὲ, εἰ μὴδαμῆ μὴδαμῶς ἐπαινοῦμεν τὸ, «Ἐρρέτω φίλος σὺν ἐχθρῷ», διὰ πολλῶν ὀμοιοτήτων τὸν κόλακα τῷ φίλῳ συμπεπλεγμένον ἀποσπᾶσαι ζητούντες ὀφείλομεν εὐ μάλλα φοβεῖσθαι μὴ πως ἢ τῷ κακῷ τὸ χρήσιμον συνεκβάλωμεν ἢ φειδόμενοι τοῦ οἰκείου τῷ βλάπτοντι περιπέσωμεν.

16. Ὡς περ οἶμαι τῶν ἀγρίων σπερμάτων ὅσα καὶ σχῆμα καὶ μέγεθος παραπλήσιον ἔχοντα τῷ πυρῷ συμμέμικτα χαλεπὴν ἔχει τὴν ἀποκᾶθαρσιν (ἢ γὰρ οὐ διεκπίπτει τῶν στενωτέρων πύρων, ἢ συνεκπίπτει διὰ τῶν ἀραιῶν), οὕτως ἢ κολακεία τῆ φιλίᾳ εἰς πᾶν πάθος καὶ πᾶν κίνημα καὶ χρεῖαν καὶ συνήθειαν ἑαυτὴν κκταμιγνύουσα, δυσχωριστός ἐστὶν.

17. Πάντων ἠδιστόν ἐστὶν ἢ φιλία καὶ οὐδὲν ἄλλο μᾶλλον εὐφραίνει, διὰ τούτο καὶ ὁ κόλαξ ἠδοναῖς ὑπάγεται καὶ περὶ ἠδονᾶς ἐστὶν. Ὅτι δ' ἢ χάρις καὶ ἢ χρεῖα τῆ φιλίᾳ παρέπεται (καθ' ὅ δὴ καὶ λέγεται πυρὸς καὶ ὕδατος ὁ φίλος ἀναγκαϊότερος εἶναι), διὰ τούτο ἐμβάλλων εἰς τὰς ὑπουργίας ἑαυτόν ὁ κόλαξ ἀμιλλᾶται σπουδαστικός αἰεὶ φαίνεσθαι καὶ ἄριστος καὶ πρόθυμος.

18. Ἐπειδὴ τὸ μάλιστα φιλίας ἀρχὴν συνέχον

ὀμοιότης ἐστὶν ἐπιτηδευμάτων καὶ ἠθῶν, καὶ ὅλως τὸ χαίρειν τε τοῖς αὐτοῖς, καὶ τὸ ταῦτά φεῦγειν πρῶτον εἰς ταῦτο συνάγει καὶ συνίστησι διὰ τῆς ὀμοιοπαθείας, τούτο κατιδὼν ὁ κόλαξ αὐτὸν ὡς περ ὕλην τινὰ ρυθμίζει καὶ σχηματίζει καὶ περιαρμόσαι καὶ περιπλάσαι ζητῶν οἷς ἂν ἐπιχειρῆ διὰ μιμήσεως, ὑγρὸς ὢν μεταβάλλεσθαι καὶ πιθανὸς ἐπὶ τὰς ἐξομοιώσεις, ὡστ' εἶπειν,

Οὐ παῖς Ἀχιλλέως, ἀλλ' ἐκεῖνος αὐτὸς εἶ.

19. Ὡς περ οἱ δεινοὶ τῶν ὄψοποιῶν τοῖς πικροῖς χυμοῖς καὶ αὐστηροῖς ἠδύσμασι χρωῶνται, τῶν γλυκέων ἀφαιροῦντες τὸ πλῆσμιον, οὕτως οἱ κόλακες οὐκ ἀληθινὴν οὐδ' ὠφέλιμον ἀλλ' οἶον ἐπιλλώπτουσιν ἐξ ὕψους καὶ γαργαλίζουσιν ἀτεχνῶς παρρησίαν προσφέρουσιν. Ἐστὶ μὲν οὖν διὰ ταῦτα δυσφώρατος ὁ ἀνὴρ, ὡς περ τῶν θηρίων ὅσα πεφυκότα τὴν χροῶν τρέπεσθαι συναφομοιοῦται τοῖς ὑποκειμένοις χρώμασι καὶ χωρίοις· ἐπεὶ δ' ἐκεῖνος ἐξαπατᾷ τε καὶ περικαλύπτεται ταῖς ὀμοιοτήσιν, ἡμέτερον ἔργον ἐστὶ, ταῖς διαφοραῖς ἀνακαλύπτειν καὶ ἀπογυμνοῦν αὐτόν.

20. Ἀρχὴν φιλίας ἔφαμεν εἶναι τοῖς πλείστοις τὴν ταῦτά μὲν ἐπιεικῶς ἀσπαζομένην ἔθνη καὶ ἤθη, τοῖς δ' αὐτοῖς χαίρουσαν ἐπιτηδεύμασι καὶ πράγμασι καὶ διατριβαῖς, ὀμοιοπαθῆ διζήθεσιν τε καὶ φύσιν·

«Γέρον γέροντι γλώσσαν ἠδιστὴν ἔχει, παῖς παιδί, καὶ γυναῖκι πρόσφορον γυνή, νοσῶν τ' ἀνιῶ νοσοῦντι, καὶ δυσπραξία ληφθεῖς ἐπωδὸς ἐστὶ τῷ πειρωμένῳ.»

21. Εἰδὼς ὁ κόλαξ, ὅτι τὸ χαίρειν τοῖς ὀμοίοις καὶ τὸ χρῆσθαι καὶ ἀγαπᾶν ἐμφυτόν ἐστι, ταύτη πρῶτον ἐπιχειρεῖ πλητίζειν ἐκάστω καὶ παρασκηνοῦν, ὡς περ ἐν τιπὶ νομαῖς τοῖς αὐτοῖς ἐπιτηδεύμασι καὶ διατριβαῖς περὶ ταῦτά καὶ σπουδαῖς καὶ διαίταις ἀτρέμα παραβάλλον καὶ προσαναχρωνόμενος· ἄχρις οὐ λαβὴν παραδῶ, καὶ ψαύοντι τιθασὸς γένηται καὶ συνήθης, ψέγων μὲν οἷς ἐκεῖνον αἰσθάνεται πράγμασι καὶ βίοις καὶ ἀνθρώποις ἀχθόμενος, ἐπαινέτης δὲ τῶν ἀρεσκόντων οὐ μέτριος ἀλλ' ὡστ' ὑπερβάλλειν σὺν ἐκπλήξει καὶ θαύματι φαινόμενος, βεβαιῶν δὲ τὸ φιλοῦν καὶ τὸ μισοῦν ὡς κρίσει μᾶλλον ἢ πᾶθει γινόμενον.

22. Πῶς οὖν ἐλέγχεται, καὶ τίσιν ἀλίσκεται διαφοραῖς (ὁ κόλαξ) μιμούμενος ὀμοίον; Πρῶτον μὲν ὀρεῖ τὴν ὀμαλότητα τῆς προαιρέσεως καὶ τὸ ἐνδελεχές, εἰ χαίρει τε τοῖς αὐτοῖς αἰεὶ καὶ ταῦτά ἐπαινεῖ καὶ πρὸς ἐν ἀπειθῆναι καὶ καθίστησι παράδειγμα τὸν ἑαυτοῦ βίον, ὡς περ ἐλευθέρῳ φιλίας ὀμοιοτρόπου καὶ συνήθειας ἐραστῆ προσήκει.

23. Ὁ κόλαξ ἄτε δὴ μίαν ἐστὶν ἠθους οὐκ ἔχων μόνιμον οὐδ' ἑαυτῷ βίον ζητῶν αἰρετόν, ἀλλ' ἐτέρῳ καὶ πρὸς ἕτερον πλάττων καὶ προσαρμόττων ἑαυτόν, οὐχ ἀπλοῦς οὐδ' εἰς ἀλλὰ παντοδαπὸς ἐστὶ καὶ ποικίλος, εἰς ἄλλον ἐξ ἄλλου τύπον ὡς περ τὸ μετερώμενον ὕδωρ περιρρέων αἰεὶ καὶ συσχηματίζομενον τοῖς ὑποδεχομένοις.

24. Τὰς τοῦ κόλακος ὡς περ πολύποδος, τροπὰς ῥᾶστα φωράσειεν ἂν τις αὐτὸς ἐπὶ πολλὰ δοκῶν τρέπεσθαι, καὶ ψέγων μὲν ὃν ἐπήγει πρότερον βίον, οἷς δ' ἤχθετο πράγμασιν ἢ διαίταις, ἢ λόγοις ὡς ἀρέσκοντας ἐξαίφνης προσιέμενος. Ὅψεται γὰρ αὐτὸν οὐδαμοῦ βέβαιον οὐδ' ἴδιον οὐδ' οἰκείῳ πάθει φιλοῦντα καὶ μισοῦντα καὶ χαίροντα καὶ λυπούμενον, ἀλλὰ δίκην κατόπτρου παθῶν ὀνειῶν καὶ βίων καὶ κινήματων εἰκόνας ἀναδεχόμενον.

25. Ὁ κόλαξ τοιοῦτός ἐστιν οἶος, εἰ ψέγεις τινὰ τῶν φίλων πρὸς αὐτόν, εἶπειν «βραδέως πεφώρακας τὸν ἀνθρώπον· ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐδὲ πρότερον ἠρεσκεν». Ἄν δ' αὖ πάλιν ἐπαινῆς μεταβαλλόμενος, φήσῃ «συνῆδεσθαι καὶ χάριν ἔχειν αὐτὸς ὑπὲρ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πιστεύειν».

26. Οὐδέομαι φίλου συμμεθισταμένου καὶ συνεπινεύοντος (ἢ γὰρ σικὰ ταῦτα ποιεῖ μᾶλλον) ἀλλὰ συναληθεύοντος καὶ συνεπικρινόντος.

27. Ὁ μὲν ἀληθῆς φίλος οὐτε μιμητῆς ἐστὶ πάντων οὐτ' ἐπαινέτης πρόθυμος, ἀλλὰ τῶν ἀρίστων μόνον.

«Οὐ γὰρ συνέχθειν ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφου,» καὶ νῆ Δία γε συγκατορθοῦν καὶ συμφιλοκαλεῖν, οὐ συναμαρτάνειν οὐδὲ συρραδιουργεῖν.

28. Πολλὰ λανθάνουσιν ἔνιοι καὶ ἀπὸ τῶν ἠθῶν καὶ ἀπὸ τῶν βίων ἀναλαμβάνοντες.

29. Ὁ κόλαξ ἀτεχνῶς τὸ τοῦ χαμαιλέοντος πέπονθεν. Ἐκεῖνός τε γὰρ ἀπάσῃ χροῖᾳ πλὴν τοῦ λευκοῦ συναφομοιοῦται, καὶ ὁ κόλαξ ἐν τοῖς ἀξίοις σπουδῆς ὀμοίον ἑαυτόν ἐξιδυνατῶν παρέχειν, οὐδὲν ἀπολείπει τῶν αἰσχρῶν ἀμίμητον. Ἄλλ' ὡς περ οἱ φαῦλοι ζωγράφοι τῶν καλῶν ἐφικνεῖσθαι μὴ δυνάμενοι δι' ἀσθένειαν, ἐν ῥυτίσι καὶ φακοῖς καὶ οὐλαῖς τὰς ὀμοιοτήτας ἀναφέρουσιν, οὕτως ἀκρασίας γίνετα μιμητῆς, δεισιδαιμονίας ἀκροχολίας, πικρίας πρὸς οἰκέτας, ἀπιστίας πρὸς οἰκείους καὶ συγγενεῖς. Φύσει τε γὰρ ἀφ' ἑαυτοῦ πρὸς τὰ χείρονα κατάντης ἐστὶ.

20. Ὑποπτοὶ οἱ τὰ βελτίω ζηλοῦντες καὶ δοκοῦντες ἀχθεσθαι καὶ δυσκολαίνειν τοῖς ἀμαρτήμασι τῶν φίλων.

31. Ἀπειρος ἦν κόλακος ὁ νομίζων τὰ ἱαμβεῖα ταυτὶ τῷ κόλακι μᾶλλον ἢ τῷ καρλίνῳ προσήκειν «γαστήρ ὅλον τὸ σῶμα, πανταχῇ βλέπων» ὀφθαλμὸς, ἔρπον τοῖς ὁδοῦσι θηρίον παρασίτου γὰρ ὁ τοιοῦτος εἰκονισμὸς ἐστὶ.

32. Ἐκεῖνο δὲ μὴ παρῶμεν ἐν ταῖς μιμήσεσι τὸ σόφισμα τοῦ κόλακος, ὅτι κἄν τῶν καλῶν τι μιμήται τοῦ κολακευομένου, διαφυλάττει τὴν ὑπεροχὴν ἐκείνῳ. Τοῖς μὲν γὰρ ἀληθῶς φίλοις οὐτε ζήλος οὐδεὶς ἐστὶ πρὸς ἀλλήλους οὐτε φθόνος, ἀλλὰ κἄν ἴσον ἔχουσιν ἐν τῷ κατορθοῦν. κἄν ἔλαττον, ἀνεπαχθῶς καὶ μετρίως φέρουσιν. Ὁ δὲ κόλαξ αἰεὶ μνημονεύων τοῦ τὰ δεύτερα λέγειν ὑφίεται τῆ ὀμοιότητι τῆς ἰσότητος, ἠττάσθαι πανταχοῦ καὶ ἀπολείπεισθαι πλὴν τῶν φαύλων ὀμολογῶν. Ἐν δὲ τοῖς φαύ-

λοις οὐ παρήσει τὸ πρωτεῖον, ἀλλὰ φησιν, ἂν ἐκεῖνος ἢ δύσκολος, αὐτὸν εἶναι μελαγχολικόν· ἂν ἐκεῖνος δεισιδαίμων, αὐτὸν θεοφόρητον· ἔρξιν ἐκείνον, μαίνεσθαι δ' αὐτόν. «Ἀκαίρως» φησὶν «ἐγέλας, ἐγὼ δ' ἐξέθησκον ὑπὸ τοῦ γέλωτος». Ἄλλ' ἐν γε τοῖς χρηστοῖς τούναντίον. Αὐτὸς φησι ταχέως τρέχειν, ἵπτασθαι δ' ἐκείνον· αὐτὸς ἵππεύειν ἐπιεικῶς, ἀλλὰ τί πρὸς τὸν ἵπποκένταυρον τοῦτον; εὐφυῆς εἰμι ποιητῆς καὶ στίχον οὐ φαυλότατον γράψω,

«βροντῆν δ' οὐκ ἐμὸν ἀλλὰ Διός».

Ἄμα γὰρ αὐτοῦ δοκεῖ καὶ τὴν προαίρεσιν ἀποφαίνειν καλὴν μισούμενος καὶ τὴν δύναμιν ἀνέφικτον ἤττώμενος. Ἐν μὲν οὖν ταῖς ἐξομοιώσεσι τοιαῦται τινές εἰσιν αἱ τοῦ κόλακος διαφοραὶ πρὸς τὸν φίλον.

33. Χαίρει οὐχ ἤττον τοῖς φίλοις ὁ χρηστός, ἢ τοῖς κόλαξιν ὁ φαῦλος. Πάλιν οἱ γραφεῖς ἀνθηρὰ χρώματα καὶ βήμματα μιγνύουσιν, ἔστι δὲ καὶ τῶν ἱατρικῶν φαρμάκων ἕνια τὴν ὄψιν ἀνθηρὰ καὶ τὴν χροῶν οὐκ ἀπάνθρωπον ἔχοντα. Τί τοίνυν διαφέρει; ἢ δῆλον, ὅτι τῷ τέλει τῆς χρείας διακρινοῦμεν.

34. Αἱ τῶν φίλων χάριτες ἐπὶ καλῷ τινι καὶ ὠφελίμῳ τὸ εὐφραίνειν ὡσπερ ἐπανθοῦν ἔχουσιν, ἔστι δ' ὅτε καὶ παιδιᾶ καὶ τραπέζης καὶ οἴνου καὶ νῆ Δία γέλωτι καὶ φλυαρίᾳ πρὸς ἀλλήλους οἷον ἠδύσμασιν ἐχρήσαντο τῶν καλῶν καὶ σπουδαίων.

35. Τοῦ κόλακος τοῦτ' ἔργον ἔστι καὶ τέλος, αἰετὶνα παιδιᾶν ἢ πρᾶξιν ἢ λόγον ἐφ' ἠδονῆ καὶ πρὸς ἠδονῆν ὀφιοποιεῖν καὶ καρυκεύειν. Συνελόντι δ' εἰπεῖν ὁ μὲν (κόλαξ) ἐν' ἠδύς ἢ πάντα δεῖν οἶεται ποιεῖν· ὁ δὲ φίλος αἰετὶ ποιωῖν ἢ δεῖ πολλὰκις μὲν ἠδύς πολλὰκις δὲ ἀηδῆς ἔστιν, οὐ τοῦτο βουλόμενος, εἰ δὲ βέλτιον εἴη, μὴδὲ τοῦτο φεύγων.

ΧΡΙΣΤ. ΣΑΜΑΡΤΣΙΑΝΗΣ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ

Ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς τέχνης*

Πρὸς διακόσμησιν δὲ μόνον τῶν μνημείων τούτων τῆς ἀρχιτεκτονικῆς οἱ Αἰγύπτιοι ἐξήσκουν τὴν τῆς γλυπτικῆς καὶ γραφικῆς τέχνην, μετεχειρίζοντο δὲ πρὸς τοῦτο τοὺς σκληροτάτους τῶν λίθων, τὸν πυρροποικίλον, τὸν πυκνίτην, τὸν πορφυρίτην καὶ συνεχέστερον τὸν πυκνὸν πῶρον, οὐδέποτε δὲ τὸ μαρμαρον, οὐ ἔσπευον. Εἰς τὰ μικρὰ δὲ ἀγαλμάτια μετεχειρίζοντο τὸν ἀλάβαστρον, τὸν ὀφίτην καὶ αἰματίτην.

Εἰργάζοντο δὲ ταύτας τὰς σκληρὰς ὑλάς μετὰ τῆς μεγαλειτέρας ἀκριβείας καὶ δεξιότητος δὲν ἠδυνήθησαν δὲ ν' ἀναδιδάσωσι τὴν γλυπτικὴν αὐτῶν εἰς τὴν ἀξίαν καλλιτεχνίας, διότι ἐν γένει ἡ τεχνουργία παρ' αὐτοῖς δὲν ἦτο, ὡς ἡ τῶν Ἑλλήνων, ἀπόρροια τῆς

αἰσθησεως τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἐνδομύχου κρατερᾶς ἀνάγκης τοῦ παριστᾶν αὐτό, ἀλλὰ εἶχεν ἀπλῶς χαρακτηριστικὸν ἀναμνηστικὸν καὶ σκοπὸν τὴν ἀπομνημόνευσιν τῶν ἐπισήμων συμβάντων ἐπὶ τὸ συμβολικώτερον καὶ τὴν διάκρισιν τῆς ἱστορικῆς θέσεως καὶ ἀξίας τῶν παρισταμένων προσώπων, οὐχὶ δὲ τὰς μορφὰς καὶ τοῦ ἤθους αὐτῶν. Ὡς ἐκ τούτου οὐδόλως ζωογονουμένη ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τῆς ἀληθείας αἰσθηματος, οὐδ' ὑπὸ τῆς φαντασίας εἰς ὑψηλὴ ποιήσεως αἰρομένη, ἐθεώρει τὸν κοινὸν βίον ὑπὸ τὴν θετικώτερον αὐτοῦ ἐποψίν καὶ ἐξεκόνιζε τὰς παραστάσεις αὐτοῦ ξηρῶς καὶ ἀκαλλωπίστως κατὰ ρυθμὸν, ὃν ἡ θρησκεία καὶ ἡ χειρωνακτικὴ ἐξίς καθιέρουν ὡς ἀπαράδατον τύπον.

Ὅθεν οὐδαμῶς ἀναίσθητοι ὄντες πρὸς τὸ καλόν, ἀλλ' οὐδὲ τῆς φύσεως παρατηρηταί, ἐνέμενον οἱ Αἰγύπτιοι δι' ὄλων τῶν αἰώνων ἀνευ ἐπαισθητικῆς προόδου ἐν τῇ ἀρχικῇ νηπιαζούσῃ αὐτῶν τέχνῃ καὶ ἐν τῷ σκληρῷ, ἀκάμπτῳ καὶ μονοτόνῳ αὐτῆς ρυθμῷ καὶ τῷ καθαρῶς ἀρχιτεκτονικῷ χαρακτῆρι τῶν προϊόντων τῆς γλυπτικῆς.

Ἡ γραφικὴ δὲ παρ' Αἰγυπτίους, στερουμένη ἐντελῶς τῆς σκιᾶς τῆς ἀποχρώσεως καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν χρωμάτων καὶ μόνον γνωρίζουσα τὸ περίγραμμα μετὰ μονοχρῶων ἐμβადῶν, ἦν συγγενεστάτη πρὸς τὴν ἐργασίαν τῶν ἀναγλύφων, ἕτινα ἦσαν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον κεχωματισμένα ἐντὸς τοῦ διαγράμματος αὐτῶν· ἀπαντῶσι δὲ γραφαὶ ἐκτὸς τῶν δημοσίων καὶ περιφανῶν οἰκοδομημάτων καὶ ἐν τοῖς ἰδιωτικῶς τάφους, ἐπὶ τοῦ κονιάματος ἢ ἐπὶ λίθου μετὰ γλυφῶν ἀναμειγμένα καὶ ἐκεῖνας πολλάκις συμπληροῦσαι καὶ παρίστανται κατὰ τὸν αὐτὸν τῆς γλυπτικῆς ρυθμὸν καὶ τρόπον.

Μετὰ τὴν τέχνην τῶν Αἰγυπτίων οἱ Ἀσσύριοι διεμόρφωσαν ἰδίαν τέχνην, παραλαβόντες τὰς ἀρχὰς αὐτῆς ἐκ τῆς πρώτης, καὶ μετεσκεύασαν κατὰ τὴν φύσιν τοῦ ἐδάφους, τὰς θρησκευτικὰς ἀρχὰς καὶ τὴν πλῆσμονῆν ἢ ἐλλείψιν τῆς οἰκοδομικῆς ὕλης.

Ἐνεκα τῆς γεωγραφικῆς θέσεως τῆς Ἀσσυρίας, Βαβυλωνίας καὶ Μεσοποταμίας, ἐν αἷς προἰμῶτα ἀνέθαλλεν ὁ ἀσσυριακὸς πολιτισμὸς, ἔτι δὲ καὶ ἐκ τῆς φυσικῆς καταστάσεως τοῦ ἐδάφους ἐστεροῦντο οἰκοδομικῆς ὕλης, ἥτοι λίθων, οἵτινες δυσκόλως ἐπρεπε νὰ μετακομίζωνται ἀπὸ ἀποστάσεως ἰκανῆς, καὶ ξύλων, ἐκτὸς τοῦ φοίνικος, τοῦ μόνου δένδρου τοῦ φυομένου παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ κάτω Εὐφράτου, κέδρους δὲ καὶ κυπαρίσσους μετέφερον διὰ μεγάλης δαπάνης ἐκ τοῦ Λιβάνου.

Ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως λοιπὸν ἑτέρας οἰκοδομικῆς ὕλης ἠκοδόμουν καὶ τὰ μεγαλειότερα αὐτῶν κτίρια, διὰ πλίνθων, κατασκευαζομένων ἐκ τοῦ λεπτοῦ ἀργίλλου τῆς χώρας τῶν, τῶν μὲν ὠμῶν καὶ ξηραίνοντων εἰς τὸν ἥλιον διὰ τὰς ἐσωτερικὰς χρήσεις τοῦ τοίχου τῶν δὲ ὀπτῶν διὰ τὰς ἐξωτερικὰς. Τὰς πλίνθους ταύτας ἤλειφον διὰ παχέως καὶ στιλπνοῦ μεταλλικοῦ ἐπιχρῶματος καὶ συνήθουν ταύτας ἐν τῇ πλίνθοτοιχίᾳ διὰ γύψου ἢ δι' ἀσφάλτου συγκολλῶντες, καὶ παρατιθέντες πρὸς ἀσφαλέστερον σύνδεσμον καὶ στρώματα καλάμων, μέχρι σήμερον διατηρουμένων.

Ἡ πρὸς βορρᾶν ὁμῶς τῆς Βαβυλωνίας κειμένη Ἀσσυρία δὲν ἐστερεῖτο λίθων, ἀλλ' οὐδα ὀρεινῆ κατὰ

μέρος εἶχε πολλὰ καὶ ἀξιόλογα λατομεῖα καὶ ἰδίως παρήγεν εἶδος τι στιλπνοῦ ἀλαβάστρου, καταλληλοτάτου εἰς τὴν γλυπτικὴν. Τούτου ἕνεκεν οἱ τοῖχοι, οἵτινες ἐνίοτε ἀνηγείροντο ἐκ πλίνθων ὠμῶν ἢ ὀπτῶν, γύψῳ ἢ ἀσφάλτῳ δεδεμένων, ἠκοδομοῦντο πολλάκις καὶ λίθινοι, εἰς δὲ τὰς πολυτελεῖς οἰκοδομὰς περιεκαλύπτοντο ἐξωθεν δι' ἀλαβαστρίων πλακῶν, ὧν τὰς πλείστας κατεκάλυπτον γλυφαὶ καὶ ἐπιγραφαί.

Ὡς οἱ Αἰγύπτιοι, τοιοῦτοτρόπως καὶ οἱ Ἀσσύριοι, τὴν γλυπτικὴν καὶ γραφικὴν ἐκαλλιέργησαν μᾶλλον πρὸς στολισμὸν τῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Ἐνεκα δὲ τῆς ἐλλείψεως παρ' αὐτοῖς λίθου ἢ γλυπτικῆς ἥτο ὀλιγώτερον ἐν χρήσει ἢ ἡ γραφικὴ, τῆς ὁποίας δείγματα μᾶς παρουσιάζουσιν αἱ πρὸ τίνος γενόμεναι ἐν Ἀσσυρίᾳ ἀνασκαφαί, ἐπὶ ὀλιγίστων στιλπνῶν πλίνθων, ἐφ' ὧν ἔχην γραφῶν φαίνονται.

Μετὰ τοὺς Ἀσσυρίους, ἔρχονται οἱ Φοίνικες, ὄντες ὁμογενεῖς τοῖς Βαβυλωνίοις καὶ ἔχοντες τὸ αὐτὸ σχεδὸν θρησκευτῆμα. Οὗτοι κατέκρινον τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐπὶ τῆς Μεσογείου.

Ὁ λαὸς οὗτος εἰς ἄκρον βιομήχανος, ναυτικός, ἐμπορικός, σχηματίσας εἰς ἅπαντα τὰ μέρη τοῦ κόσμου σχεδὸν ἀποικίας καὶ ἐπομένως πλούσιος, δὲν ἐστερεῖτο καλλιτεχνίας.

Οἱ Φοίνικες φαίνεται ὅτι ἐν τῇ τέχνῃ δὲν ἐπεδίωκον τὸ μεγαλεῖον, τὴν στερεότητα καὶ τὴν ἐκ τοῦ κολοσσίου ἐντύπωσιν, ὡς οἱ Αἰγύπτιοι καὶ Ἀσσύριοι, ἀλλὰ μᾶλλον τὴν ἐπιπόλαιον καὶ ἐξωτερικὴν λαμπρότητα.

Τοῦτο δὲ ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ὀλίγων ὑπολειφθέντων μνημείων αὐτῶν.

Μετὰ τὸν λαὸν τοῦτον ἔρχονται οἱ Μῆδοι καὶ Πέρσαι ἢ τὰ ἀριανὰ λεγόμενα ἔθνη.

Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τῶν ἐθνῶν τούτων ὁμοιάζει τὴν τῶν Συροβαβυλωνίων, ἐξ ὧν φαίνεται τὰς ἀρχὰς ἔλαβεν.

Ἡ πλαστικὴ δὲ καὶ γραφικὴ ὡς ἐν τοῖς προειρημένοις ἔθνεσιν ἐκαλλιέργητο πρὸς ἐξυσηρέτησιν τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ἐπικουμοῦσα τὰς μεγάλας ἐπιφανείας τῶν οἰκοδομημάτων, ὡς ἐν Αἰγύπτῳ.

Ἐν γένει δὲ αἱ παραστάσεις τῶν ἀριανῶν ἐθνῶν εἰσι κυρίως ἱστορικαί, διότι ἡ θρησκεία τῶν ἦν ἀνεπίδεκτος μύθου καὶ εἰκονισμοῦ.

Πάντα δὲ τὰ ἀντικείμενα τῆς πλαστικῆς, τὰ ἐπὶ τῶν διαφόρων οἰκοδομημάτων γεγλυμμένα, εἰσὶν ἱστορικά καὶ μνημονευτικά, οὐχὶ ὁμῶς κατὰ τὸν τρόπον τῶν Αἰγυπτίων, οἵτινες διακρινόμενοι εἰκονικῶς ἢ συμβολικῶς διὰ τῆς γλυπτικῆς ρητῆν τινὰ πράξιν τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ μᾶλλον συντεθειμένα εἰς τιμὴν ἀπλῶς καὶ μνήμην αὐτοῦ τοῦ βασιλέως ἢ τῆς βασιλείας αὐτοῦ.

Μετὰ τοὺς λαοὺς τούτους οὐχὶ βεβαίως κατὰ χρονολογικὴν τάξιν, θὰ ἀναφέωμεν τοὺς Ἰνδοὺς.

Ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῶν μνημείων τῆς τέχνης τοῦ λαοῦ τούτου, τῶν ἀπολειφθέντων μέχρις ἡμῶν ἐξάγεται ὅτι ὁ χαρακτῆρ αὐτῆς ὀλίγον μεταβλήθη ἐκ τῆς μακρᾶς σειρᾶς τῶν αἰώνων.

Τὰ νεώτερα τῶν τεχνουργημάτων διατηροῦσι σχεδὸν ἀμετάβλητον τὸν ρυθμὸν τῶν ἀρχαιοτέρων, διότι

καὶ τὸ πνεῦμα καὶ ὁ χαρακτῆρ τοῦ ἔθνους ἀμετάβλητος διετηρήθη.

Τὸν Ἰνδὸν χαρακτηρίζει ἀνέκαθεν ἡ ἄκρα τρυφερότης τοῦ αἰσθηματος καὶ τῆς φαντασίας ἢ ζωηρότης.

Ἡ ποίησις αὐτοῦ ἦν λαμπρὰ καὶ πλουσία, ἡ θρησκεία του πολυμορφοτάτη καὶ ἡ ἱστορία του φέρει ἐμβλημα μυσθῶδες, θρηγείουσα πανταχοῦ τὸ θαυμάσιον, ἐξ ἐναντίας τῶν Αἰγυπτίων, οἵτινες ἀντιλαμβάνονται τῆς ἱστορίας ὡς ἀπλῆς μόνον ἀπομνημονεύσεως τῶν διαφόρων συμβάντων.

Διὰ τοῦτο ἡ τέχνη τῶν Ἰνδῶν διαφέρει τῆς τῶν Αἰγυπτίων, καθ' ὅτι αὐτὴ μὲν εἶναι συμβολικὴ καὶ μνημονευτικὴ, ἐκεῖνη δὲ μᾶλλον εἰκονικὴ καὶ μορφῶν παραστατικὴ.

Ἡ τέχνη αὕτη τῶν Ἰνδῶν εἰσεχώρησε διὰ τοῦ Βουδδισμού εἰς τὴν γείτονα αὐτῶν μεγίστην ἐπικράτειαν τῶν Σινδῶν (Κινέζων).

Ὁ λαὸς οὗτος ἔχων τὸ πνεῦμα θετικόν, πεζὸν καὶ τὸ ὠφέλιμον μόνον θηρεύων, ὡς τὸ τοῦ Αἰγυπτίου, διεμόρφωσε τὴν ἰνδικὴν τέχνην νηφαλίως ξηρῶς, καὶ ἐστερημένην παντὸς ἰχνους τῆς ποιητικῆς τῶν Ἰνδῶν παραφορᾶς.

Ἐνεκα ὁμῶς τῆς θετικῆς ταύτης τάσεως τοῦ πνεύματος αὐτῶν, οἱ Σῖναι ἐξεῖχον ὡς καὶ οἱ Αἰγύπτιοι εἰς τὰ κοινωφελῆ ἔργα· οὕτως ἠκοδόμησαν τὸ ὀνομαστὸν Σινικὸν τείχος, εἴκοσι καὶ πέντε ποδῶν ὕψους, καὶ τοῦ αὐτοῦ πλάτους, μετὰ πύργων, καὶ ἐκτεινόμενον περὶ τὰ 400 μίλια κατὰ τὰ βόρεια τῆς Κίνας ὄρια, ὡς ἀπέραντον προπύργιον κατὰ τῶν εἰσοδῶν τῶν Μογγόλων.

Σκιαγραφῆσας ἥδη περιληπτικώτατα, τὸν χαρακτῆρα τῆς τέχνης τῶν ἀνωτέρω τούτων ἀνατολικῶν ἐθνῶν, τῶν διαμορφωσάντων τοὺς καλλιτεχνικοὺς αὐτῶν ρυθμοὺς ἀναλόγως τοῦ κλίματος, τῶν θρησκευτικῶν, πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀρχῶν προσέτι δὲ καὶ τῶν κανόνων τῆς καλαισθησίας ὡς ἀντελήθησαν αὐτῶν, ἐρχομαι ἐξιστορήσων τὴν τέχνην τοῦ λαοῦ ἐκείνου, ὅστις μόνος ἐξ ὄλων τούτων τῶν προειρημένων ἐθνῶν ἀνύψωσε τὴν καλλιτεχνίαν εἰς τὸν ὑπατον βαθμὸν τῆς τελειότητος.

Ὁ λαὸς οὗτος ἐστὶν ὁ ἑλληνικός.

Ἡ ἑλληνικὴ τέχνη παρουσιάζεται ὑπὸ τρεῖς μορφὰς ἢ μεγάλας ἐποχὰς διαφερούσας ὑπὸ τὴν τεχνικὴν ἐποψίν ἰκανῶς.

Ἡ πρώτη ἐποχὴ ἀρχεται ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων μυθικῶν χρόνων μέχρι τῶν Ὀλυμπιάδων, λεγομένη ἐποχὴ Προϊστορικὴ.

Ἡ δευτέρα ἐποχὴ ἀρχεται ἀπὸ τῶν Ὀλυμπιάδων μέχρι τῆς κατακτῆσεως τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῶν Ρωμαίων· λεγομένη ἐποχὴ τῆς κυρίως Ἑλληνικῆς τέχνης καὶ

Ἡ τρίτη ἐποχὴ, ἀρχεται ἀπὸ τῆς κατακτῆσεως τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῶν Ρωμαίων μέχρι τῆς διὰ τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ πτώσεως τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ· λεγομένη δὲ ἐποχὴ τῆς παρακμῆς καὶ πτώσεως τῆς ἑλληνικῆς τέχνης.

Α'. Ἐποχὴ Προϊστορικὴ.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος, διετέλουν ἐν ἀγροικῳ καὶ ἀγρία σχεδὸν καταστάσει, καὶ ἐπομένως πάσης τέχνης ἐστερημένοι.

*) Ἰδε ἀριθ. 26, σελ. 505—507.

Ἡ πρώτη ὅμως ἐποχὴ αὕτη, ἢ διὰ τὰ ἄλλα ἔθνη διαρκέσασα ἐπὶ μακρὸν χρόνον, διὰ τὸν λαὸν τῆς Ἑλλάδος, ὅστις οὐδεμίαν εἶχεν ἐννοιαν ἢ ἐμπειρίαν τῆς τέχνης, εἰς διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ, διότι ἡ τέχνη ἐνυπῆρχεν ἐν τῇ φύσει καὶ τὴν αἰσθησίν τοῦ Ἑλληνος, καὶ οὐδαμοῦ εὗρεν εὐνοϊκωτέρας περιστάσεις καὶ εὐφορώτατον ἔδαφος πρὸς καρποφορίαν.

Ὁ Ἑλλήν ἔχων πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν αὐτοῦ τὴν ἀπαράμιλλον τῆς πατρίδος του φύσιν, ἠγύετο ἐξ αὐτῆς νηπιόθεν τὴν γνῶσιν καὶ ἐξοικειούτο πρὸς τὴν αἰσθησίν τοῦ καλοῦ.

Ὅθεν ἀποβαλλὼν βαθμιαίως τὴν περικαλύπτουσαν αὐτὸν ἀμάθειαν, ἤρξατο κατὰ πρόωτον ὑπὸ τὸ κράτος τῆς φυσικῆς ἀνάγκης, παράγων ἔργα ἀκατέργαστα ἐν πολλοῖς καὶ ἀπλά, μεγάλαν ὁμοιότητα ἔχοντα πρὸς ἔργα λαῶν κατοικούντων ἐτέρας χώρας καὶ μάλιστα τὴν Ἰταλίαν καὶ μικρὰν Ἀσίαν, ὅπερ προέρχεται τὸ μὲν ἐκ τῆς συγγενεῦς καταγωγῆς τῶν λαῶν τούτων καὶ τῆς ἐπιμιξίας ἐν ἣ διατέλουν, τὸ δὲ ἐκ τῶν περιστάσεων ἐν αἷς τὰ ἔργα ταῦτα παρήγοντο.

Τοῦ χρόνου δὲ προϊόντος ἤρξατο παράγων καὶ ἔργα καλλιτεχνικῆς τινος ἀξίας.

Τὸν βαθμὸν τῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀναπτύξεως τῆς τέχνης δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν ἐν ταῖς περιγραφαῖς τοῦ Ὀμήρου περὶ τῶν ἀνακτόρων τοῦ Ὀδυσσεως, Μενελάου, Πριάμου καὶ μάλιστα τῶν τοῦ Ἀλκινόου περὶ ὧν λέγει·

«Δῶμα καθ' ὑρεφέες μεγάλητορος Ἀλκινόοιο.
Χάλκει μὲν γὰρ τοῖχοι ἐληλέδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα
Ἔς μυχὸν ἐξ οὐδοῦ, περὶ δὲ θριγκὸς κυάνοιο·
Χρῦσαι δὲ θύραι πυκινὸν δῶμον ἔνδοξ' ἔεργον·
Σταθροὶ δ' ἀργύρεοι ἐν χαλκῆφ ἔστασαν οὐδοῦ,
Ἀργύρεον δ' ἐρ' ὑπερθύριον, χρυσεὴ δὲ κορώνη.
Χρῦσαι δ' ἐκάτερθε καὶ ἀργύρεοι κύνες ἦσαν».

(Ὀδυσ. Η. 86).

Β'. Ἐποχὴ. Ἡ κυρίως ἑλληνικὴ τέχνη.

Ἡ ἀπὸ τῶν βορείων μερῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ Πελοποννήσου κάθοδος τῶν Δωριέων, καὶ ἡ ἐκ ταύτης προελθοῦσα μετανάστευσις τῶν Ἰώνων εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν ἐπέφερον διακοπὴν τινα εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῆς προτέρας τέχνης.

Διὰ τῆς καθιδρύσεως ὅμως μονίμων καὶ σταθερῶν κρατῶν καὶ διὰ τῆς ἀντιπαράθεσως τῶν δύο Ἑλληνικῶν φυλῶν Ἰώνων καὶ Δωριέων πρὸς ἀλλήλας ἀνεπτύξαν ταχέως τὸν ἰδιοφυῆ ἐκάστη τούτων χαρακτηριστῆρα καὶ παρεδεδύσαν τὸ στάδιον πρὸς ἀνάπτυξιν ἐθνικοῦ βίου καὶ ὑψηλοτέρου πολιτισμοῦ.

Ἡ δ' ἐπελθοῦσα οὗτος ἐξαρσις τῆς φαντασίας τῶν Ἑλλήνων ἢ δημιουργήσασα κατ' ἀρχὰς καὶ παραγαγοῦσα τὴν ἐθνικὴν ποίησιν, διαμορφώσασα τὰ τῆς θρησκείας, πλάσασα πλείστους περὶ τῶν ἠρώων μύθους καὶ φαντασθεῖσα τοὺς θεοὺς ὡς εὐγενέστατα ἀνθρώπινα ὄντα, παρέδωκεν εἰς αὐτοὺς ἀφορμὴν πρὸς παραγωγὴν ἔργων οὐχὶ μόνον πρὸς πλήρωσιν τῆς ἀνάγκης ὅπως τὰ τῶν προτέρων χρόνων, ἀλλὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῆς πρὸς τὸ καλὸν ἐμφύτου αὐτῶν ὀρέξεως, καὶ τὴν παράστασιν ἐκάστης ἰδέας ἐν τῇ προοικουμένη αὐτῇ μορφῇ. — Τοιοῦτοτρόπως λοιπὸν ἀνα-

πτυσσομένη ἢ κυρίως Ἑλληνικὴ τέχνη φέρει διαπεσοτάτην τὴν σφραγίδα τοῦ ἐθνικοῦ αὐτῆς χαρακτήρος καὶ εἰς τὰ ἐλάχιστα αὐτῆς προϊόντα.

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἀνάπτυξις, τῆς τέχνης ὠρμήθη ἐκ τῶν δύο ἐπικρατησασῶν ἐν Ἑλλάδι φυλῶν, ἐμφανίζεται αὕτη ἀνεκάθεν ὑπὸ δύο διαφόρους μορφάς, τὴν Δωρικὴν καὶ τὴν Ἰωνικὴν. — Καὶ ἡ μὲν πρώτη διακρίνεται διὰ τὸ βαρὺ, τὸ αὐστηρὸν καὶ δεδεμένον, ἡ δὲ δευτέρα διὰ τὸ ἐλαφρὸν, τὸ χάριεν καὶ ἐλεύθερον αὐτῆς.

Βραδύτερον ὅμως αἱ δύο αὗται μορφαὶ συνεννοῦνται ἐν τῇ ἀττικῇ μορφῇ, ἐνθα ἡ Ἑλληνικὴ τέχνη ἀνέρχεται πλέον εἰς τὸ ὑψίστον σημεῖον τῆς τελειότητος αὐτῆς.

Ὅθεν ἡ κυρίως Ἑλληνικὴ τέχνη συμφῶνως πρὸς τὴν πορείαν ἢν διήνυθεν ἐν τῇ ἀναπτύξει αὐτῆς, καὶ πρὸς τὰς διαφόρους φάσεις τοῦ βίου τῶν Ἑλλήνων, δύναται νὰ διακριθῇ εἰς τρεῖς περιόδους.

α'. Τὴν ἀρχαϊκὴν, ἥτις ἀρχεται ἀπὸ τῶν πρώτων Ὀλυμπιάδων μέχρι τῆς ἡγεμονίας τῶν Ἀθηνῶν.

β'. Τὴν τῆς τελειότητος καὶ ἀκμῆς, ἀρχομένην ἀπὸ τῆς ἡγεμονίας τῶν Ἀθηνῶν μέχρι τῆς ἐποχῆς τῶν διαδόχων.

καὶ γ'. Τὴν τῆς παρακμαζούσης, ἀρχομένην ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν διαδόχων μέχρι τῆς ὑπὸ τῶν Ρωμαίων κατακτίσεως τῆς Ἑλλάδος.

Κατὰ τὰς δύο ταύτας μεγάλας ἐποχάς, τῆς προϊστορικῆς καὶ τῆς κυρίως Ἑλληνικῆς τέχνης, φαίνεται ὅτι ἤρξατο καὶ ἡ ἐν τῇ Μικρῇ Ἀσίᾳ τέχνη, μορφωθείσα καὶ ἀναπτυχθεῖσα διὰ τῆς ἐπιμιξίας τῶν Ἑλληνικῶν, Σιμητικῶν καὶ Ἀριανῶν ἐθνῶν.

Γ'. Ἐποχὴ. Πρώσις τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης.

Ἀφ' οὗτου ἡ Ἑλλὰς ἐγένετο ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία ἢ τότε παρακμαζούσα Ἑλληνικὴ τέχνη μετινέχθη εἰς Ρώμην διὰ τῆς ἐκεῖσε μεταδόσεως Ἑλλήνων τεχνιτῶν καὶ μεταφορᾶς καλλιτεχνικῶν ἔργων. Ἐκτοτε δὲ ἡ Ἑλληνικὴ τέχνη συγχωνευθεῖσα μετὰ τῆς ἐγχωρίου Ἰταλικῆς, μετέβαλε τὸν ἑλληνικὸν αὐτῆς χαρακτήρα ὡς ἐκπληροῦσα τὰς ἀνάγκας οὐχὶ πλέον τῶν καλαισθητῶν Ἑλλήνων ἀλλὰ τῶν θετικωτέρων καὶ εἰς ἐλάχιστον βαθμὸν τὸ καλλιτεχνικὸν αἰσθημα ἐχόντων Ρωμαίων, ἐγένετο μᾶλλον ῥωμαϊκὴ τέχνη.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἰδρυθὲν τὸ Βυζαντινὸν κράτος παρέλαβε καὶ ἐμόρφωσε τὴν ἑαυτοῦ τέχνην διὰ τοῦ συνδυασμοῦ τῆς παρακμαζούσης Ρωμαϊκῆς μετὰ τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς, κατὰ τοὺς ὑπὸ τῆς κρηστικῆς θρησκείας δοθέντας τύπους, παραγαγοῦσα οὕτω τέχνην, ἐκδηλοῦσαν μὲν μόνον τὸν θρησκευτικὸν σκοπὸν, οὐχὶ δὲ καὶ τὸν καλλιτεχνικόν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω, τῶν λίαν περιληπτικῶς περὶ τέχνης ἐκτεθέντων ἐξάγεται, ὅτι ἡ τέχνη γεννηθεῖσα μετὰ τῶν πρώτων φυσικῶν καὶ ἠθικῶν ἀναγκῶν τοῦ ἀνθρώπου ἔλαβε τὸσας μορφάς καὶ φάσεις ἀπὸ τῆς γεννήσεως αὐτῆς, ὅσας καὶ οἱ μορφώσαντες ταύτην λαοὶ τῆς ὑδρογείου.

Μορφωθείσα δὲ καὶ ψθάλσασα εἰς τὸ ὑψίστον σημεῖον τῆς τελειότητος αὐτῆς μόνον ἐν τῇ Ἑλληνικῇ τέχνῃ, ἀπέθανεν μετὰ τῶν ἀθανάτων αὐτῆς μορφῶ-

τῶν, ἐγκαταλιποῦσα σημεῖα αἰώνια τῆς δόξης αὐτῆς, ὧν τινῶν τὰ ἔχην μετὰ συγγινηθῆσως βλέπομεν καὶ πάλιν ἀναθάλλοντα μετὰ πύροdon πολλῶν αἰώνων ἐν τῇ αὐτῇ μικρῇ γωνίᾳ τῆς γῆς διὰ τῆς νεωτέρας Ἑλληνικῆς τέχνης.

Π. ΚΑΜΠΑΝΑΚΗΣ
ἀρχιτέκτων.

ΣΗΡΟΤΡΟΦΙΑ.

Ἀσθένειαι τοῦ μεταξοσκώληκος.

Πολλὰκις συμβαίνει ὥστε οἱ μεταξοσκώληκες ἐν πληρεστάτῃ ὑγιείᾳ καὶ κάλλιστα περιποιημένοι αἰφνης ἀσθενοῦσι καὶ ἀποθνήσκουσιν ἐντὸς βραχέος διαστήματος ὡς προσβληθέντες ὑπὸ ὀλεθρίου τινὸς κακοῦ. Τοιαύτη κατάστασις δικαίᾳ τῷ λόγῳ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς σπουδαιότατον ἐμπόδιον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ πρόσδοτηστροτροφίας εἰς τὰ μέρη μας.

Δὲν ὑπάρχουσι δυστυχῶς θεραπευτικὰ μέτρα πρὸς κτηπολέμησιν τοῦ κακοῦ, ὅταν τοῦτο παρουσιασθῇ εἰς τοὺς σκώληκας· τούναντίον ὑπάρχουσι προφυλακτικὰ μέσα πρὸς ἀποσίθην πολλῶν ἐξ αὐτῶν τῶν ἀσθενειῶν, ἅτινα ὁ ἐπιτήδειος καὶ ἐπιμελής στροτροφὸς ὀρεῖται νὰ ἐφαρμύξῃ πρὸ τῆς ἐμφανίσεως αὐτῶν. Πρὸς ἐφαρμύξην ὅμως τῶν προφυλακτικῶν τούτων μέσων ἀνάγκη νὰ γνωρίσῃ τὴν φύσιν τῶν ἀσθενειῶν τούτων καὶ ἰδίως τὸν τρόπον τῆς διαδόσεως αὐτῶν. Ὅζ προσπαθήσωμεν λοιπὸν ἐν τοῖς κατωτέρω διὰ καταλλήλου περιγραφῆς συντόμως νὰ καταστήσωμεν καταληπτὴν τὴν φύσιν καὶ τὸν τρόπον τῆς διαδόσεως αὐτῆς ὑποδεικνύοντες συγχρόνως καὶ τὰ κατάλληλα προφυλακτικὰ μέσα.

Βασσιανὴ Βοτρυτίς. — Ἡ ἀσθένεια αὕτη κοινῶς ὀνομαζομένη ζαχαράτα (σεκερλή), γαλλ. muscardine dragées, ἰταλ. calcino, εἶνε λίαν ἐπιφοβός, διότι ὁ σκώληξ, καίπερ παρουσιάζων χαρακτηριστικὰ ἄκρα ὑγιείας, ὑπόκειται εἰς βέβαιον θάνατον· τὸ χρώμα του ἀποβίνει ροδόχρουν, τὸ αἷμα του λίαν ὀξύ, ἡ κυκλοφορία του ταχύτερα, ὁ δὲ θάνατος ἐπέρχεται ἄφρευκτος ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὥρων. Μετὰ τὸν θάνατον τὸ σῶμα του ξηραίνεται ταχέως, σκληρύνεται καὶ θραύεται εὐκόλως, ἐὰν δὲ ἡ ἀτμόσφαιρα εἶνε ὑγρὰ, κλύπτεται ὑπὸ λευκῆς τινὸς οὐσίας ὀμοίως ἀλεύρω. Ὅταν ἡ νόσος παρουσιασθῇ ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ κλάδωματος, ὁ σκώληξ προφθάνει μὲν νὰ πλέξῃ τὸ κουκούλιόν του, ἀφρευκτως ὅμως ἀποθνήσκῃ ἐντὸς αὐτοῦ πρὶν μεταμορφωθῆ εἰς χρυσαλίδαν, ἢ ἐν ᾧ μεταμορφώνεται. Ὁ Pasteur βεβαίως ὅτι ἡ προσβληθεῖσα χρυσαλὶς πάντοτε ἀποθνήσκῃ μὴ δυνάμενη νὰ μεταμορφωθῇ εἰς ψυχὴν (πεταλοῦσαν) καὶ διακωλύσῃ τὸ εἶδος της.

Τὰ παρόμοια ταῦτα φαινόμενα παρετηρήθησαν πρῶτον ὑπὸ Vallisneri κατὰ τὸ 1725, ἀλλ' ἐμειναν ἀνεξήγητα μέχρι τοῦ 1835, ὁπότε ὁ σοφὸς D' Bassi

ἀνεκάλυψεν ὅτι ἡ ὡς ἄλευρον λευκὴ οὐσία εἶνε καρποφόρα νηματίδια μικροσκοπικοῦ τινος μύκητος βλαστάνοντος ἐν τῷ σώματι τοῦ ἐντόμου· ἐκ τούτου ὀνομάσθη Botzitis Bassiana. Κατόπιν οἱ σοφοὶ Balsamo Crivelli, Montagne, Audouin, Vittadini ἐμελέτησαν αὐτὸν λεπτομερέστατα.

Μυριάδες σπόρων τοῦ μικροσκοπικοῦ τούτου μύκητος ἀναρπαζόμενοι ὑπὸ τοῦ ἀέρος διασκορπίζονται καὶ μεταφέρονται ἐπὶ τῶν ὑγιῶν σκώληκων ἢ ἐπὶ τοῦ φύλλου τὸ ὅποιον τρώγει, καὶ οὕτω εἰσχωροῦσιν εἰς τὸν ὄργανισμὸν τοῦ σκώληκος, διαπερῶντες τὰς μεμβράνας αὐτοῦ καὶ ἀναπτυσσόμενοι καταστρέφουσι τοὺς ἰστούς καὶ ἰδίως τὸν λιπώδη ἰστόν. Μόνον ἡ μέταξά δὲν προσβάλλεται καὶ τὸ αἷμα τοῦ ἐντόμου, ὅπερ καθίσταται τότε λίαν ὀξύ περιέχον ἀφθονα ὀκταεδρικὰ κρυσταλλώματα παρόμοια πρὸς τὰ τοῦ οὐρικοῦ ὀξέος· ἀφρευκτος ἐπέρχεται τότε ὁ θάνατος, τὸ δὲ ἔντομον κλύπτεται ὑπὸ τῆς γνωστῆς ἤδη ἀλευρώδους οὐσίας.

Ἀπὸ τῆς εἰσχωρήσεως τῶν σπόρων εἰς τὸ σῶμα τοῦ σκώληκος μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ παρερχονται συνήθως δέκα ἡμέραι. Ἐὰν λοιπὸν πρὸ τοῦ δεκαήμερου τούτου διαστήματος προφθῆσῃ νὰ ἀναβῇ ἐπὶ τῶν κλάδων, πλέκει τὸ κουκούλιόν του καὶ οὕτως ἡ εἰσοδεία ὑπάρχει ὡς νὰ μὴ ὑπῆρξεν ἀσθένεια· τὸ βῆρος ὅμως τῶν κουκουλιῶν τὰ μέγιστα ἡλαττώθη· ἀφρευκτως δὲ τὸ ἔντομον ἀποθνήσκῃ ἐντὸς τοῦ κουκουλιῶν λαμβάνον μορφήν ἀπολιθώματος.

Ὅλαι αἱ κάμπαι ἀνεξαιρέτως καὶ πολλὰ ἐπίσης ἔντομα εἶνε δυνατόν νὰ προσβληθῶσιν ὑπὸ τῆς νόσου ταύτης παρουσιάζοντα τὰ αὐτὰ συμπτώματα ὡς καὶ ὁ μεταξοσκώληξ.

Διάδοσις καὶ ἀνάπτυξις τῆς νόσου.—Αὕτη διαδίδεται εἰς μακρὰς ἀποστάσεις διὰ τῆς διασκορπίσεως τῶν σπόρων τοῦ μύκητος ὑπὸ τοῦ ἀέρος, ἰδίως δὲ ὅταν ἡ ἀτμόσφαιρα εἶνε θερμὴ καὶ ξηρὰ· ὁ προσβληθεὶς μεταξοσκώληξ ἀποβαίνει ἐπικίνδυνος εἰς τοὺς γείτονάς του μόνον μετὰ τὸν θάνατόν του, ὅταν τὸ σῶμα του καλυφθῇ ὑπὸ τῆς λευκῆς ἀλευρώδους οὐσίας (δηλ. ὅταν ἀναπτυχθῶσιν τὰ καρποφόρα νηματίδια καὶ οἱ σπόροι τοῦ μύκητος). Δι' ἀπλοῦ ἐπίσης κεντήματος εἰσαγόμενοι οἱ σπόροι ἐντὸς τοῦ σώματος τοῦ μεταξοσκώληκος ἐπιφέρουσι τὸν θάνατον μετὰ 3—4 ἡμέρας.

Ἡ βλαστικὴ δύναμις τῶν σπόρων τοῦ μύκητος τούτου διατηρεῖται εἰς τὸν ἀέρα ἐπὶ τρία τοὐλάχιστον ἔτη· δύνανται νὰ βλαστήσωσιν ἐπίσης ἐπὶ τῆς ζαχαρώδους, τοῦ κόμματος καὶ ἄλλων ἀνοργάνων σωμάτων. Αἱ κατάλληλοι περιστάσεις πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς νόσου ταύτης εἶνε ἱκανὴ θερμότης καὶ ὑγρὰ ἀτμόσφαιρα· προσβάλλει δὲ αὕτη ἀδιακρίτως τοὺς ὑγιεῖς σκώληκας ὡς καὶ τοὺς ἀδυνάτους.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταδεικνύεται ὅτι ἡ νόσος αὕτη δὲν εἶνε κληρονομικὴ (ἐπειδὴ τὸ ἔντομον δὲν προφθάνει ποτὲ νὰ μεταμορφωθῇ εἰς ψυχὴν καὶ νὰ διακω-

νιση οὕτω τὸ εἶδος του), εἶνε ὅμως εἰς μέγιστον βαθμὸν διαδόσιμος καὶ κολλητική.

Θεραπεία.—Ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν μέσα θεραπευτικὰ δὲν ὑπάρχουσιν, εἰμὴ μόνον προφυλακτικά. Ὅταν λοιπὸν παρουσιασθῇ τὸ κακὸν (ιδίως πρὸ τοῦ κλαδῶματος), τότε ἀμέσως πρέπει νὰ μεταφέρονται εἰς ἰδιαιτέρον δωμάτιον οἱ ὑγιεῖς μόνον σκώληκες, ἐνθα θὰ ὑψώνηται ἡ θερμοκρασία καὶ θὰ τρέφονται περισσότερον τοῦ συνήθους, ἵνα οὕτω προφθῶσι νὰ πλέξωσι τὸ κουκουλιὸν των.

Συνιστῶμεν ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς σηροτρόφους νὰ καθυρίζωσι πρὸ τοῦ ροίσματος 10—15 ἡμέρας τὰς οἰκίας των: νὰ ἀσβεστούνωσι καλῶς τὰ δωμάτια ἐνθα θὰ θρέψωσι τοὺς σκώληκας, ὡς καὶ τὸ ὑλικὸν (ξύλα, κλακωτὰ κλπ.), μὲ ἀνακλειμένην ἀσβεστον περιέχουσαν διχλυσιν θειικοῦ χαλκοῦ. Πρέπει νὰ γίνηται χρῆσις καὶ τοῦ θειοῦ οὗ οξέος: δὲν συνιστῶμεν τὴν χρῆσιν τοῦ θειικοῦ οὗ οξέος ὡς καὶ ἄλλων, ὧν ἡ ἐφαρμογὴ δύσκολος.

Καλὸν εἶνε νὰ ἐξαφανίζηται κειόμενον ἅπαν τὸ χρησιμεύσαν ὑλικὸν πρὸς διατήρησιν σκωλήκων προσβληθέντων ὑπὸ τῆς ἀσθενείας ταύτης, καὶ εἰ δυνατὸν μάλιστα νὰ παύσωσιν ἐπὶ τινα ἔτι τὴν σηροτροφίαν εἰς τὰ μολυνθέντα ἡδη μέρη (δωμάτια).

Ἐν Ναούσῃ τῇ 24 Ἀπριλίου 1893.

ΔΗΜ. ΓΡ. ΤΣΙΩΜΗΣ
γεωπόνος.

Ο ΓΕΛΩΣ ΚΑΙ ΤΑ ΔΑΚΡΥΑ.

Προχωροῦμεν διηλεκτῶς σκυθρωποὶ, καταπεπονημένοι, σύροντες τοὺς πόδας κατὰ μῆκος τοῦ αἰωνίου τούτου ἐδάφους, ὅπερ ἀποκαλεῖται «ἡ τοῦ βίου ὁδός», ὁδὸς ὅμως τόσον κοινὴ, τόσον ἀναλλοιώτως καὶ ἀμειλίκτως περιορισμένη ὑπὸ τῶν αὐτῶν πάντοτε δένδρων καὶ τῶν αὐτῶν σωρῶν χαλίκων, ὥστε ν' ἀποστερηθῇ ἡμᾶς καὶ αὐτὸν τὸν ὑπέρτατον πόρον τῶν ἀπελπίδων: τὴν ἀνίαν. Διότι ἐπὶ τέλους καὶ ἡ ἀνία παρέχει ποιὸν τι ἐνδιαφέρον: παρκαπονεῖται τις, προκαλεῖ παράπονα καὶ ἰδίᾳ ἐνοχλεῖ τοὺς ἄλλους. Ἄλλ' ἐνταῦθα, οὐδὲ τοῦτο ὑπάρχει: οὐδὲν, οὐδὲν ἄλλο πλὴν τοῦ ἀνιάτου ἐν τῷ κόρῳ καὶ τοῦ ἀπολύτου ἐν τῇ ἀηδίᾳ. Γινώσκετε βεβαίως ὡς καὶ ἐγὼ τὰς φοβερὰς ταύτας στιγμὰς, καθ' ἃς τὸ αἰσθητὸν καὶ ἡ λογικότης φαίνονται ἔτοιμα νὰ ὑποχωρήσωσιν ὑπὸ τὸ βάρος τῶν πραγματικότητων τοῦ βίου, ὅτε καὶ ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται ἐαυτὸν καταθλιβόμενον ὑπὸ τῆς ἐναργείας τῆς δυστυχίας καὶ τῆς ἀσυνεσίας αὐτοῦ; Ἄλλὰ θαρρήσατε: περιμενεῖτε ἐπὶ ἐν λεπτόν καὶ πρὶν ἢ κατὰ δέκα προχωρήσω βήματα ὁ ἀκολουθῶν με ταξειδιώτης δὲν θὰ δυνήθῃ νὰ κρατήσῃ ἐαυτὸν ἀπὸ τοῦ νὰ εἴπῃ, καθ' ἣν στιγμὴν πρὸ ὑμῶν διέρχεται: — Ἴδου εὐτυχὴς ἄνθρωπος. Ἀρκεῖ γελοῖον τι

σύμβουλον, ἀδεξιότης ἐνεργείας, λέξις ἀντιστρόφως προφερομένη, ἡ ἵπταμένη μυία, μία πνοή, ἐν οὐδὲν καὶ ὁ γέλως, ὁ εὐλογητὸς γέλως ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ μεταμορφώνει τὸ ὑμέτερον σῶμα καὶ πληροῖ τὴν ὑμέτερον ψυχὴν ἀγνῆς χαρᾶς. Ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἡ ἐκπληξίς καὶ ἡ ἡδονὴ θὰ σὲ καθίστων ἕνα τῶν ἐν τῇ γῆ εὐδαιμόνων, ὅταν δ' ἐπαναλάβῃς τὴν προτέραν σοβαρότητα ὁ κόσμος οὗτος, ὁ ὁποῖος τοσοῦτον ζοφερός ἄρτι σοὶ ἐφαίνετο, θὰ σοὶ φανῇ λαμβάνων ἐορτάσιμον χαρακτήρα.

Ὡς πάντα τὰ τῆς φύσεως θαυμάσια οὕτω καὶ ὁ γέλως εἰνακτιστήριον. Δέον ν' ἀκούσῃ τις σοβαρῶν καὶ ἐκπεποιθήσεως φιλοσόφων, νὰ σηζήτῳσι τὰ περὶ τούτου. Οἱ λόγοι αὐτῶν προκαλοῦσι φρικίαν! Διότι γινώσκετε πράγματι ὅτι εἶναι φοβερόν τὸ γελᾶν ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ἐρμηνεύοντος τὸν γέλωτα λόγου! Τὸ ἐπ' ἐμοὶ ὑπὸ συγχύσεως κατελήφθην ὅτε τὸ πρῶτον περιήγαγόν με εἰς θέσιν νὰ διδῶ τὴν ἄβυσσον ταύτην. Ἐπὶ τέλους ὅμως, σκεπτόμενος, ἐξωκοιῶθην μετ' αὐτῆς, ἔλαβον τὸ ἀναλογεῖν μοι μέρος καὶ, ἀντὶ νὰ ρεμβάζω, ἄπλως θεῶμαι.

Εἶναι δὲ θελκτικὸν τὸ νὰ θεᾶσθε.

Κατὰ τὰς πρώτας στιγμὰς βλέπει τις διερχόμενον ἐπὶ τοῦ προσώπου εἶδος πνοῆς, μῦλις ἐπασιθητής. Πᾶρκα τὰ κάτω βλέφαρα ἡμικλείονται ἐλαφρῶς, αἱ γωνίαι τοῦ στόματος ὀξύνονται καὶ κοιλιώνονται, τὰ χεῖλη συμπίεζονται καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ διανοίγονται: τοῦτο εἶναι τὸ συγκατατούμενον μειδίαμα. Ἄλλ' ἂν ἀρκεῖ τοῦτο: ἂν τὸ τὸν γέλωτα προκαλοῦν ἀντικείμενον ἦναι πραγματικῶς τερπνὸν τὰ χεῖλη διαστέλλονται, ἐμφανιζόμενων τῶν ὀδόντων, οἱ τῶν παρειῶν οἱ μῦνες συστέλλονται καὶ ἀνυψοῦσι τὰ τοῦ στόματος ἄκρα πρὸς τοὺς κροτάφους, οἱ ρῶθνες διανοίγονται καὶ ἡ ἀναπνοὴ ἀποβαίνει βεβιασμένη.

— Ὡ! ὦ! ἄλλ' ἐναντιρρήτως τοῦτο εἶναι γελοιοδέστατον!

Καὶ ἡ κεφαλὴ ἀνατρέπεται, τὸ σῶμα συνταράσσεται διὰ σπασμωδικῶν ἐξαλαμάτων καὶ οἱ βραχίονες συστέλλονται καὶ συμπίεζονται πρὸς τὴν κοιλίαν. Βαθμηδὸν ὁ γέλως ἐνοκλάζει, συστρέφεται, ἀπόλλυσι τὴν ἰσορροπίαν, πίπτει καὶ κυλίεται, βάλλων φωνᾶς. Αἰσθάνεται πόνους εἰς τὰ πλευρά, καταλαμβάνεται ὑπὸ κώλικος... ἀποθνήσκει.

Εὐτυχῶς ἢ δυστυχῶς αἱ περιπτώσεις θανάτου συνεπιέξ, γέλωτος δὲν ἀπαντῶσιν ἐν τῇ κοιλίᾳ ταύτῃ τοῦ κλαυθμῶνος τόσον συχνάκις ὅσον ἡδυνάτῳ τις νὰ φοβηθῇ ἢ νὰ εὐχηθῇ, εἰς τρόπον ὥστε ἐκτὸς τῶν παιδρῶν ἄλλως τούτων θανάτων, ἐν τῇ κλίμακῃ τοῦ γέλωτος ὑπάρχει εἰσέτι καὶ τι, ἱκανοποιῶν τοὺς μετριοφρονωστέρους ἐρασιτέχνους, οἵτινες ἀρκοῦνται εἰς μικρὰν τοῦ στομάχου διατάραξιν, εἰς πόνον ἐν τῇ πλευρᾷ ἢ τὴν θραύσιν ζωστήρος, τοῦθ' ὅπερ εἶναι ἄρκετὰ κωμικόν.

Διότι ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ δὲν γελοῖσι πάντοτε, ἂν δὲ ὁ ἄρτι διεληθὼν διαβάτης ἐπανήρχετο μετ' ὀλίγον,

θὰ εὕρισκεν ἴσως ὑμᾶς, τοὺς ἄρτι ἐξ ὅλης καρδίας γελῶντας, πλήρεις δακρῶν.

Πῶς; Κλαίετε πραγματικῶς; Προσέξατε: ὀφθαλμοὶ ἐρυθροὶ καὶ ἐξοφθηκότες, χαρακτηριστικὰ συστέλλομενα ἢ ἐξογκούμενα, αἱ ἐγγύσεις αἵματος ἀνὰ σύμπαν τὸ πρόσωπον, ρίς φλογίζομένη καὶ φωτοβόλοι γραμμαὶ, ραβδίζονται τὰς παρειάς, ἀποτελοῦσιν ἕνα τῶν αἰσχίστων μορφασμῶν τοῦ κόσμου. Ἄν, ἀγαπητέ μοι κύριε, θελήσῃς νὰ με συγκινήσῃς καὶ διεγείρῃς τὸ οἰκτόν μου, ἔσο ἀπληλαγμένος τοιαύτης δυσμορφίας.

Ὅποσον ὠραία ὅμως εἶναι τὰ δάκρυα ὅταν βραδέως ρέωσιν ἐν σιγῇ ἐκ δύο μεγάλων κυανῶν ἢ μελαίνων ὀφθαλμῶν: ὅταν κρεμάμενα πρὸς στιγμὴν ἐπὶ βλεφαρίδων, τρέμωσιν αὐτόθι πρὸς στιγμὴν καὶ κατόπιν κυλίσονται ἐπὶ τῶν ὠχρῶν παρειῶν ἐκ θλίψεως, ἧτις δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἐρύθρωσιν τοῦ προσώπου! Κατάστασις, βαθεῖαν προδίδουσα θλίψιν, χειρονομία ἀποθαρρήσεως, ἐγκατάλειψις ὀλοκλήρου τοῦ προσώπου συνεννοῦνται μετὰ τῆς ἀφάνου ἐύλωττίας τῶν δακρῶν: τὰ ἡμιγεωγμένα χεῖλη, οἱ πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀτενίζοντες ὀφθαλμοί, ἡ ῥαθύμως ἀνεστραμένη κεφαλὴ συμπληροῦσι τὴν συγκινητικὴν εἰκόνα τῆς ἀληθοῦς θλίψεως καὶ προκαλοῦσι τὴν αὐτοστιγμὴν ἐν τῇ ψυχῇ ἐμφάνισιν τῆς περιπαθείας καὶ τῆς πεποιθήσεως.

Οὕτως ἔκλαιεν ἡ Μαγδαληνὴ: ἂν δὲ μοι εἴπητε ὅτι ὑπῆρξεν αὕτη μία τῶν ὠραιοτέρων τῶν ἐρασιμωτέρων γυναικῶν τῆς ἐποχῆς αὐτῆς θὰ ὁμολογήσω μεθ' ὑμῶν ὅτι τὸ κέλλος, τῇ μετανόᾳ συνδυαζόμενον πολὺ παρέχει εἰς τὴν ἔκφρασιν θέλητρον.

Τοιοῦτο τοῦλάχιστον τὸ ἐκφραστικὸν ἀποτέλεσμα τῶν δακρῶν, ὅταν ρέωσιν ὑπὸ περιστάσεις ἐπαρκῶς σοβαρὰς καὶ ὅταν ταύτοχρόνως δικαιολογῶνται ὑπὸ τῆς καταστάσεως καὶ περιστέλλωνται ὑπὸ τῆς ἀξιοπρεπείας ἀληθοῦς ὀδύνης. Διότι οὐδὲν ὑπάρχει τὸ μᾶλλον ἀξιωματικὸν ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς συνειδήσεως καὶ τὸ μᾶλλον εἰδεχθῆς ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς καλλιτεχνίας ἢ οἱ ἀσήμενοι ἐκεῖνοι κλαυθμηρισμοί, οἱ ἀποτελοῦντες ἀπλῆν καὶ καθαρὰν ἔκκρισιν ὑγροῦ, προῖον στερούμενον ἀξίας καὶ ἐνδιαφέροντος, κλαυθμηρισμοί, προκαλούμενοι ὑπὸ πικρίας καὶ πείσματος: δάκρυα ἀσθενῆ, ἀληθῆ ρευστὰ ψεύδη, ἅτινα ἐπιτρέπει κατὰ βούλησιν νὰ ρέωσιν ὁ ὑποκριτὴς διὰ μέσου τῶν λύπης δηλωτικῶν μορφασμῶν αὐτοῦ.

Γέλως καὶ δάκρυα, ἰδοὺ ἡ ἱστορία ὀλοκλήρου σχεδὸν τοῦ ἡμετέρου βίου, διότι ἐκτὸς τῆς ἡδονῆς καὶ τῆς θλίψεως τὸ ἐπίλοιπον δὲν θὰ ἦτο, τῇ ἀληθείᾳ, ἄξιον τοῦ κόπου τῆς ζωῆς.

Ἄτυχαις λοιπὸν ἐκεῖνοι, οἱ μηδέποτε γελᾶσαντες ἢ κλαύσαντες: δύσμοιροι καὶ πολλῶ μᾶλλον ἀναποφεύκτως δύσμοιροι παρ' ὅσον φρονεῖται, διότι αὐτοὶ οἱ οὔτε θλίψεως οὔτε χαρᾶς ἀπολαύσαντες εἶναι ἐκεῖνοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀπαντῶσιν οἱ ἀπαισιόδοξοι, οἱ ἄθεοι, οἱ κακοῦργοι, οἱ ῥαθύμοι, πάντα τὰ κακόβουλα πλάσματα, ἅτινα ἐκδικοῦνται τὴν παρ' αὐτοῖς

ἔλλειψιν καρδίας καὶ λογικοῦ δι' ὕβρεων πρὸς ἐκεῖνα, ἅτινα οὔτε νὰ αἰσθανθῶσιν, οὔτε νὰ κατανοήσωσι δύνανται.

Ἄ! Μεταξὺ τῶν τίτλων ἐκείνων τῆς εὐγενείας, οἵτινες τοσοῦτον ἀνυψοῦσιν ἡμᾶς ὑπὲρ τὰ ἄλογα ζῶα, ὁ γέλως καὶ τὰ δάκρυα ἀποτελοῦσιν ἀποκλειστικὸν τοῦ ἀνθρώπου κληρὸν: δύνανται νὰ συζητῶσι, νὰ λεπτολογῶσι, νὰ φιλονεικῶσιν ἐφ' ὅσον θέλουσιν ὡς πρὸς τὰ ἄλλα χαρακτηριστικὰ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ὡς πρὸς τὸν γέλωτα ὅμως καὶ τὰ δάκρυα, οὐδέποτε.

Ἐν μόνον ἐν τῷ κόσμῳ ὑπάρχει ὃν γελῶν καὶ κλαίον: ὁ ἄνθρωπος.

(Μετάφρασις Γ. Κ. Α.)

(E. MOUTON)

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ο ΑΙΩΜΑΣ. — Ἰδέαι τῶν ἀρχαίων περὶ τῆς φύσεως αὐτοῦ. — Πειράματα πρὸς προσδιορισμὸν αὐτῆς μέχρι τοῦ Lavoisier. — ΧΡΟΝΙΚΑ. — Πρωτὰ ἀνακινώσεσι περὶ τῆς ἐκλίψεως τῆς 4/16 Ἀπριλίου ἔ. ἔ. — Πολιτικὴ διαίρεσις τῆς ξηρᾶς. — Στατιστικὴ σιγαμῶν. — Ἡ θερμοκρασία τῆς λάβας τῶν ἡφαιστῶν.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ παρελθόντος φεβρουαρίου καὶ ἐφεξῆς ζωγράν προὐκάλεσε συγκίνησιν καὶ πολὺς ἐγένετο λόγος ἐν τε τοῖς ἐπιστημονικοῖς περιοδικοῖς καὶ ἐν τῷ τύπῳ περὶ τῶν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν τῶν Παρισίων ἀνακινωθέντων πορισμάτων τῶν ἐπὶ νέων ὕλων βάσεων μελετῶν τοῦ κ. Moissan ἐπὶ τῆς τεχνητῆς παραγωγῆς τοῦ ἀδάμαντος, ζητήματος ὑψίστης σπουδαιότητος ὑπὸ γεωλογικὴν ἰδίᾳ ἔποψιν, διότι τοῦτο εὐρίσκειται προφανῶς εἰς ἄμεσον σχέσιν πρὸς τοὺς ὄρους, ὑψ' οὓς ἐσχηματίσθη ὁ νῦν ἐξορυσσόμενος κεκρυσταλλωμένος οὗτος ἄνθραξ. Καὶ τότε μὲν οὐδένα περὶ τούτου ἐν ταῖς στήλαις ταύταις ἐποισάμεθα λόγον, ἀποβλέποντες εἰς τὴν μεγίστην τοῦ γεγονότος σημασίαν, — ἀπαιτοῦσαν κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην οὐχὶ σύντομον καὶ χρονογραφικὴν οὕτως εἰπεῖν ἀναγραφὴν αὐτοῦ, ἀλλὰ λεπτομερῆ ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ ἡμετέρου χρόνου καὶ χώρου διαγραφὴν τῶν τε σχετικῶν πρὸς τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην τελευταίων γεγονότων, ὡς καὶ τὴν σύντομον μὲν βεβαίως καὶ περιεκτικὴν, πιστὴν ὅμως καὶ, εἰ δυνατόν, ἀνελλιπῆ τῶν μέχρις ἐσχάτων σχετικῶν παρατηρήσεων καὶ πειραμάτων καταγραφῆν — ἧδη δὲ ἀσμένως προβαίνομεν εἰς τοῦτο, βέβαιοι ὄντες ἐκ προτέρων ὅτι καὶ τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν τὴν εὐγενῆ περιεργίαν θέλομεν ἱκανοποιήσει, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι κατὰ τὸ μέτρον τῶν ἡμετέρων δυνάμεων θέλομεν πληρῶσαι ἐν τῶν ὄντων ἀπειρῶν κενῶν, ἅτινα δυστυχῶς ὑφίστανται καὶ ἐπὶ μακρὸν κατὰ πάσαν πιθανότητα θὰ ὑφίστανται ἐν ταῖς περὶ ἐπιστημονικῶν πραγμάτων ἡμετέρας γνώσεσιν.

Ὁ ἀδάμας εἶνε ἀπὸ μακρῶν αἰῶνων ὁ τιμιώτερος τῶν τιμιῶν λίθων, οἵτινες χαρακτηρίζονται ὑπὸ τῆς μεγάλης αὐτῶν σκληρότητος, τῆς ἐντόνου αὐτῶν

λάμπειας, τῆς ἐξόχου αὐτῶν διαφανείας καὶ τοῦ φω-
τοθλαστικῆ αὐτῶν· ἐχρησιμοποιήθη δὲ πρὸς κό-
σμον ὑπὸ τῶν ἀνατολικῶν λαῶν, ἰδίᾳ τῶν Ἰνδῶν,
ἥδη ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, ἐκείθεν δὲ μετα-
γενεστέρως ἐγγώρισαν τὴν χρῆσιν αὐτοῦ οἱ Αἰγύ-
πτιοι, παρ' ὧν παρέλαβον ταύτην εἰς πολλὰ μετε-
γενεστέρων ἐποχῶν (οὐχὶ πρὸ τοῦ Θεοφράστου) οἱ
Ἕλληνες καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, οἵτινες καὶ διεκρίθησαν
μάλιστα διὰ τὴν ὑπερβολικὴν χρῆσιν τῶν εἰδῶν τού-
των τῆς ἄκρας πολυτελείας.

Ἐὰν ἀδάμας ἔνεκα τῆς μεγίστης αὐτοῦ σκληρότητος
(παριστωμένης ὑπὸ τοῦ ἀριθμοῦ 10), μεζονος πάν-
των τῶν γνωστῶν σώματων, ἔλαβε μεταγενεστέρως

1) Γνωστὸν ὅτι ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ὁμήρου καὶ τοῦ
Ἡσιόδου μεταχειρίζοντο πρὸς κόσμον μόνον τὰ τίμια μέτα-
λλα χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ, καὶ τὸ χίτρινον ἤλεκτρον.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο σῶμα εὐρίσκεται ἰδίᾳ κατὰ τὰ πα-
ράλια τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης, ὅθεν καὶ ἠλίσσεται καὶ κατὰ
τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους, μεταφερόμενον ἐκείθεν εἰς τὴν
μεσημβρινοδυτικὴν Εὐρώπην ὑπὸ τῶν Φοινίκων. Τὸ ἤλε-
κτρον εἶνε σῶμα προκύβαν ἐκ τῆς κατὰ τὴν τριτογενῆ πε-
ρίοδον ἀπολιθώσεως τῆς ἐξ εἰδῶν τινὸς πίτους (pinus suc-
cinifer—πίτυς ἡ λικτροφόρος) ἐκρινόμενης ῥητίνης,
πολλάκις δὲ περιέχει ἐγκλεισμένα ἐν τῇ μάζῃ αὐτοῦ λεί-
ψανα ἐντόμων, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀκέραια ἔντομα ἐντελῶς δια-
τηρούμενα, περιχλωσθέντα δ' ἐν αὐτῇ πρὸ τῆς ῥητίνης
πύξεως. Ἡ χημικὴ τοῦ ἤλεκτρον σύστασις, ὁρισθεῖσα ὑπὸ
τοῦ Drapier, εἶνε ἡ ἐξ ἑξῆς: ἄνθραξ 80, 59 0/0, ὑδρογόνον
7, 31 0/0, ὀξυγόνον 6, 73 0/0, τέφρα (ἀποτελουμένη ἐξ ἀσβέ-
στου, πυριτίου κτλ.) 3, 27 0/0, εἰς ἃ δέον νὰ προστεθῇ
ἀπώλεια βάρους κατὰ τὴν ἀνάληψιν (pertes) 2, 10 0/0.
Τίθεται εἰς θερμοκρασίαν 2870 καὶ καίεται ἐν τῷ ἀέρι
μετὰ φλογὸς αἰθαλώδους, ἀναδιούσης εὐάρεστον ὀσμήν.
Ἔχει πυκνότητά 1, 08 καὶ βαθμὴν σκληρότητος 2 μέχρι 2, 5.

Τὸ γεωλογικὸν στρώμα ἐν ᾧ ἀπαντᾷ τὸ ἤλεκτρον κατὰ
τὰ πρωσιὰ παράλια τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης, κείμενον
κάτωθεν στρώματος τεφράνθρακος (λιγνίτου) ἔχοντος πά-
χος μέχρις 27 μ., ἀποτελεῖται ἐξ ἄμμου καὶ ἄμμώδους τι-
νὸς ἀργίλου. Ἡτις καλεῖται κυανῆ γῆ (blaue Erde)
καὶ ἔχει πάχος 1, 30 μέχρις 6 μ. Ἐν τῷ στρώματι τούτῳ,
ὅπου κατὰ τὸν von Dechen ἐκτείνεται ἐπὶ ἐπιφανείας 340
τετραγωνικῶν χμ. καὶ ἐπομένως δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀνε-
ξάντητον, εὐρίσκεται τὸ ἤλεκτρον μειγμένον μετὰ σωμα-
των (θαλασσίων κοχυλίων, συντριμμύτων ξύλων, ὀδόντων
σκυλίων-θαλασσίων κυνῶν-squales), ἀποδεικνύοντων ὅτι ἡ
κυανῆ γῆ ἀποτελεῖ θαλάσσιον ἕζημα, ἐν ᾧ τὸ ἤλεκτρον κα-
τεχώσθη μετὰ τῶν παραγωγόντων αὐτὸ δένδρων, ἐξ ὧ ἐπι-
πτεῖται ὅτι τὰ δάτη τῶν κωνοφόρων, ἐξ ὧν παρήχθη τοῦτο,
ἀνάγονται εἰς ἐποχὴν τῆς τριτογενοῦς περιόδου προγενεστέ-
ραν τῆς τῆς καταθέσεως τῆς κυανῆς γῆς.

Εἰς ταῦτα δέον νὰ προστεθῇ ὅτι, ἐπειδὴ τὸ στρώμα τῆς
κυανῆς γῆς εὐρίσκεται ἀκριβῶς εἰς τὸ αὐτὸ μετὰ τῆς ἐπι-
φανείας τῆς θαλάσσης ἐπίπεδον, ἐνίοτε δὲ καὶ ὑπὸ τὴν ἐπι-
φάνειαν αὐτῆς, τὰ κύματα παραφέρουσι πρὸς τὴν ἀκτὴν τὸ
ἤλεκτρον, ὅπου ὡς σχετικῶς ἐλαφρὸν ἐπιπέσει ἐν μέσῳ τῶν
θαλασσίων φυκῶν. Εἰς τὴν συλλογὴν δὲ τούτου τοῦ ὅπου
τῆς κινουμένης θαλάσσης παραυρομένου ἤλεκτρον ἡ εἰς
τὴν διὰ δικτύων ἀλειάν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ πυθμένου τῆς θα-
λάσσης περιωρίζοντο μέχρι τοῦ 16ου αἰῶνος, ὅπου ἤρξαντο
ν' ἀναζητῶσιν αὐτὸ ἐντὸς τοῦ περιέχοντος αὐτὸ στρώμα-
τος, καὶ ἀπὸ τοῦ 1872 μεθοδικῶς ἤρξαντο ἀνορύσσοντας τὸ
στρώμα τῆς κυανῆς γῆς. Ἐκ τῶν ὀρυγείων τούτων ἐξά-
γονται ἐτησίως κατὰ μέτρον ὄρον 175.000 χγ. ἤλεκτρον,
οὗτινος τὸ χιλιόγραμμα τιμᾶται ἀναλόγως τῆς ποιότητος
ἀντὶ 25 μέχρις 180 φράγκων.

τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τοῦ σκληροτάτου τῶν μετα-
λλων—χάλυθος (=ἀδάμαντος, ἀδαμαντίνου). Ἀπαντᾷ
ἐν γένει ὑπὸ τὴν μορφήν κρυστάλλων παραγῶγων ἐκ
τοῦ κυβικοῦ συστήματος, αἱ δὲ ἔδραι καὶ ἄκμαι αὐ-
τοῦ εἶνε σχεδὸν πάντοτε κεκαμπυλωμένοι, ἀναμφι-
βόλως ἔνεκα τριβῆς, ἥτις ἐλείπανε τὰς κορυφὰς αὐ-
τῶν. Οἱ κρυστάλλοι οὗτοι εἶνε σχεδὸν πάντοτε ὀλί-
γον διαφανεῖς, καθαροί, συνήθως ὀλοσχερῶς ἄχροι,
ἀλλὰ πολλάκις καὶ κίτρινοι, ῥόδινοι, κυανοί καὶ
πράσινοι, οἱ τοιοῦτοι δὲ χρωματισμοὶ δὲν καταστρέ-
φουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν λάμπην τῆς λίθου.
Τέλος ἀπαντᾷ μέγας ἀριθμὸς ἀδαμάντων μελάνων
καὶ σκιερῶν, ἐχόντων πολλὰ μικροτέρα ἀξία τῶν
ἀνωτέρω. Ὁ ἀδάμας εἶνε εὐθραστός καὶ ἔχει πυ-
κνότητα 3, 53 περίπου· φωτιζόμενος ὑπὸ ἐντό-
νου φωτός, ἀποκτᾷ λάμπην ὑπέροχον, δι' ἣν τάσσε-
ται εἰς τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν τιμίων λίθων.
Ἡ λάμπη αὕτη ὀφείλεται εἰς τὸ μέγεθος τοῦ δείκτου
τῆς διαθλάσεως (2, 6), ἔνεκα δὲ τῆς μικρότητος τῆς
ὀρικῆς γωνίας πολλαὶ ἀκτίνες ἀντανακλῶμεναι ὀλο-
σχερῶς ἐπὶ τῆς ὀπισθίας ἔδρας αὐτοῦ ἐξέρχονται πάλιν
ἐκ τῆς λίθου λάμπουσαι, ἡ δὲ κατεργασία, διευ-
θυνομένη ὥστε ν' αὐξήσῃ τὸ ποσοῦν τῶν ὀλοσχερῶς
ἀντανακλωμένων ἀκτίνων, καὶ ἡ λειανθὶς αὐτοῦ,
αὐξάνουσι σημαντικῶς τὴν ἐξοχὸν τοῦ ἀδαμάντος
λάμπην.

Ἀκριβῶς δὲ τὸ ἀνωτέρω σημειωθὲν μέγεθος τοῦ
δείκτου τῆς διαθλάσεως ἔδωκε πιθανῶς ἀφορμὴν
εἰς τὸν Νεύτων νὰ ὑποπτεύσῃ τὸ καύσιμον τοῦ
ἀδαμάντος, διότι οὗτος εἶχε παρατηρήσει ὅτι ἅπαντα
τὰ καύσιμα σώματα ἔχουσι σημαντικὸν τὸν δείκτον
τῆς διαθλάσεως. Πρῶτος δὲ καύσας τὸν ἀδαμάντα

1) Ὁ καθηγητὴς τῆς Γεωλογίας καὶ Ὁρυκτολογίας ἐν
τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Μασσαλίας κ. Louis Dieulafait
ἐν τῇ περὶ ἀδαμάντος καὶ τιμίων λίθων (Dia-
manis et pierres précieuses) μονογραφίᾳ αὐτοῦ ἀνα-
γράφει ἐν ἄλλοις (ἐν σελ. 52 καὶ ἐφεξῆς) ὅτι οἱ ἀρχαῖοι
(Ἕλληνες καὶ Ῥωμαῖοι) ἀπέδιδον εἰς τὸν ἀδαμάντα πλὴν
τῆς σκληρότητος καὶ πολλὰς ἄλλας ιδιότητας, ὡν οὗτος
στερεῖται, ὅταν τὸ νὰ μὴ θεωροῦνται ὅτις ὑπὸ τὴν ἐπί-
δρασιν τοῦ πυρός, ἰδίᾳ δὲ τὸ ν' ἀνοίσταται χωρὶς
νὰ θραύηται τυπτόμενος διὰ σφύρας, ὅτι
δὲ τοῦτο γίνεται ὄχι τὸν Δουκρητίου, ἀναγρᾶ-
φοντος ὅτι:

adamantina saxa

Prima acie constant, ictus contemnere sueta,

καὶ ἐκ τοῦ Πλινίου (Hist. nat. liv. XXXVII 4. 15), ση-
μειοῦντος ὅτι «ἡ δοκιμασία ἀπάντων τούτων τῶν ἀδαμάν-
των γίνεται ἐπὶ τοῦ ἄκμους διὰ σφυρακρουσίας· καὶ ἀπω-
θοῦσιν (οἱ τοῖ) τὸν σίδηρον μετὰ τσαύτης ἐντάσεως, ὥστε
ἐκτινάσσουσιν αὐτὸν τῆδε κακείσε, ἐνίοτε δὲ ἐπιφέρουσι καὶ
τὴν ῥῆξιν τοῦ ἄκμους», εἰς ἃ δ. κ. Dieulafait προσέθηκε
τινὰ ἐρμηνεύοντα τὴν ἐπὶ μακροῦς αἰῶνος διατήρησιν τῆς
πλάνης ταύτης, ἣν ἀποδίδει εἰς τοὺς ἔχοντας συμφέρον ἐκ
τῆς διατηρήσεως ταύτης, ἐν τῇ εἰς δὲ προστίθησιν ὅτι τῷ
1476, μετὰ τὴν μάχην τῆς Moral (πρὸς Α. τῆς Βέρνης), οἱ
Ἕλβετοὶ καταλαβόντες τὴν σκηνὴν Καρόλου τοῦ Τρομεροῦ,
εἶρον μεταξὺ ἄλλων πολυτίμων πραγμάτων καὶ ἀριθμὸν
τινα ἀδαμάντων. Ἴνα δὲ βεβαιωθῶσι περὶ τῆς γνησιότη-
τος αὐτῶν, ἐκτύπησαν αὐτοὺς διὰ σφυρῶν καὶ πελίκων,
θεωροῦντες τοῦτο ὡς μέσον δοκιμασίας τῆς γνησιότητος
αὐτῶν, ὅπερ φυσικῶς ἐπέφερε τὴν κατακεραμίτισιν αὐτῶν.

2) Ὑπάρχουσι καὶ τινες μὴ παραδεχόμενοι τοῦτο.

καὶ ἐπομένως συντελέσας εἰς γνῶσιν τῆς φύσεως αὐ-
τοῦ εἶναι ὁ Boyle κατὰ τὰ μέσα τοῦ 17ου αἰῶνος.
Ὁ σοφὸς Ἄγγλος ἀπέδειξεν ὅτι ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν
ὑψηλῆς θερμοκρασίας ὁ ἀδάμας ἠφανίζεται. Ὀλίγον
μετὰ ταῦτα, τῷ 1694, Κόσμος ὁ III, μέγας δούξ τῆς
Τοσκάνης, ὑπέβαλεν ἐν Φλωρεντίᾳ τεμάχιον ἀδαμάν-
τος ὑπὸ τὴν ἐπενέργειαν τῆς ἠλιακῆς θερμότητος
συγκεντρούμενης ἐπ' αὐτοῦ διὰ κοίλου κατόπτρου,
ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν σοφῶν Averani καὶ Targioni.
Μεγίστη δὲ ὑπέβλεψεν ἡ ἀπορία καὶ ἡ ἐκπληξίς τῶν
θεατῶν τοῦ πειράματος τούτου, ὅταν παρετήρησαν
ὅτι ὁ ἀδάμας βαθμῶδ' ἐσμικρύνετο καὶ μετὰ τινα
χρόνον ὀλοσχερῶς ἠφανίσθη.

Τὸ πείραμα τοῦτο ἐπανεληφθῆν βραδύτερον (τῷ
1737) ἐν Βιέννῃ ὑπὸ τοῦ τότε μεγάλου δουκὸς τῆς
Λοθαργίας François — Élienne, ὅστις ἀντικατέ-
στησε τὴν ἠλιακὴν θερμότητα διὰ τοῦ πυρός τῆς
καμίνου. Σκοπὸς τῆς πυρακτώσεως ταύτης ἦτο ἡ
διὰ τῆς θερμότητος σύντηξις πολλῶν μικρῶν ἀδα-
μάντων πρὸς παρασκευὴν ἑνὸς μεγάλου, περιττὸν
δὲ νομιζόμενον νὰ σημειωθῇ ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς
πυρακτώσεως ταύτης οὐδὲν διέφερε τοῦ τῆς προη-
γουμένης.

Τὸ πείραμα ἐπανεληφθῆν καὶ ἐν Γαλλίᾳ, ἕνα περι-
που αἰῶνα μετὰ τὸ ἐν Φλωρεντίᾳ, ὑπὸ τῶν d' Arcef,
Rouelle, Macquez καὶ ἄλλων, οἵτινες κατὰ ἰούλιον
τοῦ 1771 ἔκαυσαν ἐν τῷ ἐν Παρισίοις ἐργαστηρίῳ
τοῦ Macquer ὠραῖον ἀδαμάντα, ὃν προσήνεγκε πρὸς
τοῦτο διακεκριμένος τις ἐρασιτέχνης. Πρὸς ἐρμυ-
νειαν τῆς ἀδιαμφισβητήτου ἐξαφανίσεως τοῦ ἀδα-
μάντος τούτου, οἱ μὲν παρεδέχθησαν τὸν ἀδαμάντα
ἀπλῶς ἐξαερωθέντα, οἱ δὲ τοῦναντίον ἐπέμενον ὅτι
ἐγένετο καύσις αὐτοῦ. Ἐν μέσῳ τῆς συζητήσεως
ταύτης ἀνεβάνη ὀνομαστός κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτοῦ
κοσμηματοπώλης, ὁ Le Blanc, ὅστις οὐδὲν ἄλλω
ὑπ' ὄψει τὰ ἐν Φλωρεντίᾳ, Βιέννῃ καὶ Παρισίοις γε-
νόμενα πειράματα διεβεβαίωσεν ὅτι τὸ πῦρ, ὡς αὐτὸς
ἐγίνωσκεν ἐξ ἰδίας πείρας, οὐδεμίαν εἶχεν ἐπὶ τοῦ
ἀδαμάντος ἐπιρροήν, πρὸς πειραματικὴν δὲ τούτου
ἀπόδειξιν ἔλαβεν ἀδαμάντα, περιέκλεισεν αὐτὸν ἐν
μίγματι ἀσβέστου καὶ κόνεως ἄνθρακος, εἰσήγαγεν
αὐτὸν ἐντὸς χωνευτηρίου καὶ ἐξέθηκε τὸ ὅλον
ὑπὸ τὴν ἐπενέργειαν ἐντόνου πυρός. Ἄλλ' ὅταν,
μετὰ τριῶν ὡρῶν διαμονὴν ἐν τῇ ὑψηλῇ ἐκείνῃ θερ-
μοκρασίᾳ, ἐξήτασαν τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ χωνευτηρίου,
δὲν εἶρον ἐν αὐτῷ ἢ τὴν ὑπὸ τοῦ ἀδαμάντος τέως
κατεχομένην θέσιν. Τὸ πείραμα τοῦτο ἐγένετο ἐν τῷ
ἐργαστηρίῳ τοῦ Rouelle ἐνώπιον πολυαριθμῶν θεα-
τῶν ἀνυκόντων εἰς τὴν ἐπιστήμην καὶ εἰς τὴν
λίαν φυσικῶς ἐνδιαφερομένην διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο
συντεχνίαν τῶν κοσμηματοπωλῶν, οἵτινες, καίτοι
τὸ ζήτημα τῆς διὰ πυρακτώσεως ἐξαφανίσεως τοῦ
ἀδαμάντος ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τῶν σοφῶν λελυμένον, οὐ-
δὲν ἄλλω ἀπεδειχθῆσαν πρὸ τῆς κατηγορηματικῆς ἐκ-
λείψεως αὐτοῦ ἐκ τῶν ἐν οἷς διαπυροῦται χωνευτη-
ρίων. Οὕτως ἐρμυνεύεται τὸ γεγονός τῆς πρὸ τοῦ
Lavoisier, Codet καὶ Macquer ἐμφανίσεως ἐτέρου κο-
σμηματοπώλου, ὀνόματι Maillard, ὅστις ἀνέλαβε νὰ
ὑποστηρίξῃ πρὸ τῶν σοφῶν τούτων τὰς ἰδέας τοῦ

Le Blanc, περὶ τοῦ ὑπὸ τῆς πυρακτώσεως ἀναλλοιώ-
του τοῦ ἀδαμάντος, προτείνας εἰς αὐτοὺς τὴν διὰ
τοῦ πυρός δοκιμασίαν τριῶν ἀδαμάντων, οὓς μετ' αὐ-
τοῦ ἔφερε, ἐπὶ τῷ ὄρω μόνον νὰ περικαλύψῃ αὐτούς,
ὡς καὶ ὁ Le Blanc, κατὰ τὸ ἴδιον αὐτοῦ σύστημα.

Τῆς προτάσεως ταύτης γενομένης δεκτικῆς ὑπὸ τῶν
σοφῶν τούτων, ὁ Maillard ἔλαβε χοάνην καπνοσού-
ριγγος, ἔθεσεν ἐν αὐτῇ τοὺς τρεῖς αὐτοῦ ἀδαμάν-
τας, περιέβαλεν αὐτοὺς δι' ἄνθρακος καλῶς πε-
πιεσμένου, ἐκάλυψε τὴν χοάνην διὰ καλύμματος σι-
δηροῦ καὶ ἐνέκλεισε τὸ ὅλον ἐντὸς χωνευτηρίου πλῆ-
θους κρητίδος, ἀφοῦ προηγουμένως περιεκάλυψεν
αὐτὸ διὰ τινος πυριτικοῦ ἐπιχρίσματος. Τὸ χωνευ-
τήριον ἐξετέθη εἰς θερμοκρασίαν τοσοῦτον ὑψηλὴν,
ὥστε μετὰ τέσσαρας ὥρας ἡ μάζα αὐτοῦ ἐγένετο
μαλακὴ καὶ ἐτοίμη νὰ μεταβληθῇ εἰς ῥευστόν. Ἀ-
πέσφρασαν τότε τοῦτο ἀπὸ τοῦ πυρός καί, παρὰ πᾶσαν
προσδοκίαν τῶν παρισταμένων κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν
τῆς δοκιμασίας σοφῶν, ὡς τοῦλάχιστον ὁμολογεῖ
τοῦτο αὐτὸς οὗτος ὁ Macquer — ὅστις καὶ εἰρω-
νεύετο τὸν ἀναζητοῦντα τοὺς ἀδαμάντας του ἐν τῇ
τέφρᾳ τῆς ἐστίας πρὸ τῆς διαρρήξεως τοῦ χωνευτη-
ρίου καὶ τῆς χοάνης τῆς καπνοσούριγγος Maillard,
λέγων εἰς αὐτὸν ὅτι κάλλιον θὰ ἐπραττεν ἀναζητῶν
αὐτοὺς ἐν τῇ αἰθάλῃ τῆς καπνοδόχης ἢ ἐν τῇ τέ-
φρᾳ — οἱ τρεῖς ἀδαμάντας ἐξήχθησαν τοῦ χωνευτη-
ρίου ὁμοίως καὶ ἀβλαβεῖς, ὑποστάντες μόνον μικρὰν
τινα τῆς ἐπιφανείας μέλανση, ἥτις ἠφανίσθη διὰ
τριβῆς.

Τὰ ἀντιφατικὰ ταῦτα ἐξαγόμενα τῶν πειραμάτων
ἐπὶ τῆς πυρακτώσεως τοῦ ἀδαμάντος ἀδύνατον ἦτο
νὰ ἐρμυνευθῶσι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, καθ' ὅσον
ἠγνοῦντο εἰδέει τὰ συμβαίνοντα κατὰ τὴν καύσιν, ἄ-
τινα ἀμέσως κατόπιν γενομένα γνωστά, ἐπέτρεψαν
τοῖς ἐνδιαφερομένοις ν' ἀναγνωρίσωσιν ὅτι τότε μόνον
ὁ ἀδάμας διὰ πυρακτώσεως ἀφανίζεται, ὅταν αὕτη
τελεῖται παροῦσιν αἰερός, ὅτι δὲ ἐν ἐναν-
τίᾳ περιπτώσει τὸ φαινόμενον τῆς ἐξαφανίσεως αὐτοῦ
δὲν λαμβάνει χώραν. Ἀλλὰ ταῦτα σχετίζονται πρὸς
τὰ ὑπὸ τοῦ Lavoisier ἐν Γαλλίᾳ καὶ ὑπὸ τοῦ H. Davy
ἐν Ἀγγλίᾳ γενομένα πειράματα, περὶ ὧν ἔσται ἡμῶν
ὁ λόγος ἐν τῇ προσεχῇ ἡμῶν Ἐπιθεωρήσει.

ΧΡΟΝΙΚΑ. — Ἡρξάτο ἤδη ἡ ἀνακοίνωσις τῶν ἐν τοῖς
πρὸς μελέτην τῶν φαινομένων τῆς τελευταίας ὀλιχῆς τοῦ
Ἡλίου ἐκλείψεως ἰδρυθεῖσι σταθμοῖς γενομένων παρατηρή-
σεων. Ἐπιφυλασσόμενοι κατὰ τὴν ἡμετέραν ὑπόθεσιν νὰ
ἐνδιατρέψωμεν διὰ μακρῶν εἰς τὰ πορίσματα τῶν γενομέ-
νων ἐν τοῖς σταθμοῖς τούτοις παρατηρήσεων, ἔμα τῇ συμ-
πληρώσει τῶν περὶ αὐτῶν εἰδήσεων, σημειοῦμεθα μόνον ὅτι
κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 5|17 ἀπριλίου τῆς Ἀκαδημίας τῶν
ἐπιστημῶν τῶν Παρισίων, ὁ μὲν διευθυντὴς τοῦ Ἀστερο-
σκοπεῖου τῆς πόλεως ταύτης κ. Tisserand ἀνεκοινώσατο
τὰς ἐν τῷ Ἀστεροσκοπεῖῳ τούτῳ γενομένας παρατηρήσεις
ὑπὸ τῶν κ. Callandreaux, Boquer, Viennet, Puiseux
καὶ Hamy κατὰ τὴν διὰ τοὺς Παρισίους μερικὴν ταύτην
ἐκλειψιν, ἔτι δὲ τὰς ὑπὸ τῶν κ. Paul καὶ Prosper Henry
γενομένας φωτογραφίσεις τῆς ἐκλείψεως, ὁ δὲ κ. Trépied,
διευθυντὴς τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου τοῦ Ἀλγερίου, ἔθα ἡ ἐκ-
λειψις ἦτο ἐπίσης μερικὴ, τὰς ἰδίας αὐτοῦ παρατηρήσεις

1) Κατ' ἄλλους δὲ βαλίνων φακῶν.

καὶ φωτογραφίσεις τοῦ φαινομένου, ὅτι ὁ κ. Bigourdan ἐτη-
λεγράφησεν ἐκ Joal ὅτι «ὁ οὐρανὸς ἦτο διυλιχθῶδες· παρε-
τηρήθησαν αἱ τέσσαρες ἐπαφαί· δὲν ἐγένετο ὄρατός ὁ «*Η*
φαιτος», ἔτι δὲ ὅτι ὁ κ. Pickering ἐποίησατο ἐν Χιλῆ
ἀξιολόγους παρατηρήσεις σχετιζομένας ἰδίᾳ πρὸς τὸν ἱλια-
κὸν στέφανον, τελευταῖον δὲ ὅτι ὁ κ. Janssen ἐγνωστο-
ποίησε τῇ Ἀκαδημίᾳ τηλεγράφημα τοῦ εἰς ἀντικατάστα-
σιν τοῦ κ. de la Baume Pluvinel; κωλυθέντος ν' ἀναχω-
ρήσῃ ἐκ Παρισίων ἐκ λόγων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως αὐ-
τοῦ, ἀποσταλέντος ἐν Joal κ. Pasteur, διευθυντοῦ τῆς φω-
τογραφικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου τοῦ Meudon.

Ἐν τινι μελέτῃ ἐπὶ τῆς πολιτικῆς διαιρέσεως τῆς ζηρᾶς,
ὁ κ. A. Oppel καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι 4 000 000
τετραγωνικῶν χμ. ἐδάφους εἶνε ἀκατοίχητα ἢ ἀδέσποτα,
13 000 000 π. χμ. ἔχουσιν ὀργάνωσιν ὠρισμένων κρα-
τῶν, ἀνερχομένων εἰς τὸν ὀλικὸν ἀριθμὸν τῶν 75. Τὰ πλεῖ-
στα τῶν κρατῶν τούτων ἔχουσι μικρὰν ἔκτασιν, τὰ δὲ με-
ζονα, 18 τὸν ἀριθμὸν, ἔχουσιν ἐμβαδὸν ἀντιστοιχοῦν πρὸς
τὰ 0,87 τῆς ὀλικῆς τῆς ζηρᾶς ἐκτάσεως.

Ἡ Mediterranean Naturalist παρατηρεῖ ὅτι τὸ πλεῖ-
στον τῶν σημειωθέντων σεισμῶν, ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὰ
60 0/10 τοῦ ὅλου, ἐγένετο κατὰ τοὺς 6 ψυχροτέρους μῆνας
τοῦ ἔτους, ὅτι δὲ τὸ μὲν μέγιστον αὐτῶν ἀντιστοιχεῖ εἰς
τὸν ἰανουάριον, τὸ δὲ ἐλάχιστον εἰς τὸν ἰούλιον, καὶ ὅτι
τοῦτο ἀναφέρεται καὶ γενικῶς εἰς τὸ τὸ σύνολον τῶν ἐπὶ τῆς
ἐπιφανείας τῆς γῆνης σφαῖρας γενομένων σεισμῶν καὶ ἰδίᾳ
εἰς ἐκάστην χώραν, ὅτι δὲ τελευταῖον ἐν τῇ ζώνῃ τῆς με-
σογείου ὁ ἀριθμὸς τῶν κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας δεκτέ-
μων, ἰανουάριον καὶ φεβρουάριον σημειωθέντων σεισμῶν
ἔχει λόγον πρὸς τὸν τῶν κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας ἰούλιον,
ἰούλιον καὶ αὐγουστον, ὡς ὁ 5 πρὸς τὸν 2.

Συμπληροῦντες τὰ ἐν τῇ προηγουμένῃ Ἐπιστημονικῇ ἡ-
μῶν Ἐπιθεωρήσει γραφέντα περὶ τῆς τελευταίας ἐκρήξεως
τῆς Αἴτνης, ἀναγκαῖον νομίζομεν νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦ-
θα τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Bartoli γενομένην μέτρησιν τῆς θερμο-
κρασίας τῆς λάβας, ἣτις ἐξέρρευεν ἐκ τοῦ ἡφαιστείου τού-
του κατὰ τὴν ἔκρηξιν ταύτην. Μέχρις ἐσχάτων δὲν ἐγένοντο
ἀκριβεῖς μετρήσεις τῆς θερμοκρασίας τῆς τετηκυίας λά-
βας, διότι ἀφ' ἐνὸς μὲν αὕτη δὲν εἶνε ἐκ τῶν λίαν κοινῶν
σωμάτων, ὡς ἀπαντῶσα μόνον εἰς ὠρισμένα σημεῖα τῆς
γῆς, τὰ ἡφαιστεία, καὶ καθ' ὠρισμένας στιγμάς, τὰς ἐκ-
ρήξεις αὐτῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι δὲν εἶνε πάντοτε εὐχέρης
ἡ προσέγγισις εἰς τὸ βεῦμα τῆς διαπύρου λάβας οὐδὲ ἀκίν-
δυνος ἡ παρ' αὐτῷ διαμονή. Τὰ κωλύματα ταῦτα προέρ-
χονται ἐκ τῆς ἐντόνου ἀκτινοβολίας τοῦ βεῦματος τῆς δια-

1) Τὸ ὄνομα τοῦτο ἀπεδόθη εἰς τὸν ἀμφιβόλου
ὑπάρξεως μεταξὺ τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τοῦ Ἥλιου κείμενον
πλανήτην, ὃν ὑπόπτεισε μὲν τῷ 1859 ὁ μέγας μαθηματι-
κὸς Le Verrier, ὁ δὲ κατὰ τὸ ὑπολογισμὸν, ὡς γνωστὸν, ἀνα-
καλύψας τὸν ἐξώτατον τῶν πλανητῶν Ποσειδῶνα, ἵνα οὖ-
τως ἐρμηνεύσῃ ἀνωμαλίαν τινὰ παρατηρουμένην εἰς τὴν
τροχίαν τοῦ Ἑρμοῦ, διαβεβαίωσε δὲ ὅτι εἶδεν ἐπὶ τοῦ ἡλια-
κοῦ δίσκου ὑπὸ μορφήν κυκλικῆς μελαίνης κηλίδος, ὁ ἰατρὸς
Lescarbault τὴν 14]26 μαρτίου 1859, ὃν ὁμοίως οὐδεὶς ἔτε-
ρος μέχρι σήμερον ἠτύχησε νὰ ἴδῃ.

πύρου λάβας, ἣτις καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν προσέγγισιν. Εἰς
ταῦτα δὲ δέον νὰ προστεθῇ ὅτι ἀδύνατον εἶνε νὰ εισαχθῇ
τις ἐν αὐτῇ θερμομέτρον, διότι, καίπερ ἐν βρευτῇ ὄσῃ κα-
ταστάσει, παρουσιάζει ἡ λάβα τοιαύτην ἀντίστασιν, ὥστε
πολλάκις τεμάχια σιδήρου ριπτόμενα ἐπ' αὐτῆς ἐπιπλύν-
σιν ὡς τεμάχια ξύλου ἐπὶ τοῦ ὕδατος. Ἄλλ' ὁ κ. Bortoli,
ἐπωφελοῦμενος τῆς τελευταίας ἐκρήξεως τῆς Αἴτνης, ἠδου-
νήθη τὰ προσεγγίσει εἰς ἀπόστασιν δύο μόνον μέτρων ἀπὸ
βεῦματός τινος λάβας καὶ ἀκριβῶς εἰς σημεῖόν τι, καθ' ὃ
τοῦτο ἐξήρχετο ὑπογείου τινὸς σήραγγος, καὶ νὰ προδῇ εἰς
τὴν μέτρησιν τῆς θερμοκρασίας αὐτῆς διὰ τινος ὑπ' αὐτοῦ
ἐπινοηθέντος ἐπὶ τούτῳ θερμομέτρου. Ἐξαγόμενα τῆς ἐργα-
σίας ταύτης τοῦ κ. Bartoli εἶνε τὰ ἑξῆς :

Κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐξόδου ἀπὸ τῆς ὑπογείου σήρα-
γγος, ἡ θερμοκρασία τῆς λάβας, εἰς βάθος 1 μ., ἦτο 1060⁰,
990⁰, 980⁰ καὶ 970⁰. Τὸ αὐτὸ δὲ βεῦμα τῆς λάβας, δια-
τρέξαν 2 χμ. μετὰ ταχύτητος 80 μ. εἰς ἐκάστην ὥραν,
ἔδειξε θερμοκρασίας κατὰ 200⁰ περίπου ταπεινότερας τῶν
ἀνωτέρω σημειωθεισῶν. ἦτοι 870⁰, 880⁰ καὶ 750⁰.

ΗΛ. Γ. ΒΑΣΑΜΑΚΗΣ.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Η ΣΑΡΡΑ ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Ἦλθεν, ἐμάγευσε καὶ ἀπῆλθεν ἡ διαπρεπὴς τρα-
γῶδὸς Σάρρα. Εἶπομεν ἐν τῇ προτέρᾳ Ἐπιθεωρήσει
ἡμῶν τίνα τὰ πρῶτα ἔργα, ἅπερ ἀπὸ τῆς τοῦ θεά-
τρου Βέρδν σκηνῆς ἐδίδαξα καὶ τίνα προὔτιθετο νὰ
διδάξῃ, ἐν τούτοις δὲ πρῶτον ἀνεγράφετο ἡ ἀθάνατος
Ἀδριανὴ Λεκουβρέρ (Adrienne Lecouvreur)
τῶν Scribe καὶ Legouvé. Περὶ τοῦ ἔργου δὲ τούτου
ἐγράψαμεν ἐν ταῖς τέσσαρασι πρώταις Ἐπιθεωρήσεσιν
ἡμῶν ἐπανήλομεν δὲ ὅτε κατὰ τὸν χειμῶνα ἀπὸ
τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου Βέρδν ἐδιδάχθη ὑπὸ τοῦ
τότε ἑλληνικοῦ θιάσου. Ὡς εἶπομεν δὲ ἐν ταῖς πρώ-
ταις ἡμῶν ἐκείναις Ἐπιθεωρήσεσιν, τὸ τὴν διάσημον
ὑποκρίτριαν τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἡρώιδα ἔχον
δράμα συνστάθη τῆς Ραχήλ χάριν καὶ ἐδιδάχθη ὑπ'
αὐτῆς τῷ 1849. Ὅποια δὲ ἐγένετο ἡ ἐπιτυχία αὐτῆς
ἕρρεται ἐν τῷ συγγράμματι τοῦ διαπρεποῦς κριτικοῦ
τῆς *Journal des Débats* Jules Janin Ἡ Ραχήλ καὶ
ἡ τραγῶδια (Rachel et la tragédie), ἀνομολογεῖται
δὲ πλαγίως καὶ ὑπὸ τοῦ τότε ἐπίσης διαπρεποῦς
κριτικοῦ τῆς *Revue des deux Mondes* Planche Κατόπιν
τὸ ἔργον ἐπανελάβεν ἡ δεσποινὶς Bartet ἐν τῇ Γαλλι-
κῇ—Κωμῶδιᾳ κατὰ τὸ 1888, ἥτις ἐπίσης ἐδίδαξεν
αὐτὸ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐν Βιέννῃ, ἐν τῷ
θεάτρῳ τῆς Ἐκθέσεως τῆς Μουσικῆς καὶ τοῦ Θεά-
τρου καὶ εἶτα αὖθις ἐν Παρισίοις ἐν τῇ Γαλλικῇ
Κωμῶδιᾳ. Καὶ ὅποια μὲν ἐγένετο ἡ τῆς Ραχήλ δι-
πλασίς καὶ ὅποια ἡ τῆς Bartet ἐπανάληψις ἐγράψα-
μεν ἐπίσης, ὅποια δὲ ἡ τῆς Σάρρας περὶ τούτου νῦν
ἔσται ἡμῖν ὁ λόγος. Τὸ μόνον ἐπαυλαυβανόμενον
μὴ μελοπεποιημένον ἔργον τοῦ ἐπιφανοῦς δραματι-
κοῦ καὶ σχολάρχου Scribe, διότι κυρίως αὐτοῦ ἐστίν,

ἀνέλαβεν ἴσως ἡ Σάρρα, ἐξ ὧν συνάγομεν οὐδαμοῦ
ἀναγνόντες τι, ἔξω τῆς Γαλλίας, διότι καὶ ὁ Gande-
rax γράφων περὶ τῆς διδασκαλίας τῆς Ἀδριανῆς
Λεκουβρέρ ἐν τῷ Γαλλικῷ—Θεάτρῳ συγκαίρει αὐτῷ
ὅτι ἐπανελάβε τὸ ἔργον, οὐδαμῶς δὲ ἀναφέρει ὅτι
τὸ σχῆμα τῆς Ἀδριανῆς ὑπεδύσατο μετὰ τὴν Ραχήλ
καὶ πρὸ τῆς Bartet ἡ Σάρρα, τὸ δὲ ἔργον παρέλαβεν
ἐν τῷ δραματολογίῳ αὐτοῦ ὁ Οἶκος τοῦ Μολιέρου.
Ἄλλὰ πότε καὶ ποῦ ἀκριβῶς ἐδίδαξεν ἡ Σάρρα τὸ
δράμα τοῦτο οὐδαμῶς ἐνθυμούμεθα. Τὸ βέβαιον εἶνε
ὅτι καὶ ἐν τῇ ὑποδύσει τοῦ σχήματος τῆς πάλαι
συναδέλφου αὐτῆς θεσπεσία ἐστὶν οἰαδῆτις κἂν ἢ ἡ
ὑποδύσις αὐτῆς, διότι τὸ σχῆμα τοῦτο ἔχει πολλὰ
τὰ ἀναδεικνύοντα τὰ ἔκτακτα αὐτῆς προσόντα, ἰδίᾳ
τὴν φωνὴν, τὴν μιμικὴν καὶ τὴν χάριν.

Ἡ Ραχήλ, ὡς εἶπομεν, ἡρωϊκὴν παρέστρεψε τὴν
Ἀδριανῆν, ἡ δὲ δεσποινὶς Bartet σύγχρονον γυναι-
κα, καὶ ἡ Σάρρα δὲ μᾶλλον πρὸς τὴν τελευταίαν
ταύτην ἀντιληψὶν συμφωνεῖ ἐν τῇ δευτέρᾳ πράξει,
ἀφ' ἧς ἐμφανίζεται ὡς Ρωξάνη ἐν τῇ τραγῳδίᾳ τοῦ Ρα-
κίνα *Bajazet* ἐν τῷ ἔσω foyer τῆς Γαλλικῆς—Κωμῳδίας
καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς τρίτης ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς ὁδοῦ
Grange-Batelière. Ἐν τῇ δευτέρᾳ πράξει θελκτικω-
τάτη καὶ θαυμασιωτάτη ἐστὶν ἡ Σάρρα λέγουσα τὸν
μῦθον ἢ μᾶλλον τὸ ποίημα τοῦ *La Fontaine les Deux*
Pigeons. Ἀναμνησκονται πάντες αὐτοῦ, οὔτινος ἡ
μὲν ἀρχὴ ἔχει οὕτω :

Deux Pigeons s'aimoient d'amour tendre :
L'un d'eux, s'ennuyant au logis,
Fut assez fou pour entreprendre
Un voyage en lointain pays.
L'autre lui dit: «Qu'allez-vous faire ?
Voulez-vous quitter votre frere ?
L'absence est le plus grand des maux.

τὸ δὲ τέλος :
Hélas ! quand reviendront de semblables moments !
Faut-il que tant d'objets si doux et si charmants
Me laissent vivre au gré de mon âme inquiète !
Ah ! si mon cœur osoit encor se renflammer !
Ne sentirai-je plus de charme qui m'arrête ?
Ai-je passé le temps d'aimer ?

Τὸ ποίημα τοῦτο εἶπεν ἡ Σάρρα φέρουσα ὠραίαν,
καίτοι οὐχὶ τὴν συνήθη, ἥτις καθ' ἃ διεβεβαίωσατο
ἡμᾶς συνάδελφος αὐτῆς εἶνε θαυμασία, στολὴν Ρω-
ξάνης καὶ τῷ δεξιῷ ἀγκῶνι ἐπακουμβῶσα ἐπὶ τοῦ
ἀριστεροῦ ὤμου τοῦ ἀγαπητοῦ αὐτῇ ἡρωϊκοῦ Μου-
ρικίου κόμπος τῆς Σαξωνίας. Ἡ ἀρμονικὴ τῆς δια-
σῆμου τραγῳδοῦ καὶ καθαρὰ χρυσοῦ ἢ φωνῆ συν-
νοημένη τῇ καλλιτεχνίᾳ αὐτῆς καὶ τῇ πλαστικατάτῃ
στάσει ἀληθῶς ἐγοῦτευσεν. Ἀληθὲς ὅτι αἱ κινήσεις
καὶ στάσεις αὐτῆς μεγίστην ἐπέχουσι χάριν καὶ πλα-
στικὰ τυγχάνουσιν οὐσαί. Ἡ τὴν γλυφίδα καὶ τὸν
χρωστῆρα χειρισμένη οἰνεῖ ἐκ Μουσείων ἀντιγρά-
φουσα παρίστανειν ἔργα τέχνης ἐν ἐκείνοις ἀποκειμε-
να, ἀποπνεόντα δὲ ἑλληνικὴν χάριν καὶ τελειότητα.

Γραφικωτάτη δ' ἦν ἡ Σάρρα ὅτε εἰσῆρχετο εἰς τὴν
οἰκίαν τῆς ὁδοῦ Grange-Batelière, φέρουσα μέλαιναν
καλύπτραν, ἀλλ' ἐνθα ἀναδεικνυται αὖθις ἡ τραγω-
δὸς ἐστὶν ἡ τετάρτη πράξις, καθ' ἣν συναντῶνται ἡ
Ἀδριανὴ καὶ ἡ κόμισσα de Bouillon, ἡ ἀντιζηλος,

ἐρώσα τοῦ Μαυρικίου ὑπὲρ οὔ μανιώδη ἔτρεφεν
ἔρωτα ἡ Ἀδριανὴ, ἐφ' ᾧ καὶ τοὺς ἀδάμαντας αὐτῆς
ἐπώλησεν αὐτοῦ χάριν. Παρακληθεῖσα ἡ Λεκουβρέρ
νὰ εἴπῃ στίχους τινάς, ἀποδέχεται τὴν γενομένην
αὐτῇ πρότασιν ὅπως εἴπῃ ἐκ τῆς Φαίδρας τοῦ Ρακί-
να. Καὶ λοιπὸν ἀπαγγέλλει τοὺς ἑξῆς στίχους ἐκ τῆς
τρίτης σκηνῆς τῆς τρίτης πράξεως τῆς βακινείου
τραγῳδίας :

ΦΑΙΔΡΑ

Juste ciel ! qu'ai-je fait aujourd'hui !
Mon époux va paraître, et son fils avec lui !
Je verrai le témoin de ma flamme adultère
Observer de quel front j'ose aborder son père,
Le cœur gros de soupirs qu'il n'a point écoutés,
L'œil humide de pleurs par l'ingrat rebutés !
Penses-tu que, sensible à l'honneur de Thésée.
Il lui cache l'ardeur dont je suis embrasée ?
Laissera-t-il trahir et son père et son roi ?
Pourra-t-il contenir l'horreur qu'il a pour moi ?
Il se tairoit en vain : je sais mes perfidies,
(Enone, et ne suis point de ces femmes hardies
Qui, goûtant dans le crime une tranquille paix,
Ont su se faire un front qui ne rougit jamais.

Τοὺς στίχους τούτους οὕτω μετέφρασεν ὁ μακαρί-
της Ἰάκωβος Ρ. Ραγκαβῆς :

Τί ἐτόλμησα ! ὦ τί φρικώδης ὦρα !
Τὸν ἄνδρα μου θεὸς νὰ ἰδῶ μὲ τὸν υἱόν του τώρα.
Θεὸς νὰ ἰδῶ τὸν μάρτυρα τῆς ἀναίδους φλογός μου,
Νὰ βλέπῃ πῶς θεὸς νὰ φερθῶ πλησίον τοῦ ἀνδρός μου,
Μὲ στεναγμοὺς εἰς τὴν ψυχὴν σκληρῶς ἀπερριμμένους
Μὲ ὀφθαλμοὺς δακρύνοντας καὶ περιφρονημένους.
Νομίζει πῶς τὴν τοῦ πατρὸς τιμὴν διὰ νὰ σώσῃ,
Τὴν φλόγα μου τὴν ἄσβεστον δὲν θέλει φανερώσει ;
Πατὴρ καὶ βασιλέως του προδότης θεὸς νὰ γίνῃ ;
Τὸ μῖσός του τὸ κατ' ἐμοῦ ἀπόκρυφον θεὸς μείνῃ,
Καὶ ἂν τὸ χρῆσθῃ, τί καρπὸς ἀπὸ τὴν σιωπὴν του ;
Δὲν ἐγεννήθη φύσεως τοσοῦτον ἀναι-
[σχύντου,

Ἔσπερ εἰς βίον ἔσπεμον διὰ γοῦσ' ἀκολάστως,
Νὰ ἀμαρτάνω ἀναιδῶς καὶ ἀνευθριάστως.

Τοιαύτη ἡ μετάφρασις, ἥτις ὁμοίως πολὺ ἀφαιρεῖται
τῆς δυνάμεως τοῦ κειμένου καὶ ἰδίᾳ διὰ τῆς παρα-
λείψεως τοῦ ἐπιτακτικοῦ *jamais*. Ἡ ἀπαγγελία τούτου
ὑπὸ τῆς Σάρρας ἦν ἀληθῆς κεραυνὸς ἐκσφενδονι-
σθεὶς κατὰ τῆς ἀντιζήλου. Καὶ ἡ μιμικὴ ἐνταῦθα
ἐδεικνυε τὴν ἐξοχὸν τραγῳδόν.

Τέλος ἐρχεται ἡ πέμπτη καὶ τελευταία πράξις, ἥ-
τις ἐστὶ διαρκῆς ἀγωνία δαλτηριασθείσης, ἀτελεύ-
τητος οἰνεῖ θάνατος. Τὴν πράξιν ταύτην ἐξετέλεσε
μετὰ δυνάμεως ἀληθῶς, ἴσως μετὰ τῆς αὐτῆς μεθ' ἧς
καὶ ἡ Ραχήλ, καθ' ἃ περιγράφει αὐτὴν ὁ Janin. Ἄ !
παρατηρῶν τις τὴν Σάρραν ἐβλεπεν ὅτι πράγματι
πάσχει· οἱ ἀναπαλμοὶ τοῦ στόθους, τὸ ἐρύθημα τοῦ
τε προσώπου καὶ τῶν χειρῶν καὶ ἡ ἐκδηλουμένη
ἐφίδρωσις, αἱ κινήσεις τῶν χειρῶν καὶ τῆς κεφαλῆς
ἐδεικνυον τοῦτο, καταφανὲς δ' ἐγίνετο ἡ φλόξ ἥτις
ἔκαιε τὸ στήθος αὐτῆς, τὸ δηλητήριον ὅπερ ἐξηπλώ-
θη ἐν τοῖς πνεύμοσιν αὐτῆς εἰσπνευσάσης αὐτὸ διὰ
τῆς ἐπαράτου ἀνθοδέσμης. Ἡ τοιαύτη δὲ παρ᾽ αὐτῆς

οις τοῦ πάθους δικαιοὶ ἡμᾶς ἐφ' οἷς ἐγράψαμεν ὅτε ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ Βέρδη ἑλληνιστὶ ἐδιδάχθη, ἀποκροεὶ δὲ πᾶσαν ἄλλην παράστασιν. Ἡ Σάρρα ἐν τῇ πέμπτῃ πράξει ἦτο ἀληθὲς ἀμίμητος.

Σημειωτέον ἐν τῇτο ὅτι σκηνᾶι τινες τοῦ δράματος ἦσαν τροποποιημέναι ἢ καὶ ἀποκεκομμέναι.

Μετὰ τὴν Ἀδριανὴν Λεκουβρέρ, τῆ παρασκευῆ, ἡ Σάρρα ἐδίδαξε τὸν *Maître de Forges* τοῦ Georges Ohnet, περὶ οὗ πολλάκις ἐγένετο λόγος ἐν προτέραις ἡμῶν Ἐπιθεωρήσεσι καὶ ἐν ᾧ ὑπεδύετο τὸ σκῆμα τῆς Claire.

Τῷ δὲ σαββάτῳ ἐδίδαξε τὴν *Francillon*, ριέσε εἰς πράξεις 3 τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμά υἱοῦ, διδαχθὲν τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς σκηνῆς τῆς Γαλλικῆς-Κωμωδίας κατὰ ἰανουάριον τοῦ 1887, ἐπαναληφθὲν δ' ἐν αὐτῇ ἐξάκις καὶ ἑκατόν, διαπλασάσης τὸν χαρακτῆρα τῆς *Francillon* τῆς δεσποινίδος *Bartel*. Τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ διαπρεποῦς ἀκαδημαϊκοῦ καὶ συγγραφέως κρίνεται ἐκ τῶν καλλίστων, τερπινοτάτων καὶ τῶν μᾶλλον ἐνδιαφερόντων, διότι τὰ πρόσωπα ἐν αὐτῷ εἰσὶν οὐχὶ νευρόσπαστα, ἀλλὰ ζῶντα πλάσματα, ὁμιλοῦντα αὐτῶν χάριν. Τέρπουσι δὲ ἐπὶ τρεῖς ὥρας τοὺς ἀκροατὰς ἀνευ κόπου. Τὸ ἔργον ἐν γένει ἔχει πολλὰς ὠραιότητας. Θεωρία ἐκ τοῦ ἔργου κοινωνικαὶ πολλὰ ἐκπληγάζουσιν, ἀλλ' ἢ ἀνάλυσις αὐτῶν ὡς καὶ ἢ τοῦ δράματος θὰ ἐμήκυνε λίαν τὴν δραματικὴν ταύτην Ἐπιθεωρήσιν. Περὶ τῆς ὑποδύσεως τοῦ σκῆματος τῆς *Francillon* ὑπὸ τῆς Σάρρας οὐδὲν δυνάμεθα εἰπεῖν, ἄτε μὴ ἀκούσαντες αὐτῆς.

Τελευταίαν δὲ καὶ ἀποχαιρετισμοῦ παράστασιν ἔδωκεν ἐν τῷ θεάτρῳ Βέρδη τὴν *Frou-Frou*, ἔργον τοῦ Meilhac καὶ Halévy, διδαχθὲν τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ Γυμνασίου κατὰ τὸ ἔτος 1869, ἐπαναληφθὲν δὲ καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀπὸ τῆς σκηνῆς τῆς Γαλλικῆς-Κωμωδίας. Τὸ ἔργον τοῦτο, ὅπερ ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν πράξεων κωμωδίας, ὧν ἡ πρῶτη δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς πρόλογος, καὶ δύο *melodrame*, προὐκάλεσεν ἐκάστοτε ποικίλας κρίσεις, ἀλλὰς μὲν εὐνοὺς αὐτῷ ἄλλὰς δὲ δυσμενεῖς. Τὸ ὄνομα *Frou-Frou* δὲν εἶνε κυρίως ὄνομα ἀλλὰ προσωνυμία κόρης ἀνδρὸς τῶν διασκεδάσεων ὄνομαζομένης δεσποινίδος *Gilberte*. Αὕτη ἦν ἐλαφρὰ καὶ ῥεπουσα πρὸς τὰς διασκεδάσεις, εἶχε δὲ ἀδελφὴν ὀνομαζομένην *Louise*, ἣτις ὄλως ἀντιθέτου ἦν χαρακτῆρος τῇ ἀδελφῇ, ἐκπροσωποῦσα τὴν φρόνησιν, θυσιάζει δὲ τὸν ἔρωτα αὐτῆς, τὴν εὐτυχίαν αὐτῆς χάριν τῆς ἀδελφῆς. Ἡ *Frou-Frou* ὑπανδρεύεται τὸν *Sartoris*, ἀνδρα σοδαρόν, καίτοι ἡ καρδιά αὐτῆς ἐκλινε πρὸς ἔτερον τὸν *de Valréas*. Ζηλοτυπεῖ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς ἔνεκα τοῦ πάλαι ἔρωτος ἐκείνης πρὸς τὸν αὐτῆς σύζυγον, οὐδαμῶς δ' ὀκνεῖ νὰ ἀποδείξῃ τοῦτο καὶ φανερῶς εἶπῃ τῇ *Louise*: «*Tu m'as pris ma maison, mon enfant, mon mari eh bien! garde tout*». Φεύγει δὲ μὴδὲν εἰποῦσα ποῖ ἀπέρχεται. Μεταβαίνει πρὸς συνάντησιν τοῦ *de Valréas* εἰς Βενετίαν. Ἀκολουθεῖ αὐτῇ ὁ σύζυγος αὐτῆς, φονεῖ τὸν ἐραστὴν ἐν μονομαχίᾳ. Μετὰ τινὰς μῆνας ἡ *Frou-Frou* ἀποθνήσκει ὑπὸ μαρασμοῦ εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ συζύγου, παρόντων τοῦ πατρὸς καὶ ἀδελφοῦ καὶ τοῦ τέκνου αὐτῆς, συγχωρομένη ὑπὸ τοῦ συζύγου.

Ὁ θάνατος τῆς *Frou-Frou*, ὡς ἀνεγράφη, δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὸν ἀρχικὸν χαρακτῆρα αὐτῆς. Ἐν γένει δὲ ἡ πρῶτη ἐντύπωσις τῆς κριτικῆς τοῦ *de Saffres* οὐδαμῶς ὑπῆρξεν εὐνοὺς, ἀνωμολόγηται ὅμως ὅτι τὸ ἔργον κέκτηται καὶ ἀρετὰς. Λυπούμεθα ὅτι δὲν ἔχομεν πρὸχειρον τὴν κριτικὴν τοῦ *Sarcey*, ἢν πέρου ἐγράψε περὶ τοῦ ἔργου, ὅπως μεταγράψωμεν αὐτὴν ἐνταῦθα.

Τοῦτο ἦν τὸ ἔργον ὅπερ ἡ Σάρρα τελευταῖον ἐδίδαξεν ὑποδυσάμενη τὸ σκῆμα τῆς *Frou-Frou* ἐν τῷ θεάτρῳ Βέρδη, καθ' ὃ ἀφθονα προσνέχθησαν αὐτῇ ἄνθη χειροκροτήματα δὲ καὶ ἐπευφημιαὶ τοῦ ἀκροατηρίου ἀπέδειξαν τὸν ἐνθουσιασμόν αὐτοῦ.

Τῇ ἐπιούσῃ δευτέρᾳ ἀπῆλθεν αὕτη εἰς Ἀθήνας, ἐν αἷς τρία ἢ τέσσαρα διδάξει ἔργα. Ἀπὸ τῆς πόλεως τῆς Παλλάδος ἀπελεύσεται εἰς Μασσαλίαν, ἐν ἣ ἐπίσης τρεῖς ἕως τέσσαρας θὰ δώσῃ παραστάσεις καὶ εἴτα θὰ διαπλεύσῃ τὸν Ἀτλαντικὸν εἰς τὴν Βραζιλίαν.

Μετὰ τὴν ἐπάνοδον αὐτῆς ἐκ Βραζιλίας εἰς Παρισίους διδάξει, ὡς εἶπομεν, ἐν τῷ *Vaudeville*. Συμβόλαιον ὅμως μετὰ τῆς διευθύνσεως τοῦ θεάτρου τοῦτου καὶ αὐτῆς οὐδὲν ὑπεγράφη. Ἀπλῆ συνεννόσις ὑπάρχει.

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Τὸ πολιτικὸν γεγονός τῆς ἐβδομάδος ἐν τῇ ἰλλυρικῇ χερσονήσῳ ἀποτελεῖ ἀναντιρρήτως ἢ διεξαγωγὴ τῶν ἐν Βουλγαρίᾳ πρὸς συγκρότησιν τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ἐκλογῶν. Τὸ γεγονός ταύτην ἔχει τὴν ἐξαιρετικὴν σπουδαιότητα σχετικῶς πρὸς τὴν διεθνή πολιτικὴν κατάστασιν, ὅτι σκοπὸς τῆς συγκλήσεως τοῦ Σώματος εἶνε ἡ ὑποβολὴ εἰς αὐτὸ τῶν ὑπὸ τῆς τακτικῆς Σοβράνιε ἐπιψηφισθεισῶν ἡδῆ, ὡς γνωστόν, τροποποιήσεων, ἃς ὁ κ. Σταμπούλωφ ἐπῆνεγκεν ἐπὶ τοῦ συντάγματος τῆς χώρας, ὅπως καταστήσῃ τῷ πρίγκιπι Φερδινάνδῳ δυνατὸν τὸν γάμον μετὰ τῆς προσφιλοῦς τῆς καρδίας αὐτοῦ βουρβωνίδος πριγκιπίσσης, γάμον δὲ ὃν ὁ πάπας κατ' οὐδένα τρόπον ἐνόει νὰ ἐπιτρέψῃ, ἂν μὴ μετεβάλλετο τὸ ἄρθρον, τὸ ἐπιβάλλον εἰς τὰ τέκνα τοῦ ἡγεμόνος τὸ ὀρθόδοξον δόγμα. Αἱ ἐκλογαὶ λοιπὸν τῶν μελῶν τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ταύτης διεξήχθησαν κατὰ τὴν παρελθούσαν κυριακὴν, τὸ ἀποτέλεσμα δὲ αὐτῶν ἀπέβη ὁποῖον ἀνέμνησεν ἡ γυνώσκων τὴν δικτατορικὴν ἀρχὴν, ἢν ὁ κ. Σταμπούλωφ ἐνασκήσῃ ἐν τῇ ἡγεμονίᾳ, καὶ τὴν ἐμπειρίαν, ἢν ἐκτήσατο περὶ τὴν συγκρότησιν ἐθνικῶν ἀντιπροσωπειῶν, νίκη δηλαδὴ καὶ νίκη κραταιὰ τῆς κυβερνητικῆς μερίδος, ἣτις, ὡς εὐχερῶς ἐννοεῖται, δὲν παρέλιπε τὴν εὐκαιρίαν πρὸς ὀργάνωσιν λαϊκῶν ἐκδηλώσεων χαρᾶς ἐπὶ τῷ θριάμβῳ ὑπουργῶν μὴ ὀκνησάντων νὰ παρίδωσι τὸ θρησκευτικὸν τοῦ βουλγαρικοῦ λαοῦ αἰσθημα χάριν τῶν συμφερόντων τῆς ἰδίας ἀρχῆς, συνημμένων ἀναποδιδάστως τῇ ἐκπληρώσει τῶν νυμφευτικῶν ἀναγκῶν τοῦ Κοδουργίδου πρίγκιπος. Ἀλλὰ καὶ

περὶ τῆς ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ τύχης τῶν συνταγματικῶν μεταρρυθμίσεων τοῦ κ. Σταμπούλωφ, καίτοι πάντοτε ὑφίσταται ἡ περιπέσις τοῦ ἀπροόπτου, ἐλάχιστα δύναται τις ν' ἀμφιβάλλῃ, ἄτε τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως πιθανώτατα μελλούσης ἀσυζητητὶ σχεδὸν νὰ κυρώσῃ τὰς ἀποφάσεις τῆς Σοβράνιε, εὐπειθεστάτης γενομένης πρὸς τὰ ἐντάλματα τῆς κυβερνήσεως· πάντοτε ὅμως παραμένει ἀπαραμειώτως ἡ ἀλήθεια, ὅτι οἱ περαιτέρω τῶν τοιοῦτων κατὰ τοῦ ἐθνικοῦ αἰσθήματος θριάμβων καρποὶ δὲν ἀποβαίνουσι πάντοτε τοσοῦτον τοῖς τροπαιοφόροις εὐχυμοί, ὅσον ἡδεῖα αὐτοῖς γίνεται ἢ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ θριάμβου ἡδονῆ. Ἡ νέα αὕτη τοῦ ὑπάτου τῶν συμβούλων τοῦ πρίγκιπος Φερδινάνδου νίκη εἶνε νίκη καταγομένη κατὰ τῆς κρατούσης θρησκευτικῆς συνειδήσεως τῆς χώρας, ἣτις ἀναμφιδόλως ἀναμνησθῆσεται ποτε τῶν ἐπὶ τοσοῦτον ἐπισκοπησάντων τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, ὥστε αὐτὸ αὐταῖς χερσὶ νὰ κατανέγκῃ τὸ καίριον τοῦτο καθ' ἑαυτοῦ τραῦμα. — Ὡς πρὸς τὴν ὁδὸν τῆς εἰς τὴν ἡγεμονίαν ἐπανόδου τοῦ πρίγκιπος Φερδινάνδου μετὰ τῆς Βουρβωνίδος νύμφης αὐτοῦ, αὕτη ἐγένετο διὰ τῆς Ἑλλάδος ἀνευ μεταβάσεως εἰς Ἀθήνας μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς οὕτω ζωρῶς ἀλλὰ μάτην ποθηθείσης.

Ἐν Ἑλλάδι ἔχομεν τέλος πάντων τὴν ὀριστικὴν συγκρότησιν καὶ τετάρτου μὲν τῆς ἀντιπολιτεύσεως, πέμπτου δὲ τῆς Βουλῆς κόμματος, Προοδευτικοῦ ὀνομασθέντος, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν δὲ τοῦ πρώην ἐπὶ τῶν οικονομικῶν ὑπουργοῦ κ. Καραπάνου τιθεμένου. Τὸ πρόγραμμα τῆς νέας ταύτης πολιτικῆς μερίδος, ἣς ὁ σχηματισμὸς μέλλει κατ' ἀνάγκην νὰ δημιουργηθῇ καὶ ἄλλα προσκόμματα εἰς τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος, ἀπολύτως δεομένην ἀντιπολιτεύσεως ἰσχυρᾶς καὶ ἀξιοπρεποῦς, ἣς ἡ ὑπαρξίς εἶνε ἀδύνατος, ἐφ' ὅσον κρατεῖ ἢ ἀπὸ τινος καταλαβοῦσα τοὺς ἐξέχοντες τῶν ἐλλήνων πολιτευτῶν μανία τῆς εἰς ἀρχηγούς κόμματος ἀναρρήσεως αὐτῶν, μανία κατετέμνουσα τὰς δυνάμεις τῆς ἀντιπολιτεύσεως καὶ ἀνίκανον αὐτὴν καθιστῶσα πρὸς ἐνάσκησιν τοῦ προσήκοντος καὶ ἀποτελεσματικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν κυβερνητικῶν πράξεων, μονοτονικ ἀδύνατον δὲ κινδυνεύουσα νὰ καταστήσῃ τὴν ὑφ' ἐνός τῶν κομμάτων τούτων συγκρότησιν ποτε παγίας κυβερνήσεως, τὸ πρόγραμμα, λέγομεν, τῆς νέας ταύτης μερίδος οὕτω ἐδημοσιεύθη· αἱ ὑγιεῖς ὅμως ἀρχαί, ἐφ' ὧν κατὰ τὰ ἐν τοῖς Κιροῖς, ἐπιδόξῃ, φαίνεται, τοῦ νέου ἡγέτου ὀργάνῳ, ἀναγραφόμενα, ἐρείδεται, ἀναμνηστικῶς κατὰ τι τὰς περὶ συμβιβασμοῦ πρὸς τοὺς πιστωτὰς τοῦ κράτους ἀρχάς, ἃς πολλάκις ἐντός τε καὶ ἐκτός τῆς Ἑλλάδος ὡς μόνην ἀγκυραν ὀπτηρίας ἀνέπτυξεν ὁ κ. Καραπάνος· ἐν τούτοις πρὶν ἢ ἰδῶμεν ἐπισήμως ἐν τῷ προγράμματι ἀναγραφόμενας τὰς ἀρχὰς ταύτας, δὲν σπεύδομεν νὰ καλέσωμεν τὸ νεότερικτον κόμμα Κόμμα τῆς χρεωκοπίας. — Κατὰ τὰ ἄλλα ἡ ἐλληνικὴ ἀντιπολιτεῦσις ἐξακολουθεῖ διὰ τὰς ὑπὸ φρενοβλαβῶν τινῶν φίλων αὐτῆς ὀργανουμένης γελοίας ἀλλὰ καὶ μυσταρᾶς ἐνίοτε ἐκδηλώσεις δυσσεβοτικῆς παρέχουσα ἀφορμὴν εἰς ἥκιστα εὐμενῆ πρὸς αὐτὴν σχόλια. Καὶ ἀληθὲς μὲν ὅτι οἱ ἡγέται τινῶν τῶν μερίδων αὐτῆς ἐπ' ἀλλήλους ἐπιροίπτουσι τὴν πρωτο-

βουλίαν καὶ τὴν εὐθύνην ἐπὶ τοῖς γινομένοις, ἀλλὰ τοῦτο οὐδὲν κωλύει τὴν παρατήρησιν ὅτι, εἰ ὄντως ἀπέστεργον τὴν διὰ τοιοῦτων μέσων καταπολέμησιν τῆς κυβερνήσεως, ἠδύνατο ἐγκαίρας νὰ διακωλύσωσι τὰ μωρὰ ἐκεῖνα ἔργα ἢ, ἀρξαμένων, ν' ἀνακόψωσι τὴν περαιτέρω ἐξακολουθήσιν αὐτῶν. — Τὸ ζήτημα τῆς ὑπογραφῆς τοῦ δανείου ἔληξε. Τῇ παρελθούσῃ παρασκευῇ, ἐπετεῖο καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ βασιλέως Γεωργίου, ὑπεγράφη ἐν Λονδίνῳ κατὰ τὰ θετικῶς βεβαιούμενα ἢ σχετικῆ σύμβασις, πιθανώτατα δὲ περὶ τὰ μέσα μαῖου ἐκδίδεται τὸ δάνειον εἰς δημοσίαν ἐγγραφήν. Οὕτως αἰρεται μία τῶν κυριωτάτων δυσχερειῶν ἀπὸ τοῦ ἀνορθωτικοῦ ἔργου τοῦ κ. Τρικούπη.

Ἐν Σερβίᾳ τὰ περὶ ἐνσκήψεως οὕτω προῶρος ὑπουργικῆς κρίσεως τηλεγραφηθέντα ἀπεδείχθησαν ὑπερβολαί, εἰς ἃς παρέσχεν ἀφορμὴν ἡ ὑφ' ἐνός τῶν πρώην ριζοσπαστικῶν δημάρχων κατάληψις αὐθις τῆς ἀρχῆς. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ νέα κατάστασις αὐτόθι παγιοῦται ἐν γαλήνῃ, φαίνεται δὲ ὅτι καὶ αἱ τῆς νέας Σκουψίνας ἐκλογαὶ θὰ διεξαχθῶσιν ἀνευ σοβαρῶν ἐπεισοδίων διὰ τὴν εἰς τὴν προτέραν ἀσθένειαν ἐπάνοδον τῶν φιλελευθέρων, ὧν ὁ ἡγέτης, ὁ ἐν πραξικοπήμασι δεινὸς κ. Ρίσιτιτς, δηλοῖ ὅτι ἀποχωρεῖ τῆς ἐνεργοῦ πολιτικῆς, ἐπανερχόμενος εἰς τὰς προσφιλεῖς αὐτῷ ἱστορικὰς μελέτας, ἀφ' ὧν ἐπὶ τετραετίαν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ πρὸς τὴν πατρίδα καθήκοντος ἀπεσπάσθη, ἐξ οὗ δὲ μόνον ἀπαντήσεις τινὲς πρὸς τὰς διὰ φυλλαδίων ὑπὸ πολιτικῶν ἀντιπάλων διατυπωθείσας κατ' αὐτοῦ μομφὰς ὑπολείπονται αὐτῷ. — Ἡ βασιλομήτωρ εὐρίσκειται ἥδη ἐν Ρουμανίᾳ, μετὰ βραχείαν δ' αὐτόθι διατριβὴν ποιεῖται τὴν εἰς Βελιγράδιον κάθοδον αὐτῆς, γεννησομένην πιθανώτατα γόνιμον εἰς συγκινήσεις τῷ σερβικῷ λαῷ, ὃς μετὰ θλίψεως εἶδε τὰ κατὰ τῆς λατρευομένης ὑπ' αὐτοῦ βασιλείσεως ληφθέντα ἐξ ἀνάγκης μέτρα. Ἐννοεῖται ὅτι μετὰ τῆς εἰσόδου αὐτῆς εἰς Σερβίαν νέαν προσλαμβάνει ἐνίσχυσιν ἢ ρωσικὴ ἐπιρροή, ἐνίσχυσιν, ἣς ἄλλο τεκμήριον ἀποτελεῖ ὁ διορισμὸς τοῦ πρώην προέδρου τῆς Σκουψίνας καὶ θερμοῦ τῆς ρωσικῆς φιλίας θιασώτου κ. Πάσιτς ὡς πρεσβευτοῦ ἐν Πετροπόλει.

Ἡ ὑπὸ τῆς ρουμανικῆς κυβερνήσεως ἐφεσιδλήτησις τῆς ὑπὲρ τοῦ ἐλληνικοῦ κράτους ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου Ἰαλομίτισης ἀποδείκνυσι τοὺς ἐν Βουκουρεστίῳ ἐμμένοντας ἐν τῇ ἐπὶ τῶν περιουσιῶν Ζάππα πλεονεκτικῇ αὐτῶν πολιτικῇ, μὴ ἐπαγγελλομένη ταχεῖαν καὶ εὐχερῆ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἐλληνορροουμανικῶν σχέσεων. — Ὡς πρὸς τὰ ἄλλα τὸ ρουμανικὸν ὑπουργεῖον παρὰ τὴν διεξαγομένην κατ' αὐτοῦ ἐντός τε καὶ ἐκτός τοῦ κοινοβουλίου κραταιὰν ἀντιπολιτεῦσιν χωρεῖ ἐπὶ τὴν ἐπιψηφιστὴν τῶν νομοσχεδίων αὐτοῦ, ὧν τινὰ ἱκανοὺς εἰςάγουσι φορολογικὸς καὶ κοινωνικοὺς νεωτερισμούς.

Ἐκ τῶν ἄλλων εὐρωπαϊκῶν θεμάτων ἐπισηκόλησαν ἰδίᾳ τοὺς πολιτικολογούντας κατὰ τὴν λήξασαν ἐβδομάδα τὰ κατὰ τὴν συνέντευξιν Γουλιέλμου καὶ πάπα ἀνταλλαγέντα, ἢ μελετωμένη συνέντευξις Φραγκίσκου Ἰωσήφ καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ Γ', τὸ πολυθρόνητον στρατιωτικὸν νομοσχέδιον τοῦ κ. Καπρίθι μετὰ τοῦ ζητήματος τοῦ ἀντισημίτου Ἀλβάρδου καὶ

των περι αντισημιτισμοῦ δηλώσεων τοῦ πρίγκηπος Βίσμαρκ, ἡ περι διαπραγματεύσεων μετὰ τῶν γαλλικῶν ἀρχῶν πρότασις τοῦ βασιλέως τῆς Δαχομῆνης, ἡ θέσις τοῦ ἰρλανδικοῦ νομοσχεδίου τοῦ κ. Γλάδστοντος καὶ ἡ παραχώρησις αὐτονομίας τῆς δανικῆς νήσου Ἰσλανδία. — Τὰ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου καὶ τοῦ πάπα Λέογτος τοῦ ΙΓ' κατὰ τὴν μακρὰν αὐτῶν συνέντευξιν ρηθέντα ἐξακολουθοῦσιν οὐτα κεκαλυμμένα ὑπὸ τοῦ πέπλου τοῦ μυστηρίου, οὐδενός, ὡς γνωστόν, τρίτου προσώπου παρόντος κατ' αὐτὴν· οὐχ ἦτον, ἂν παράσχωμεν πίστιν τινα εἰς τὰ διαθρογγυόμενα, φαίνεται ὅτι ὑπὸ τῶν δύο σεπτῶν προσώπων κοινωνικὰ μᾶλλον ἢ πολιτικὰ θέματα συνεζητήθησαν. Ἡ ἐν Γερμανία θέσις τοῦ ἐργατικοῦ ζητήματος καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ σοσιαλισμοῦ μετὰ τῆς τραχείας τῶν ριζοσπαστικῶν αὐτοῦ ἀρχῶν ἐφαρμογῆς κατηνάλωσε τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου, τοῦ μὲν πάπα ἐκφράσαντος τὸ ἐνδιαφέρον αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν ἐργατικῶν τάξεων καὶ τὴν λύπην, ἢν προξενεῖ αὐτῷ ἡ τραχὺ τροπὴ τοῦ σοσιαλιστικοῦ κινήματος, τοῦ δὲ αὐτοκράτορος ὑπομνήσαντος ὅσα ὑπὲρ ἀμφοτέρων τῶν ζητημάτων τούτων ἐπραξεν ἀπὸ τῆς ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἐλεύσεως αὐτοῦ. Πολιτικὴν χροιάν ἔλαβεν ὁ λόγος, ὅτε ὁ πάπας εἶπεν ὅτι εὐνοεῖ μὲν ὑπερβαλλόντως τὸ μοναρχικὸν πολίτευμα, πληρῶς ὅμως παρέχει ὡσαύτως τὴν εὐνοίαν αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν χώραν, ἐν ἣ βλέπει ὀριστικῶς παγιούμενον πολίτευμα διάφορον τοῦ μοναρχικοῦ. Ἡ ἀπροκάλυπτος αὕτη ὁμολογία τῆς πρὸς τὴν Γαλλίαν φιλικῆς πολιτικῆς τοῦ Βατικανοῦ βεβαίως δὲν εἶχε τι τὸ λίαν τερπνὸν παρὰ τῆς ἡγέτης τῆς τριπλῆς συμμαχίας. — Ὡς πρὸς τὴν μελετωμένην καὶ ποθουμένην ὑπὸ τῶν ἐν Βιέννῃ συνέντευξιν τῶν αὐτοκρατόρων Αὐστρίας καὶ Ρωσίας, ἐπικυροῖ ἡ περι ταύτης εἰδησις τὰ συμπεράσματα, ἃτινα διετυπώθησαν ἐκ τῆς ἐπίσης παρασκευαζομένης συνεντεύξεως τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου καὶ τοῦ τσάρου καὶ τῶν περι ἀνανεώσεως τῆς τριπλῆς συμμαχίας δηλώσεων τοῦ κόμπος Καπρίθην, ἀποτελοῦσα μίαν ἐπι ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι οἱ περι τὸν εἰρηνικὸν σύνδεσμον ἤρξαντο βαρύτερον αἰσθανόμενοι τὰ ἀποτελέσματα τῆς μεθόδου, δι' ἣς τὸν σκοπὸν αὐτῶν ἐπιδιώκουσι. Γνωστὸν ἄλλως τε ὅτι ἡ Αὐστροουγγαρία, ἔχουσα ἐπὶ πλέον τοὺς ἐσωτερικοὺς αὐτῆς φυλετικούς ἀγῶνας, δὲν δύναται νὰ ἐπιθυμῇ ὀλιγότερον τῶν ἄλλων συμμαχῶν τὴν μεταβολὴν τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως. — Ὡς πρὸς τὸ στρατιωτικὸν νομοσχέδιον τοῦ κ. Καπρίθην, τοῦτο ταλαντεύεται μετὰ ζῶης καὶ θανάτου, ὅτε μὲν ὡς ὀριστικῶς ἀποτυχούσης τῆς συνεννοήσεως τοῦ καθολικοῦ Κέντρου καὶ ὡς ἐπικειμένης τῆς διαλύσεως τοῦ κοινοβουλίου ἀγγελλομένης, ὅτε δὲ νέων ἐλπίδων προβαλλουσῶν περι τοῦ δυνατοῦ ἐπι τῆς συνεννοήσεως. Ἀμφίβολον ὡσαύτως ὅτι αἱ νέαι πρὸ τῶν ἡγετῶν τῶν μερίδων δηλώσεις τοῦ ἀρχικαγκελαρίου, κηρύξαντος ὅτι οὐδεὶς τῶν γερμανῶν στρατηγῶν θὰ ἀνελάμβανε μετ' ἐλπίδος νίκης τὴν ὑπεράσπισιν τῶν δύο ἐπαρχιῶν μετὰ τοῦ παρόντος καταστατικοῦ τοῦ στρατοῦ, ὅτι δὲ, ἂν μὴ τὸ νομοσχέδιον ἐπιψηφισθῇ, τὸ κοινοβούλιον διαλυθῆσεται, θὰ ἐπενέγκῃ τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα. — Ὁ ἀντισημιτισμὸς δὲ, δεινὸς τῆς Γερμανίας πολέμιος, ἀπειλῶν τὴν βιομηχανικὴν, ἐμ-

πορικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ κράτους διὰ τὸ μέγα πρόσωπον, ὅπερ ἐν αὐτῷ διαδραματίζεται τὸ ἰσραηλιτικὸν στοιχεῖον, ὅστις δὲ παρὰ τῆ διαδοχῆ τῶν Ἀλδάρδω εὔρεν ἐν τῷ κοινοβουλίῳ τὸν φανατικώτατον ζηλωτὴν αὐτοῦ, μὴ ὀκνήσαντα νὰ ἐκτοξεύσῃ τὰς βαρυτάτας συκοφαντίας ἐναντίον μελῶν τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ καὶ τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ὡς δωροδοκηθέντων δῆθεν ὑπὸ τοῦ ἐβραίου διευθυντοῦ τοῦ ἐργοστασίου Λαίβε, ἐν ᾧ κατεσκευάσθησαν πλημμελῶς τὰ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως παραγγελθέντα ὄπλα, ὁ ἀντισημιτισμὸς, λέγομεν, ὑπέστη κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἀρκετὰ σφοδρὸν τραῦμα, πασῶν τῶν σκευωριῶν τοῦ εἰρημένου Ἀλδάρδου ἀγόνων ἀποβάσεων, τῶν ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ κοινοβούλιον ὑποβληθέντων ἐγγράφων ὡς ἀποδεικτικῶν τῆς ἐνοχῆς τῶν ὑπ' αὐτοῦ καταγγελλομένων κηρυχθέντων ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ἐπιτροπῆς ὡς οὐδὲν μαρτυρούντων κατὰ τῶν συκοφαντουμένων προσώπων καὶ τέλος τοῦ σκανδαλώδους τούτου ζητήματος, τοῦ σπουδαίως ἐπὶ ἱκανὸν χρόνον ἐπασχολῆσαντος τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ γερμανικοῦ ἔθνους καὶ τὴν κυβερνήσιν αὐτοῦ, κηρυχθέντος ὡς λήξαντος. Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ ἀποτυχία αὕτη θὰ περιστείλῃ τοὺς θιασώτας τῶν ὀπισθοδρομικῶν τοῦ ἀντισημιτισμοῦ ἰδεῶν, ἐν οἷς κατατακτέον κατὰ τὸν ἴδιον αὐτοῦ τρόπον καὶ τὸν πρίγκηπα Βίσμαρκ, ἐν τινι συνεντεύξει αὐτοῦ περι τοῦ ζητήματος τούτου ἄλλα τε πολλὰ εἰπόντα, προτείναντα δὲ τὴν ἄρσιν τοῦ ἀπὸ τῆς προοιούσης κριταίσεως τῆς ἰσραηλιτικῆς ἐν Γερμανία ἐπιρροῆς κινήσεως διὰ τῆς «κράσεως τῶν φυλῶν», ἥτοι διὰ τῆς γερμανοποιήσεως τῶν Ἑβραίων. — Ἡ λήξασα ἑβδομάς ἐσημείωσε σπουδαῖον γεγονός ἐν τοῖς χρονικοῖς τῆς συγχρόνου πολιτικῆς ἱστορίας, τὴν περι τὴν λήξιν ἀφίξιν τοῦ μακροῦ ἐν τῇ Ἀ. Ἀφρικῇ ἀγῶνος τῶν Γάλλων πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Δαχομαίων, οὐ μικρὰ πράγματα παρασχόντα τῇ Δημοκρατίᾳ παράτας κραταιὰς καὶ νικηφόρους κατ' αὐτοῦ μάχας τοῦ στρατηγοῦ Δῶδ. Ἡ κατάστασις εἰς τοσοῦτον σοβαρότητος εἶχε προαχθῆ, ὥστε ἡ γαλλικὴ κυβερνήσις προσεκάλεσεν εἰς Παρίσιους τὸν τῆς ἐκστρατείας ταύτης ἡγούμενον στρατηγόν, ὅπως συνδιασκεφθῇ αὐτῷ περι τῶν καταλληλοτάτων πρὸς ὀριστικὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῶν δυσχερειῶν μέσων, ἀλλ' ἰδοὺ πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ στρατηγοῦ τηλεγραφεῖται εἰς τὴν γαλλικὴν πρωτεύουσάν ἡ εἰς τὰς γαλλικὰς ἀρχὰς πρότασις τοῦ ἀφρικανοῦ ἡγεμόνος περι διαπραγματεύσεων, πρότασις, ἢν ἡ γαλλικὴ κυβερνήσις ἐδέξατο ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ διαπραγματευθῇ ἀμέσως μετὰ τοῦ Μπεχανζέν, ᾧ ἐπέτρεψε νὰ μεταβῇ εἰς Ἀδομίν. Ἐλπίζεται ὅτι ἡ συνεννόσις εὐχερῶς ἐπιτευχθήσεται, πεισθέντος ἡδὴ τοῦ Μπεχανζέν ὅτι ἀδύνατος τυγχάνει αὐτῷ ἡ περαιτέρω μετ' ἐλπίδος εὐτυχούς ἐκβάσεως ἐξακολουθήσεως τοῦ ἀγῶνος, ὅτι δὲ οὕτω προσεχῶς ἢ Γαλλία ἀπαλλάσσεται τελείως ἀπὸ ὀχληροῦ περισπασμοῦ. — Τὸ ζήτημα τῆς ἰρλανδικῆς αὐτονομίας εὐρίσκειται ἐν τῷ αὐτῷ περιπέτῳ σημείῳ· ἀντὶ τούτου ὅμως ἔχομεν συντελεσμένην ἡδὴ ἀνευ πατάγου καὶ κλονισμοῦ ἰσραηλιτικὴν αὐτονομίαν. Ἀπὸ τῆς 20|1 προσεχοῦς αὐγοῦστου ἡ ἀπὸ τοῦ δανικοῦ κράτους ἐξαρτωμένη καὶ τὸ βορειοδυτικώτατον πέρας τῆς Εὐρώπης κατέχουσα μεγαλόνησος Ἰσλανδία, εὐτυχε-

στέρη τῆς πρὸς νότον καὶ ἀπέναντι αὐτῆς Ἰσλανδίας, ἄρχεται ἀπολαύουσα τῶν ἀγαθῶν νέου συντάγματος, παραχωρηθέντος αὐτῇ ὑπὸ τοῦ βασιλέως Χριστιανοῦ. Κατὰ τὸ σύνταγμα τοῦτο ἡ νῆσος προσκτᾶται ἰδίαν ἐσωτερικὴν νομοθεσίαν, θεσπιζομένην μὲν ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς ἐθνικῆς τῆς νήσου συνελεύσεως, ἀποτελουμένης ἐκ 36 μελῶν, ὧν τὰ μὲν 30, τὴν Βουλὴν ἀπαρτίζοντα, ἐκλέγει ὁ ἰσραηλιτικὸς λαός, τὰ δὲ 6, ἃτινα μετὰ τῶν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐκλεγόμενων ἐτέρων 6 ἀποτελοῦσι τὴν Γρουσίαν, ἐκλέγει ὁ βασιλεύς, ἥς δὲ ἡ ἐκτέλεσις μόνω τῷ βασιλεῖ ἀνατέθειται. Ἐφ' ὅσον ἡ Ἰσλανδία δὲν θὰ ἐκπροσωπῆται ἐν τῷ δανικῷ κοινοβουλίῳ, οὐδὲν μὲν θ' ἀσκήσῃ δικαίωμα ἐπὶ τῆς γενικῆς διαχειρίσεως τῶν πραγμάτων τοῦ κράτους, ἀλλὰ καὶ εἰς οὐδεμίαν θὰ ὑποβάλληται σχετικὴν ὑποχρέωσιν. Ἐν Κοπενάγη θὰ ἐδρεύῃ διαρκῶς ὑπουργὸς τῆς Ἰσραηλιτικῆς, ὑπεύθυνος ἐπὶ τῆτηρήσει τοῦ συντάγματος τῆς νήσου, ἥς τὸν διοικητὴν θὰ διορίξῃ ὁ βασιλεύς, αὐτὸς αὐτῆς ὀρίζων καὶ τὸ δικαστήριον, ὅπερ θ' ἀπεφαίνεται περι τῶν ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς τῆς νήσου συνελεύσεως διατυπωμένων τυχόν κατ' αὐτοῦ μομφῶν. Ἡ ἀθόρυβος αὕτη παραχώρησις πόσον διδακτικὴ ἠδύνατο ν' ἀποβῇ τοῖς ἀγγλοῖς συντηρητικοῖς, ἐξακολουθοῦσι νὰ ταράττωσι γῆν καὶ θάλασσαν πρὸς διακώλυσιν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἰρλανδικῶν μεταρρυθμίσεων τοῦ κ. Γλάδστοντος.

M. E. M.

ΦΥΡΑΗΝ ΜΙΓΔΗΝ.

Σήμερον, τῇ 2 μ. μ. ὥρῃ, γενήσονται αἱ ἀρχαιρεσίαι τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου, καθ' ἃς ἐκλεγθήσονται, μυστικῇ ψηφοφορίᾳ, διὰ τὸ ἐπιθὸν ἔτος 1893—94, πρόεδρος, ἀντιπρόεδρος (δύο), γεν. γραμματεῖς, εἰδ. γραμματεῖς, βιβλιοφύλαξ, ταμίας, λογιστῆς, τὰ μέλη τῶν διαρκῶν ἐπιτροπῶν καὶ οἱ ἐπιμεληταὶ τῶν ἀρχαιολογικῶν συλλογῶν καὶ τῆς ὀργανοθήκης.

— Ἡ συνέχεια τῆς Περι τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου ἀνακοινώσεως τοῦ κ. Σ. Ι. Βουτυρᾶ ἀναβάλλεται εἰς τὴν μετεπιούσαν δευτέραν.

— Ἐν περιλαλήτῳ συγγράμματι, ἐπιγραφόμενῳ ἡ Γυνή, ὁ κοινωνιστικὸς βουλευτῆς ἐν τῷ γερμανικῷ κοινοβουλίῳ κ. Bebel ὑπεστήριξε μετὰ πολλῆς θερμότητος τὴν θεωρίαν τοῦ ἐλευθέρου ἔρωτος. Τῶν συμπατριωτῶν αὐτοῦ δέ τις, ὅστις δὲν ὀνομάζεται, ἠθέλησε νὰ καταδείξῃ ἐν μυθιστορίᾳ τὰ κινδυνώδη ἀποτελέσματα τῶν θεωριῶν τούτων, ἐσκέφατο δὲ νὰ θῇ αὐτὴν τοῦτον τὸν Bebel ἐπὶ τῆς σκηνῆς.

Ἡ ὑπόθεσις διεξάγεται ἐν Βερολίῳ. Νέος, συντάκτης τῆς κοινωνιστικῆς ἐφημερίδος Πρὸς τὰ πρόσω (Vorwärts) ἐσαγγηλεύθη ὑπὸ νεκρῆς δαντῆς, ἢν καὶ ἐπὶ τέλος ἐνεμψύθη. Ἀλλὰ μικρὸν κατὰ μικρὸν ἡ νεαρὰ γυνή, διαυγέστερον ἐξετάζουσα τὴν καρδίαν αὐτῆς ἔγνω ὅτι ὁ Hsmo Frischmuth, ὁ σύζυγος αὐτῆς δὲν ἦτο ὁ ἀληθῆς, ὃν ὠνειροπόλησε. Τὸν ἀνδρα δὲ τοῦτον τὸν ἐλκυστικὸν ἀνεῦρεν ἐν τῷ

Bebel, ὅτινα ἐρῶ. Συναίσθησις λίαν φυσικὴ ἐκράτει αὐτὴν παρὰ τῆ συζυγικῆ παστάδι, ἀγαπωμένην ὑπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς, ὅτινι συνεδέετο ἀρρήκτως. Αἱ συναίσθησις αὗται ἤρθησαν διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ βιβλίου Γυναικός, ὅπερ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Bebel ἐδημοσίευσεν. Ἡ κυρία Frischmuth ἀπέστειλε τακτικὴν ἄφελον τῷ συζύγῳ αὐτῆς· διότι ἐκλειψάσης τῆς εὐχαριστήσεως ἐπέρχεται ἡ ἐγκαταλείψις, ὁ διδάσκαλος εἶπεν αὐτῷ: Bebel sprach! Ὁ νεαρὸς δημοσιογράφος ἀποκτνεῖ, ἐν ᾧ ἡ σύζυγος αὐτοῦ, ἀγνωσῶσα τοῦτο, προσκολλᾶται τῷ Bebel. Οὗτος ἐκπλαγείς καὶ δυσσεβηθεὶς ἅμα πειρᾶται νὰ καταστήσῃ αὐτῇ καταληπτὴν ὅτι οἱ πρεσβεύοντες τὰς ἰδέας αὐτοῦ οὐδαμῶς ὑπόκεινται εἰς τὰς βουλῆσεις τῶν θαυμαστειῶν αὐτῶν. Τότε αὕτη ρίπτεται εἰς τὸν Σπρέαν.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Σάββατον, 24 ἀπριλίου.

Ἡ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἑβδομάδος ταύτης ἐκδηλωθεῖσα τάσις πρὸς βελτίωσιν δὲν ἐξηκολούθησεν, ἐδήμερος δὲ ἦτο ἡ ἐν τῷ μετὰ ξὺν γενομένη ἐλαφρὰ ὑψώσις τῶν ἡμετέρων χρεωγράφων. Πρὸ πάντων τὸ ἡμέτερον χρηματιστήριον κατελήθη τὴν ἑβδομάδα ταύτην ὑπὸ τινος ἀπαισιοδοξίας, καθ' ἐκάστην δὲ προσήρχοντο πωληταί, οὐδαμῶς λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὰς τιμὰς τῶν εὐρωπαϊκῶν χρηματιστηρίων. Οὕτω δὲ καὶ χθὲς ἐνφ' ἡ τιμὴ τοῦ Γενικοῦ χρέους ἐν Παρίσι τοῦ 22,32 1/2, καὶ ἐν Λονδίῳ 22,12 1/2, ἐνταῦθα ἐτιμᾶτο μὲν κατὰ τὸ ἀνοιγμα τοῦ χρηματιστηρίου 24,21 1/2, ἀλλὰ δὲν ἐδράδυνε νὰ ὑποτιμηθῇ μέχρως 24,18 ἀνευ οὐδενός λόγου, καὶ περι τὸ κλεισθίον ἐσημειούτο 24,16. Ἐπίσης καὶ αἱ μετοχαὶ τοῦ Μονοπωλίου ὑπετιμήθησαν μέχρως 16,21 καὶ οἱ Σιδηροδρόμοι 91 1/8. Τὴν ἀπαισιοδοξίαν ταύτην τοῦ ἡμετέρου χρηματιστηρίου προεκάλεσαν μὲν διάφοροι ἀποθαρρυντικαὶ διαδόσεις καὶ φῆμαι τινὲς ἀνυσυνηθικαὶ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦτον ἀδέσποτοι, ἐνίσχυσε δὲ ἡ παρὰ τῆς ἀγγλικῆς Τραπεζῆς ὑψώσις τοῦ τόκου τῆς προεξοφλήσεως ἀπὸ 2 1/2 εἰς 3 0/0. Εἰς τὴν ἀνάγκην ταύτην τῆς ὑψώσεως τοῦ τόκου περιήλθεν ἡ ἀγγλικὴ Τράπεζα ἕνεκα τῆς ἐλαττώσεως τοῦ ἀποθεματικοῦ αὐτῆς εἰς 41,37 1/2 0/0· ἄλλως δὲ ἡ χρηματιστικὴ στενοχωρία ἐγένετο ἐπαισθητὴ ἐν πᾶσι τοῖς χρηματιστηρίοις κατὰ τὴν μνησιαίαν ἐκκαθάρισιν, καθ' ἣν ἐπληρώθη τόκος διὰ τὴν μεταφοράν τῶν πρῶξεων ἀπὸ 3 1/2 μέχρως 5 0/0, πανταχοῦ δὲ παρετηρήθη ὅτι ἐπλεονάζον οἱ προσφερόμενοι τίτλοι, τοῦτο δὲ, ἡ προσφορά δηλονότι τίτλων κατὰ τὰς ἐκκαθαρίσεις, δὲν θεωρεῖται εὐνοϊκὸν σύμπτωμα, διότι παρατεινόμενον δύναται νὰ ἐπιφέρῃ χρηματιστικὴν κρίσιν. Πλὴν τούτου ἡ γενικὴ οικονομικὴ κατάστασις εἶναι ἥκιστα ἐνθαρρυντικὴ. Ἡ κρίσις τῶν αὐστραλιανῶν Τραπεζῶν, ἡ μνηκὴ λήξασα, προσέβαλε σπουδαίως τὴν ἀγορὰν τοῦ Λονδίνου. Τὰ ἀποθεματικά κεφάλαια τῶν Τραπεζῶν τούτων, ὅσαι μέχρως τοῦδε ἀνέστειλαν τὰς πληρωμὰς των, ὑπολο-

γίζονται εις 40 εκατομμύρια λιρών αγγλικών, τὸ τρίτον δὲ τοῦ ποσοῦ τούτου ἀνήκει εις ἀγγλους κεφαλαιούχους. Εὐτυχῶς ἡ αὐστραλιανὴ αὕτη κρίσις εἶναι τοπικὴ, μικρὸν ἢ οὐδὲν ἐνδιαφέρουσα τὰς ἀγγλικὰς Τραπεζὰς, ἐπομένως δὲν δύναται νὰ ἔχη τὴν σημασίαν ἣν εἶχεν ἡ ἀργεντινὴ κρίσις ἢ προκαλέσασθαι τὴν πτώσιν τοῦ οἴκου Βάριγγ, καὶ τὴν ἐν Εὐρώπῃ μεγάλῃν χρηματιστικὴν κρίσιν. Ὅπως δὲ ποτε καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς δημιουργηθεῖσα κατάστασις ἦκιστα συντελεῖ εἰς ἐνθάρρυνσιν τῆς κερδοσκοπίας ἐν Λονδίῳ.

Ἐπισκοποῦντες δὲ καὶ τὴν κατάστασιν τῶν λοιπῶν χρηματιστικῶν κέντρων οὐδὲν εὐρίσκομεν τὸ ἐνθαρρυντικόν. Ἐν Νέα Ὑόρκῃ ἐξακολουθεῖ, ὡς γνωστὸν, ἡ χρηματιστικὴ κρίσις ἕνεκα τῆς φυγαδεύσεως τοῦ χρυσοῦ, ἡ δὲ κυβερνήσις ἠναγκάσθη νὰ ἐγγίσῃ τὸ ἐξ 100 εκατομμυρίων ἱερὸν θεωρούμενον ἀποθεματικὸν εἰς χρυσόν, ἐλαττωθὲν εἰς 96 εκατομμύρια. Λέγεται μάλιστα ὅτι ἡ κυβερνήσις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν προτίθεται νὰ καταψύγῃ εἰς ἔκδοσιν μεγάλου δανείου ἐν ταῖς εὐρωπαϊκαῖς ἀγοραῖς, ὅπως οὐ μόνον ἀναπληρώσῃ τὸ γενόμενον κενόν, ἀλλὰ καὶ προμηθευθῇ τὸν ἀπαιτούμενον χρυσὸν πρὸς ζωογόνησιν τῆς χρηματιστικῆς ἀγορᾶς.

Σπουδαιότερα θεωρεῖται ἡ ἐν Βιέννῃ χρηματιστικὴ κρίσις, διότι καὶ μεθ' ὅλην τὴν γενομένην μετατροπὴν ἀρχαίων τινῶν δανείων καὶ τὴν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ προμήθειαν 40 εκατομμυρίων χρυσοῦ, τὸ συνάλλαγμα ἐξακολουθεῖ ἀνατιμώμενον, καὶ τὸ χρυσοῦν εἰκοσὸφραγκον, ὅπερ πέρυσιν ἐτιμᾶτο 9,44 τιμᾶται νῦν 9,75, ἡ δὲ κατάστασις αὕτη ἐμβάλλει εἰς πολλὰς μερίμνας τὴν Αὐστροουγγρικὴν κυβερνήσιν, καὶ καθιστᾷ προβληματικὴν τὴν διὰ τῶν νέων δανείων ἐπιδιωκομένην ὄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας. Τὰ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ πορισθέντα εκατομμύρια εἰσὶ κεκλεισμένα ἐν τοῖς ταμείοις τῆς κυβερνήσεως καὶ τῆς κεντρικῆς Τραπεζῆς, ἐν δὲ τῇ κυκλοφορίᾳ ἐξακολουθεῖ τὸ χαρτονόμισμα. Πρὸς ἀποδείξιν δὲ τῆς ἐν Αὐστροουγγρίᾳ ἐλλείψεως χρυσοῦ παραθέτομεν τὴν περιεργὸν στατιστικὴν, ἣν ὁρίτως ἐδημοσίευσεν ὁ κ. Leech, ἐξ οὗ καταφαίνεται ὅτι ἡ μὲν χρηματιστικὴ κρίσις ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτεῖαις τῆς Ἀμερικῆς εἶναι φαινομενικὴ μᾶλλον, τῆς δὲ Αὐστρίας πραγματικὴ.

Εἶναι γνωστὸν, λέγει, ὅτι ἐν Αὐστρίᾳ ὑπάρχουσιν 100 εκατομμύρια εἰς χρυσόν, κατατεθειμένα ἐν τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ, καὶ ἴσον ποσὸν ἐν τῇ κυβερνητικῇ ταμείῳ, περιπλέον 175 εκατομμύριον εἰς ἀργύρα παρὰ τῇ Τραπεζῇ, ἐλάχιστον δὲ ποσὸν εἰς κυκλοφορίαν, καὶ τοῦτο ἐν πληθυσμῷ 40 εκατομμυρίων. Τὸ κυκλοφοροῦν νόμισμα εἶναι τὸ χάρτινον φλωρίνιον ἔχον ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν. Ἐν δὲ ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτεῖαις ὑπάρχουσιν 100 εκατομμύρια εἰς χρυσόν κατατεθειμένα ἐν τῇ κυβερνητικῇ ταμείῳ, καὶ 400 εκατομμύρια ἐν κυκλοφορίᾳ. Περιπλέον δὲ 450 εκατομμύρια ἀργύρου ἐν τῇ ταμείῳ καὶ 120 εκατομμύρια ἐν κυκλοφορίᾳ, ταῦτα δὲ εἰς χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ δολλάρια ἐν πληθυσμῷ 65 εκατομμυρίων.

Ἀνακεφαλαιῶν δὲ τὴν στατιστικὴν αὐτοῦ ὁ κ. Leech λέγει ὅτι ἡ Ἀγγλία κατέχει δι' ἕκαστον κάτοικον 14 1/2 δολλάρια εἰς χρυσόν, ἡ Γαλλία 20 1/2

δολλάρια, ἡ Γερμανία 12 1/2, αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι 10, ἡ δὲ Αὐστροουγγαρία 2 1/2 δολλάρια καὶ ταῦτα κεκλεισμένα, μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς κυκλοφορίας, μέχρις οὗ ἔλθῃ ὁ καιρὸς τῆς ἄρσεως τοῦ χαρτονομίσματος.

Καὶ ἐν Ἰταλίᾳ ἡ χρηματιστικὴ κατάστασις δὲν εἶναι ποσῶς εὐάρεστος. Ὁ χρυσὸς ἐξέλιπεν ἐκ τῆς κυκλοφορίας καθ' ὅλοκληρίαν, ἐν ἧ μόνον νόμισμα εἶναι τὸ τραπεζογραμμάτιον, τὸ ὁποῖον, καίτοι μὴ ὑπαρχούσης ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, εὐρηται ἤδη ὑποτιμημένον κατὰ 5 0/0. Ὑπάρχουσι προσέτι εἰς κυκλοφορίαν ἀργυρᾶ τινὰ μόνον νομίσματα 1 καὶ 2 φράγκων καὶ 50 ἐκατοστῶν καὶ τὰ εἰς χαλκὸν κερμᾶτια.

Καὶ ἐν Ἰσπανίᾳ δὲν ὑπάρχει μὲν καταναγκαστικὴ κυκλοφορία, καὶ ὅμως ἡ ὑπερτιμῆσις τοῦ χρυσοῦ ἀνέρχεται ἤδη εἰς 15 0/0. Ὁ κ. Καμάτσος ἀγωνίζεται, ὡς ὁ κ. Τρικούπης, νὰ σώσῃ τὴν πατρίδα του ἀπὸ τοῦ οικονομικοῦ ὀλέθρου, ἀλλ' ἡ σπεδὸν τῆς πολυχρονίου κακοδοικησεως καὶ διαφθορᾶς ἐφθασε μέχρις οὐδέτων. Τοιαῦται ἦσαν αἱ καταχρήσεις τῶν κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων, ὥστε ἐν μόνῃ τῇ Μαδρίτῃ εὐρέθησαν ὑπὲρ τὰς πεντακισχιλίας οἰκοδομαὶ μὴ πληρόνουσαι κτηματικὸν φόνρον, τούτων δὲ αἱ ἡμίσειαι εἰσὶ καταστήματα κείμενα ἐν αὐτῷ τῷ κέντρῳ τῆς πόλεως καὶ πέριξ τοῦ ὑπουργείου τῶν οικονομικῶν! Ἐπίσης καὶ τὸ λαθρεμπόριον εἶναι λίαν ἀνεπτυγμένον, ὡς ἐν Ἑλλάδι, ἡ δὲ περιστολὴ αὐτοῦ αὐξήσει μὲν τὰς δημοσίας προσόδους.

Τοιαύτης οὐσίας τῆς οικονομικῆς καταστάσεως τῶν δευτερευόντων τῆς Εὐρώπης κρατῶν, ἡ Τουρκία καὶ ἡ Αἴγυπτος ἴστανται εἰς λίαν ἀσφαλῆ καὶ ἐπιζήλον οικονομικὴν περιωπὴν, δικαίως δὲ ὑπερτιμῶνται, καὶ περιζήτητα καθίστανται τὰ χρεώγραφα αὐτῶν.

Περὶ τοῦ ἑλληνικοῦ δανείου ἐδεδαιούτο ἐν τοῖς τραπεζιτικοῖς κύκλοις τοῦ Γαλατᾶ ὅτι ἐμελλε νὰ ὑπογραφῆ ἡ χθές, ἀλλὰ μέχρι τῆς ὥρας, καθ' ἣν γράφομεν, δὲν ἐληφθῆν ἐπίσημος ἐπιβεβαιώσις.

N. ΦΩΤΙΑΔΗΣ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ἐργον Ἰ. Μαζαράκη. — ΠΟΙΗΣΕΙΣ. Ἐν Ἀθήναις, 1893, τομ. εἰς 8ον μικρὸν, σελ. 15' + 302. Τιμ. φρ. 3. Περὶ τῶν ποιήσεων τῆς Ἀγανίχης Μαζαράκη ἐγένετο λόγος ἐν τῷ Φιλολογικῷ φακέλλῳ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 5 τεύχους, ἐπιφυλασσόμεθα δὲ νὰ γράψωμεν καὶ περὶ τοῦ μετὰ χειρὸς τόμου.

— ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ, περιοδικὸν σύγγραμμα τοῦ ἐν Ἀθῆναις διωνύμου Συλλόγου κατὰ μῆνα ἐκδιδόμενον. Διευθυντὴς ἐν Κωνσταντινουπόλει Χριστὸς Σαμαρταΐδης. Τόμος ΙΕ', φυλλάδιον 7, μάρτιος. Ἐν Ἀθήναις, 1893. Περιεχόμενα: Βλάδαν Γεώργεβιτς, Ὁ σέρβος ποιητὴς Λάζαρος Κ. Λαζαρόβιτς Κ. Μεταξὺ Βοσπορίτου, ὑπὸ τὴν σκίαν τῶν φοινίκων Π. Βεργωτῆ, Ἡ πρόθεσις «ἀπό» Π. Γεωργοπούλου, Ἡ δι' ἀεροστάτου ἀεροπορία Χ', Ἰούλιος Φερρὸ Ἀραλίας Παπασταύρου, Ὀδοιπορικαὶ σημειώσεις τὰ Μιτέωρα Ἰωάννου Πολέμη, Ἐκ τῶν ἐρειπίων Α. Μαρούλη, Ἑσθρία (ἐξ ἀνεκδότου συλλογῆς) Φιλολογικὸς Σύλλογος Παρνασσός, Ἐργασίαι συλλόγου ἔργασίαι τμημάτων.

Ὁ ἐπιθεὶνος ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Κωνσταντινουπόλις-Ἱέραν Τυποθησαυρεῖον ΝΕΟΛΟΓΟΥ

<p>NORTH BRITISH & MERCANTILE (Νόρθ Μπρίτις ἔ Μερκαντίλ) Ἰδρυθεῖσα τῷ 1809 Κεφάλαιον Λ. Στ. 8,000,000 Ἀποθεμ. » 10.695,969 Ἐτησίᾳ πρόσδοσις τῷ 1891 Λ. Στ. 4,056,900</p>	<p>ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΑΙ (COMPAGNIES D'ASSURANCES) κατὰ τῆς πυρκαϊᾶς καὶ ἐπὶ τῆς ζωῆς. <i>Αἱ εἰταιρίαι αὗται ἀσφαλίζουν ὁμοῦ κατὰ τῆς πυρκαϊᾶς κτίρια, ἐπιπλα, ἐμπορεύματα κτλ. εἰς μετριωτάτας τιμὰς.</i> Ταχεῖα καὶ ἐλευθέριος πληρωμὴ τῶν ζημιῶν. <i>Ἐπίκεινα τῶν 20 εκατομμυρ. λιρῶν στερηλῶν ἐπληρώθησαν ὑπὸ τῶν δύο τούτων Ἐταιριῶν διὰ ζήμιας κατὰ τῶν πυρκαϊῶν μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1889.</i></p>	<p>Northern Assurance (Νόρθερν Ἀσσυράνς) Ἰδρυθεῖσα τῷ 1836 Κεφάλαιον Λ. Στ. 3,000,000 Ἀποθεμ. » 3,650,872 Ἐτησίᾳ πρόσδοσις τῷ 1891 Λ. Στ. 1,076,800</p>	<p>THE MARITIME Insurance Company Limited Ἰδρυθεῖσα τῷ 1864. Κεφάλαιον Λ. Στ. 500,000 Ἀποθεμ. » 102,345 <i>Ἡ Ἐταιρία αὕτη ἀσφαλίζει κατὰ τῶν ἐκ μεταφορᾶς κινδύνων ἐπερσεύματα χρηματοδέματα καὶ ναύλους δι' ἀτμοπλοίων ἢ ἱστιοφόρων εἰς τιμὰς μετριωτάτας.</i></p>
<p>Διὰ πλείονας πληροφορίας ἀπευθυντέον εἰς τὸν ἐν Κων)πόλει πράκτορα κ. KARNIK SEROPIAN ἐν Χανίῳ Μεχμέτ Ἀλή Πασσά, ἀριθ. 21 καὶ 22, ἐν Γαλατᾶ.</p>			

1	4
2	5
3	6

Τραπεζίται τῆς Ἐταιρίας ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἡ Αὐτοκρατορικὴ Ὀθωμανικὴ Τράπεζα.
Διὰ πᾶσαν αἰτίαν ἀπευθυντέον τῷ κ. Σίμωνι Καϊσινλίαν, εἰδικῷ διευθυντῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει, Γαλατᾶ, ὁδὸς Μαχμουδίε, ἀριθ. 2, Χανίων Ἰδρυμάτων ἐναντι τῆς Τραπεζῆς Καϊνόνου.

<p>ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ τῷ 1828 καὶ 1892.</p>	<p>Δ'ΟΥΝΙΟΝ (L'UNION) ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΥΡΚΑΪΑΣ ΩΣ ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ</p>	<p>ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ τῷ 1828 καὶ 1892.</p>	
<p>ΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ ΕΝ Τῷ ΜΕΓΑΡῶ ΑΥΤΗΣ, ΟΔΟΣ DE LA BANQUE, ΑΡ. 15.</p>			
<p>Κλάδος Πυρκαϊᾶς</p>		<p>Κλάδος Ζωῆς</p>	
Κεφάλαιον	Φράγκα 10,000,000	Κεφάλαιον	Φράγκα 10,000,000
Ἀποθεματικὸν	» 6,700,000	Ἀποθεματικὸν	» 93,800,000
Ἀσφάλεια	» 63,770,000	Ζημίαι πληρωθεῖσαι	» 59,000,900
Ἐσόδα τοῦ ἔτους 1890	» 15,000,000	Ἀσφάλεια	» 243,580,000
Ζημίαι πληρωθεῖσαι	» 160,570,000		

PHENIX FIRE OFFICE

ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΥΡΚΑΪΑΣ

ΠΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, ΤΩ. 1782.

Ἀσφάλιστρα ἐτήσια Ἀ. Στ. **1,000,000**
 Ἀσφάλιστρα πληρωθέντα μέχρι τῆς 31 Ἰοβρίου 1887
 Ἀ. Στ. **16,000,000**

Ὁ ΦΟΙΝΙΞ ἀριθμεῖ μεταξύ τῶν πολλῶν αὐτοῦ
 ἰδιοκτητῶν τοὺς πλουσιωτέρους κεφαλαιούχους καὶ
 τοὺς εὐφημότερον γνωστοὺς ἐν Ἀγγλίᾳ, ὡς ἐκ τού-
 τος παρέχει τοῖς πελάταις αὐτοῦ τὴν ἐντελε-
 σότανασφάλειαν.

Ἀσφάλειαι κατὰ πυκαΐας ἐπὶ παντοειδῶν ἀκι-
 νήτων, ἐπίπλων καὶ ὀμπόρευμάτων ἐνεργοῦμεναι
 διὰ τῶν ὑποφαινομένων, οἵτινες ἔχουσι πληροῦ-
 σιότητα ὅπως διακανονίζωσιν ἐπὶ τόπου μετὰ ταχύ-
 τητος καὶ ἐλευθεριότητος τὰς ἀπωλείας καὶ ζημίας
H. SWAN & Co

Μόνοι Πράκτορες διὰ τὴν Κων/πολιν καὶ τὰ
 Πρῶσταια. Ἀριθ. 12. Σανδάλτζη χάν, Γαλατᾶ, ἀνω-
 θεν τοῦ Αὐστριακοῦ Ταχυδρομείου.

ΜΥΡΕΨΕΙΟΝ ΔΙΑΡΗΑΝΕ

G. MAZUYER & Cie

ΠΑΡΙΣΙΟΙ - 32, Avenue de l'Opéra, 32 - ΠΑΡΙΣΙΟΙ
 ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ

LA DIAPHANE

ΠΟΥΑΡΑ

ΣΑΡΡΑ ΒΕΡΝΑΡ

ΥΔΡ ΚΟΛΩΝΙΑΣ ΡΟΣΙΚΟΝ

ΜΥΡΑ DU REGENT

ΥΔΡ ΑΛΑΡΕΑΥD'ESPAGNE

ΜΥΡΑ ΣΑΡΡΑΣ ΒΕΡΝΑΡ

ΜΥΡΑ FEDORA

ΓΑΛΑ ΔΙΑΡΗΑΝΕ A L'IRIS

Σάπωνες, Ἐκχυλίσματα, Ὑδατα κομμώσεως κτλ.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΕΝ ΑΠΑΣΙ ΤΟΙΣ ΚΥΡΙΩΤΕΡΟΙΣ ΜΥΡΟΠΩΛΕΙΟΙΣ

Διὰ παραγγελίας ἀπευθυντέον εἰς Ἀλεξιάδη Χάν, ἀριθ. 17

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE CORPORATION

ΑΓΓΛΙΚΗ ΚΑΤΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΝΩ ΤΩΝ 4,000,000 Ἀ.ΣΤ.

ΠΡΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΠΛΗΡΩΘΕΙΣΑΙ ΑΝΩ ΤΩΝ 35,000,000 Ἀ.ΣΤ.

Ἀσφαλίζει κατὰ τῶν κινδύνων τῆς πυρκαϊᾶς, ἰσχυρὰ ὀμπόρευματα, Κεῖματα λίθινά τε καὶ ξύλινα
 εἰς ὅρους ἐπωφελεῖς καὶ ἀσφαλεστάτους ἰσχυρὰ. — Ἀποζημιώσεις ἄνευ ἐκπτώσεων.

Διεύθυνσις: WHITTAL-MAN Ἐν τῇ Πόλει.
Ὁδὸς Μείδαντζη (Βακτι-μπαρ)

Πράκτωρ
J. W. WHITTAL & Co